

mircea ionescu

**moartea paharelor
de
cristal**

Mircea Ionescu

Moartea paharelor de cristal

nuvele polițiste

Junimea

1974

Coperta :
TEODOR BOGOI

Liniște în casa bunicii și nerăbdare. În centrul orașului mă așteaptă Anul nou. Puteam să-l întâmpin și aici, în cămăruța mea, dar știam din anii trecuți că nu va ajunge. Legam nodul cravatei și am lovit cu colul paharul. Tăcută, bunica s-a apropiat, l-a ridicat, l-a ciocănit cu unghia și casa s-a umplut de clopoței.

— Cristal veritabil, auzi cum sună?... Ce era altădată în noaptea aceasta!... Veneau toți, cu nevestele, cu copiii. Bunică-tu scotea paharele de cristal și când ciocneau! Da... oftă bunica așezându-se lângă soba de tablă. Maică-ta a fugit cu șoforul. Taică-tu s-a stins sub cuțitul tâlharului... Ca o apă au trecut.

În anul când a murit Aurel pe front, s-a spart un pahar. Cînta Petruche Cîrnul la vioară, cînta numai pe-o strună, așa cum îi plăcea lui bunică-tu și, cum stătea paharul gol pe masă, a pocnit. De-ar fi fost Aurel, paharul era plin și nu pocnea.

Pe urmă, într-o noapte ascultam ploaia, am auzit dinspre bufet o plesnitură, apoi alta și alta.

Am aprins lumina.

Pocneau paharele de cristal. Incepeau să tremure, din ce în ce mai tare și pocneau. Pe ăsta l-am luat în mină. Acuma-i stingher și des-perecheat. O să se spargă într-o zi...

„Umbra“ intră în capcană

I

După aproape optsprezece ore de interogatoriu, flăcăul din fața lui Dobre se hotărî să vorbească.

— Gata, domn maior, ne-ajunge! Spunem tot.

Dobre îi cîntări, pe amîndoi strecurîndu-și privirea printre pleoapele umflante de nesomn și iritate de fumul zecilor de țigări. Îl mințiseră prea de multe ori ca să poată avea încredere în el. Cu toate acestea îi făcu semn locotenentului major Crăete să pună o nouă foaie de hîrtie în mașina de scris și așteptă.

Flăcăul, o huidumă cu chipul abrutizat de alcool, și cazienul plin de fel de fel de condamnări, fusese arestat în timpul unui scandal din bufetul gării, soldat cu geamuri sparte și mîini sucite, împreună cu prietenul său Petrache. N-ar fi ajuns ei să dea ochii chiar cu Dobre, șeful serviciului judiciar, dacă în ultimul timp nu s-ar fi semnalat în oraș două violuri rămase cu autori necunoscuți, iar o fată de 15 ani nu s-ar fi aflat la spital între viață și moarte.

Cu o seară înainte după ce-i privise așa, printre gene, cam vreo jumătate de oră, Dobre se întoarse spre subalternul său :

— Condu-i pe băieți jos, în „apartamentele“ lor, fiecare separat. Sînt „clienții“ noștri !

Cîteva minute mai tîrziu locotenentul reveni în birou.

— Tovarășe maior, ce specific în mandatul de arestare ?

— Deocamdată tulburarea liniștii publice. Apoi o să mai vedem. Am impresia că băieții ăștia au multe de povestit. Spune-i lui Vlăsceanu că l-am rugat să le afle antecedentele penale la zi.

Abia ajunse locotenentul la ușă cînd Dobre îl întrebă :

-- Ce se aude cu fata ?

— Tot în comă, tovarășe maior. Am transmis semnalmente ei la toate posturile de miliție din județ. Trebuie să-mi sosească confirmările !

— Ori e plecată de acasă, fără acte la ea, ori i-au fost luate de cei care au maltratat-o. Trebuie să aflăm... Și, asta cît mai repede...

Locotenentul Popa ar fi vrut să mai adauge ceva, dar șeful său își și înfundase nasul într-un dosar, ceea ce însemna că discuția luase sfîrșit.

După ce răsfoi cîteva dosare, Dobre coborî în curte. Era o dimineață de primăvară tîrzie, o adiere mîngîia ramurile înfrunzite ale teilor, iar tufe-

le de liliac umpleau văzduhul cu parfumul lor dulceag.

— Sint oameni care au timp să se bucure de toate acestea, gîndi Dobre, amintîndu-și că era a treia zi cînd întîmpina aici zorile.

O mașină opri în fața porții și un cetățean cu fața plină de sînge intră în camera ofițerului de serviciu. Porni într-acolo mînat de o curiozitate profesională și abia avu timp să prindă ultimele replici.

— ...Văzînd că nu se aprinde lumina, m-am îndreptat spre tabloul electric. Credeam că s-a ars vre-o siguranță. Am întins mîna și, în momentul acela am primit lovitura. Cînd mi-am revenit, m-am urcat în mașină și am venit la dumneavoastră.

— N-ați observat dacă vă lipsește ceva din casă ?, întrebă ofițerul. Adică, bani, bijuterii, lucruri de valoare...

— Numai la asta nu mi-a fost gîndul ! Eu cred că ăla care m-a lovit nu venise în vizită...

Ofițerul ridică nemulțumit ochii și abia atunci îl văzu, în pragul camerei, pe Dobre.

— Tovarășul inginer Panaitescu a fost victima unui hoț care...

— Mă Stelică, observă maiorul zîmbind, omul moare și tu îl întrebi dacă n-a avut scarlatină la șapte ani... Să mergem, tovarășe inginer. Amănun-

tele o să mi le spuneți pe drum. Mai întâi însă, e necesar să trecem pe la polidinică.

Ieșiră. În curte îl întâlnește pe locotenentul major Vlăsceanu.

— Băiete, ia pe cineva de la tehnic și vino la adresa asta, îi întinse Dobre hîrtia pe care plutonierul notase cele relatate de inginer. Vă aștept acolo.

Pe drum, maiorul Dobre avu timpul necesar să asculte întreaga poveste, în timp ce mașina condusă de inginerul Panaitescu abia se țira pe străzile orașului. De cîteva ori, observînd că inginerul șovăie, Dobre vru să-l roage să-i dea voie lui să conducă. Se stăpîni însă și ascultă liniștit mai departe.

Inginerul lucrase în noaptea aceea, în laboratorul institutului, pînă în jurul orelor două. Făcea ultimele retușuri la o importantă invenție pe care o echipă de cercetători o studiau de mai mulți ani. Era vorba de utilizarea unei invenții românești, privind conducerea de la distanță a motoarelor navelor maritime. Probele efectuate cu un model, în bazinul de încercare al institutului, dăduseră rezultate excelente. Acum se punea la punct intrarea în fabricație a prototipului. Locuia singur de cîteva zile, de cînd soția sa plecase la o stațiune. Poate și de aceea rămînea atîta vreme în laborator. Apoi, s-a întors acasă și...

„O banală întâlnire între hoț și păgubaș, gândi Dobre. Luat prin surprindere hoțul lovise^a. Aruncă o privire fugară spre fruntea tumefiată a inginerului, care sîngerase abundant. „A lovit de frică, constată maiorul, cu o măciucă elastică. Treabă de începător. Caz greu, oftă Dobre. Asta ne mai lipsea acum, cînd avem și treaba cu fata aceea“!...

— Ați spus ceva ?, întrebă inginerul.

— Cum vă simțiți ?

— Ca după nuntă...

— Să sperăm că nu e nimic grav pentru dumneata, mormăi nemulțumit maiorul.

— Și eu sper. Mă gîndesc la băieții mei care așteaptă clipa asta de atîta vreme... Și tocmai acum...

Trecură pe la policlinică unde inginerul fu împodobit cu o frumoasă tichie albă de tifon și apoi, cu Dobre la volanul mașinii porniră spre noul cartier al orașului.

În pragul apartamentului îl așteptau nerăbdători lucrătorii serviciului tehnic aduși de locotenentul major Vlăsceanu. Deschiseră ușa. O primă surpriză : baia și holul erau pline cu apă.

— Probabil că aseară, la plecare, am uitat robinetul deschis. Nu e prima dată cînd mi se întîmplă, mărturisi jenat inginerul.

— Tot ce se poate, observă Dobre. Aș fi curios însă să știu cine l-a închis ?

— Eu în nici un caz, răspunse Panaitelescu. Nici n-am ajuns pînă la el.

— În condițiile astea, sînt sigur că vom găsi urme, remarcă căpitanul Vereea, desfăcîndu-și trusa voluminoasă, pe masa din bucătărie.

Și, în timp ce inginerul se apucă să facă cîteva cafele, băieții se puseră pe treabă. După aproape un sfert de oră Vlăsceanu intră radios în bucătărie.

— Tovarășe maior, au fost găsite două urme deosebite de pantofi. Una în dormitor și alta în camera de lucru. Acum tovarășul căpitan e în cău'area amprentelor. Încă puțin și vom putea trece la constatarea pagubelor.

Sorbiră în tihnă cafeaua și apoi, dintr-o privire inginerul observă lipsa a două servicii de cristal din bufet și a cîtorva picturi. Nici nu era greu de observat, deși pereții camerelor erau plini de tablouri.

— Aveți vreun artist plastic în familie?, întrebă mirat Dobre.

— Nu, soția mea e o pasionată colecționară. Va fi o mare lovitură pentru ea. Tablourile furate sînt piesele cele mai valoroase. Un Dărăscu, un Petrașcu, un Țuculescu din prima perioadă și o miniatură de Verona. A știut să a'leagă...

— Asta e foarte bine, mormăi mulțumit Dobre.

— Ce bine puteți vedea în paguba asta de cîteva zeci de mii de lei ? — întrebă gazda.

— Mă scuzați, tovarășe inginer, răspunse maiorul, a fost o simplă observație profesională. Prin felul în care a știut să aleagă tablourile și cristalurile, hoțul și-a lăsat semnătura. Tot ce ne rămîne de făcut e s-o descifrăm.

— Vreți să spuneți că pot spera să le redobîndesc ?

— Sînt sigur că le vom găsi. N-aș putea să vă dau un termen precis. Poate după o zi, două, o lună... Să trecem acum în celelalte camere.

Din dormitor nu lipsea nimic și nici din camera de lucru. Toate obiectele de valoare erau la locul lor. Tocmai se pregăteau să iasă, cînd inginerul Panaïtescu se aplecă și ridică de sub birou o coală de hîrtie plină de calcule și formule.

— Dar, asta, ce caută aici ?

Cu gesturi neliniștite deschise sertarul și scoase un dosar pe care începu să-l răsfoiască.

— Prin ce spaimă am trecut, murmură el, prin ce spaimă...

Maiorul îl privise nedumerit.

— E una din mapele lucrării, explică inginerul în timp ce așeză foaia la locul ei. L-am adus acasă, acum o săptămînă, să mai verific unele calcule. Nu înțeleg însă cum a putut foaia asta...

— Poate v-a căzut în timpul lucrului și n-ați observat-o. Se mai întâmplă, zîmbi Dobre cu subînțeles, arătînd spre robinetul de la baie.

— Nu cred, murmură gînditor Panaitescu. Am lucrat la sfîrșitul săptămîinii trecute. Apoi l-am pus în sertar. Acum trei zile, înainte de a pleca, soția a făcut curat în toată casa. Ar fi fost imposibil să n-o observe !

— Sînteți sigur de ceea ce spuneți ?

— Absolut ! Dealtfel, în afară de mine nimeni nu umblă în aceste sertare.

Dobre ascultă atent cuvintele inginerului. Își șterse fruntea transpirată cu batista enormă, privind pe fereastră boscheții înfrunziți. Într-un târziu, spuse celor din jur :

— Lăsați totul așa. Tovarășe inginer, va trebui să rețin pentru cîteva ore cheia de la camera aceasta. Apoi, întorcîndu-se spre căpitanul Vereea care trudea așezat în genunchi pe covor, adăugă :

— Conservă cît poți mai bine urma pe care ai găsit-o aici. Știu eu pe cineva care va fi foarte mulțumit de descoperirea ta... Să trecem dincolo, tovarășe inginer. Sînt o groază de formalități pe care trebuie să le îndeplinim !

2

Maiorul de securitate Tofan se afla în birou cînd primi telefonul lui Dobre. Ascultă atent cele

relatate de fostul său tovarăș de echipă de la Șantierul naval, își notă cu grijă adresa lui Panaitescu și întrebă :

— Spui că ăsta e unul dintre dosarele lucrării ?

— Exact, bătrine. E tocmai volumul ce cuprinde cea mai mare parte din calculele dispozitivului. În orice caz, date secrete.

— Cum l-o fi scos din institut ?

— O să afli tu ! Isteț cum te știi nu-mi fac griji în privința asta !

— Măi Dobre, tu poți să fii și serios din cînd în cînd ? Te rog să mă aștepti acolo. Vin imediat.

— Fii fără grijă că te aștept. În povestea asta îmi am și eu partea ! Cîteva tablouri, niște cristaluri, ceva bani... Treabă amestecată...

— Bine, bine, ne lămurim noi la fața locului despre ce este vorba, conchise Tofan, închizînd telefonul.

Nu trecu nici un sfert de oră și, însoțit de căpitanul Ștefan și de un specialist maiorul sună la ușa apartamentului. Cînd văzu legitimațiile lucrătorilor de securitate Panaitescu se pierdu cu firea. Începu de cîteva ori să explice cum venise acasă și ce i se întîmplase cînd a încercat să aprindă lumina, cum își condusesese soția la gară cu trei zile în urmă, cum își petrecuse seara. Tofan îl asculta tăcut, plimbîndu-se prin cameră în timp ce Ștefan se străduia să-și noteze într-un carnet fiecare amă-

nunt. Discuția avea loc în cea de a treia cameră a apartamentului, o cameră simplă, mobilată cu strictul necesar : masă, bibliotecă, două soaune și un recamier, cu pereții de un alb imaculat pe care era prins, în fața patului, un singur tablou, o copie reușită după „Macii” lui Luchian. Decorul îl trimise pe Ștefan cu gândul la romanul „Patul lui Procust”.

— Cine dintre colegii dumneavoastră știa că ați rămas singur ?

— Probabil toți, șovăi Panaitescu. S-au făcut chiar câteva glume, în ziua aceea, pe seama burlăciei mele.

— Care, bănuiesc, nu v-au supărat.

— N-au fost răutăcioase, tovarășe maior. Mai mult tachinări prietenești. Tănăsescu, Hagi, Onose, or fi mai spus câte ceva și alții. Sunt oameni cu care lucrez de ani de zile, de pe vremea când institutul nostru era un simplu birou în cadrul Șantierului naval.

— Ați împrumutat cuiva dintre prieteni cheia de la apartament în aceste zile ?

— Poftim ?

— Așa, să ia o carte, să vă aducă un lucru, continuă încuroat Tofan, gândindu-se de fapt la cu totul altceva. Între amici, știți, se mai obișnuiește...

— Nu, răspunse sec Panaitescu. Lucrul acesta nu l-am făcut nici acum, nici altă dată, sint om...

— Mă rog !... Mă scuzați, n-am vrut să fac nici o aluzie, dar... ne interesează, interveni Tofan amintindu-și că de fapt gafa începe în momentul când încerci s-o repara. Îndiudat pe el puse întrebarea cu destulă brutalitate.

— Cunoașteți, bănuiesc, regimul documentelor secrete ? Cine v-a dat aprobarea pentru a lua acasă dosarul cu calculele dispozitivului ?

— Ce aprobare tovarășe ? ! Ce vorbă e asta ? întrebă Panaiteșcu, ridicînd vocea. E munca mea de ani și luni de zile. Deocamdată nimeni nu are nici un drept asupra ei, să ne înțelegem !

În clipa aceea Dobre deschise ușa camerei.

— Tovarășe inginer, noi am terminat. Dacă vreți să treceți pînă dincolo să semnați procesul verbal. Vă rog...

— Auzi dumneata, continuă Panaiteșcu ieșind. Să cer aprobare, de parcă aș fi nu știu ce chibiț acolo...

Tofan privi zîbind în urma lui.

— Ușor bătrîne, îi șopti Dobre. Am discutat acum cîteva minute cu medicul. E vorba de o comotie sericasă. Repaus complet cîteva zile.

— Munca lui, bodogăni Tofan întristat. Ca și cum ceilalți oameni din institut ar fi dansat în timpul ăsta ! Îngîmfatul... Spune-i tu, Ștefane, că îl rugăm să nu părăsească orașul fără știrea noastră. Eu trec în birou să văd ce-a făcut Gavătă.

— Am înțeles, tovarășe maior. Deocamdată atît ?
— Atît. N-ai auzit ce spunea Dobre ? Comoție !...
— Pe onoarea mea ! Dacă vrei, poți vorbi și tu cu doctorul.

— Eu ?, întrebă mirat Tofan. De ce ? Dar cine se pricepe mai bine ca tine, Papa, la capete sparte, mâini sucite și alte a'lea ?...

— Bine, mormăi Dobre înclădat. Tot ți-o plătesc eu odată, măi Tofan, ascultă la mine...

— Asta o să fie în seara aia, cînd o să mă inviți la clubul gurmanzilor tăi, adăugă Tofan intrînd în birou, unde căpitanul de securitate, Gavătă, trudea din greu cu un minuscule aspirator.

— Cum stăm, Fănică ?

— Deocamdată prost, tovarășe maior. În afară de urma asta conservată de Vereea și de vreo două fragmente de urme, nimic. Lucrătură de zile mari.

— Vreau să știu dacă a reușit să fotografieze dosarul.

— Asta încerc și eu să aflu. Cred că într-o oră vă pot da răspunsul exact și alte cîteva amănunte.

— Ceva promițător ?, întrebă Ștefan care abia intrase în birou.

— Așteptăm răspunsul Oracolului, vorbe Tofan arătîndu-l cu capul pe Gavătă care-și strîngea arsenalul. Se pare că avem de-a face cu un profesionist. Nu oricine poate lucra așa „curat“, băiete.

Aleargă la institut și stai de vorbă cu colaboratorii lui Panaitescu. Află care e stadiul lucrărilor, care e importanța dosarului ăsta, mă rog, scoate cât poți de la ei. Stai, stai... Mă interesează dacă zilele acestea a întrebat cineva de inginerul Panaitescu, dacă l-a așteptat cineva, ce telefoane a primit, eventual convorbiri interurbane... Dar, repejor. Pe mine mă găsești la birou. Vreau să discut și cu tovarășul colonel Marinescu... Ia mașina cu tine și ține-o cât ai nevoie. Îl poți lua și pe Șorcaru pentru acoperire.

— Cîtă mărinimie, tovarășe maior !

— O să vezi tu, Ștefane, ce înseamnă mărinimia șefului. Numai să confirme Gavătă că dosarul a fost fotografiat, să vezi tu atunci mărinimie !...

3

Două ore mai târziu în biroul său, maionul Dobre transpira ca în zilele bune ale verii deși geamul era deschis. Rămăși cu locotenentul major Crăete, cei doi flăcăi, intraseră într-o muțenie din care n-au putut fi scoși. Înciudat peste măsură Dobre fu nevoit să ia totul de la capăt.

— Zici că te cheamă Ion Tănase, ai ?

— Da, domnule maior. Sînt zidar. Meseriaș bun. Am venit și eu să ajut la ridicarea blocurilor.

— Asta am mai auzit-o de vreo cincizeci de ori. Dar știi tu ce vreau eu, acum, de la tine, Tănase ?...

Adevărul. Da, da, adevărul gol-goluț. Asta vreau...

— Care adevăr, domn maior, încercă să riposteze cel interogat, că v-am spus și laptele ce l-am supt de la mama !

— Ba nu, Tănase, nu mi-ai spus încă nici un sfert din ce știi. Cum a fost cu tilhăria aceea de la Brăila. Dar cu furturile de pe plajă de la Constanța, cînd ați încercat să fugiți c-o mașină frigorifică de v-au găsit ăia, la Cernavodă, aproape congelați ? Vezi că știu mai multe despre tine, decît crezi tu ? Taci, ai ? Numai că eu nu vreau să taci !

— Tovarășe maior, interveni Crăete, întinzîndu-i receptorul telefonului interior. Plutonierul Jecu raportează că celălalt a adormit.

— Să-l trezească că m-am săturat de hazul lor.

— Am înțeles, tovarășe maior, să-i...

— Să înțeleagă el, nu dumneata ! Să înțeleagă toți că nu mișcă nimeni de aici pînă nu scot de la ăsta tcată poezia ! Tănase !

— Da, domn maior, deci unde am rămas, băusem toată noaptea într-un bufet din preajma portului, trec peste treaba de la Brăila și Constanța interveni rugător, că văd că le știți și e păcat să pierdem vremea, așa că băusem...

— De unde aveți bani ?

— Erau banii noștri, cîștigați cinstit...

— Tănase !

— O amintire din tren, domn maior, de la un călător beat mort. L-am ajutat să coboare și...

— Cine i-a luat ? Petrache ?

— Da, adică nu, eu i-am luat că el nu se pricepe la finețuri din astea. El, știți, cu pumnul. I-a dat Dumnezeu putere multă și minte puțină. La el treaba e simplă. Pac ! și gata...

— Bine, zi-i mai departe.

— Ce să zic ? A, da ! Băusēm toată seara și pe la unșpe, am ieșit să facem un rond pe faleză. Așa, să mai luăm aer, cînd au venit ăia doi, s-au uitat în dreapta, s-au uitat în stînga și au intrat în boscheți.

— Asta a fost joi seara. Dar vineri ?

— Care vineri, domn maior ? Că vineri noi...

— ...am fost la grădina publică, Tănase, nu-i așa ?, continuă Dobre fioros, speriat la gîndul că cel din fața sa ar putea din nou să nege.

— Așa este, oftă flăcăul lăsînd capul în jos. Vineri noapte am fost la grădină. Acolo i-am găsit pe ceilalți.

Mulțumit că totul merge bine, Dobre își mai descheie un nasture la vestă. Mai rămînea acum fata. Numai gîndindu-se la copila aceea, maicrul simți că-l apucă amețeaua de furie. Se stăpîni totuși și întrebă cît putu mai calm.

— Dar cu fata, cum a fost ?

— Care fată ! ?

— Cea de miercuri seara. Unde ați găsit-o ? În gară ?

— N-am găsit nici o fată, domn maior. Dar ce s-a întâmplat cu ea ?

— Ei, parcă nu știi. Aia pe care ați lovit-o și i-ați săltat paralele, îl luă Dobre ușor.

— Nu știu, domn maior, zău, nu știu de nici o fată ! Și nici Petrache nu știe, vă rog să ne credeți.

— Pot eu să te cred, măi Tănase, după câte mi-ai făcut ?

— Adică, am recunoscut eu faptele grave și n-o să recunosc două palme ? Da, dacă nu e treaba mea de ce să...

— Crăete, du-l jos și adă-l pe celălalt.

— Eu mă duc, domn' maior, dar să știți că treaba cu fata nu e a noastră.

Cum nici Petrache nu spusese mai mult, Dobre tocmai se hotărîse să-și sisteze interogatoriul cînd Crăete îi întinse receptorul telefonului :

— Vă caută procurorul Ogneanu, tovarășe maior !

Dobre luă receptorul cu aceeași plăcere cu care ar fi luat o lingură cu untură de pește. Animozitatea dintre el și Ogneanu era mai veche și cu toate acestea, nu știa cum se întâmpla, dar, mai la fiecare dosar, îl avea pe el.

— Cum stăm ? întrebă Ogneanu.

— „Eu, bine, răspunse în primul moment Dobre. Nu știu dumneavoastră“! Cred că în seara aceasta terminăm. Două fapte au fost recunoscute. Mai rămîne fata acum.

— Care fată ?

— Fetița găsită pe faleză, cu fracturi la ambele picioare !

— A, fata ! Da, da. Nu de asta te întrebam, ci de furtul din casa inginerului Panaitescu ? E un caz mult mai serios, cu multe complicații și dumnea...

— Pentru mine fiecare caz e serios, tovarășe procuror. Nu știu de ce, dar fata..

— Tovarășe maior, voi fi nevoit din nou să mă adresez colonelului. Dumneavoastră trebuie să dați prioritate cazului Panaitescu !

— Îi dăm tovarășe procuror, îi dăm. Dar pînă nu-mi vine identificarea amprentelor de la fișier nu pot începe nimic.

— Și cît o să mai dureze ?

— O oră. Cel mult două.

— Aștept telefonul dumneavoastră. Să sperăm că individul e cunoscut la noi și nu vom umbla după el pe la fișierul central.

— Și eu sper. În orice caz am să vă țin la curent. Imediat ce aflu ceva nou. Să trăiți, tovarășe procuror șef ! „Treacă de la mine de astă dată“, gîndi Dobre, așezînd telefonul în furcă. Știa că lui

Ogneanu îi făcea o deosebită plăcere cînd cineva i se adresa cu... procuror șef. De fapt, era doar adjunot, dar asta avea mai puțină importanță acum.

4

Răgazul pe care căpitanul Gavătă îl ceru pentru analiza probelor materiale ridicate din biroul lui Panaitescu, maiorul Tofan îl folosisese din plin. Acum, pășind în sobrul cabinet al colonelului Marinescu, purta în mapa sa suficiente date pe baza cărora se putea descrie cazul. Colonelul nu era singur și Tofan avu intenția să se retragă. Ar fi făcut-o dacă colonelul, mult mai amabil ca de obicei, nu l-ar fi oprit, invitîndu-l să ia loc.

— Poftiți, tovarășe maior. Apoi, arătînd cu capul spre omul de lîngă dînsul adăugă : Tovarășul inginer Buiuca ne poate da cîteva amănunte utile pentru cazul nostru.

— Am gîndit, cum vă spuneam, tovarășe colonel, că e de datoria mea să vă aduc la cunoștință toate acestea. Întîmplător, am fost unul dintre puținii care au observat lipsa dosarului de calcule și cînd l-am întrebat pe inginerul Panaitescu despre el, mi-a răspuns, în felul său, că există și că lucrul acesta mă interesează mai puțin pe mine. I-aș fi relatat toate acestea și tovarășului acela care a venit la institut, dar mi s-a părut prea tinerel și parcă prea dornic să afle totul deodată.

„Dacă l-ar auzi Șorcaru cum vorbește despre el gîndi amuzat Tofan, omul acesta ar avea un prieten mai puțin pentru toată viața“.

— Ați procedat foarte bine, tovarășe inginer. De fapt invenția e rodul muncii unui colectiv de oameni și nu o chestiune personală a inginerului Panaitescu. Vă ascultăm, îl întrerupse discret colonelul. Să reluăm deci...

— Adevărul e că această idee, deosebit de valoroasă, aparține lui Panaitescu, începu el turnîndu-și un pahar cu apă din sticla de pe birou. O chestiune de care s-a ocupat mai mulți ani, de unul singur. A și publicat un studiu într-o revistă de specialitate. Un fel de introducere, mai mult o presupunere despre multiplele posibilități pe care le poate oferi laserul în conducerea de la distanță a motoarelor marilor cargouri.

— Pe vremea aceea cercetările propriu-zise încă nu începuseră, se interesă colonelul.

— Nu, institutul se afla abia la început și ne lipsea o mare parte din aparatajul necesar pentru probele de laborator. Articolul a făcut destulă vilă la noi și n-a trecut neobservat, pentru cîteva cercouri interesate în construcția de nave din Apus.

— Ce vă face să presupuneți lucrul acesta ?

— Un fapt pe care l-am auzit chiar din gura lui Panaitescu. La cîteva luni după apariția articolului, Panaitescu a făcut o excursie în străinătate

cu soția. La Veneția, în timp ce-și petrecea seara la un hotel, s-a prezentat la el un redactor de la o revistă de specialitate, cel puțin așa spunea el, care i-a solicitat un articol pe această temă. Or, după cum știm Panaitescu nu e un nume, mai bine-zis încă nu e un nume în acest domeniu să fie cunoscut atât de bine în străinătate. A refuzat colaborarea, deși propunerea era destul de avantajoasă.

— Știți cum s-au petrecut lucrurile ?

— După cum ne-a povestit, i-ar fi spus redactorului că i-l va trimite din țară, unde dispune de toate datele necesare unui astfel de material.

— A trimis articolul ?

— La noi, problema aceasta nu s-a mai discutat de atunci. Primele experiențe au fost promițătoare și ideea dispozitivului ne-a prins pe toți prea mult ca să ne mai gândim la mărunțișuri. Presupun că nu l-a trimis dacă acum au apelat la această ultimă soluție, adică sustragerea lui din țară.

— Sau, dimpotrivă. Ideea i-a interesat în mod deosebit, adăugă colonelul ridicându-se în picioare. În orice caz noi vă mulțumim încă o dată pentru ajutorul prețios pe care ni l-ați dat, tovarășe inginer. Am mai avea o rugămintă. Păstrați discreție asupra acestei convorbiri. Este în interesul nostru, al tuturor.

După ce-și conduse interlocutorul pînă în holul de la intrare, colonelul Marinescu se întoarce gin-

ditor. Citeva momente domni o liniște apăsătoare. Tofan își privi atent șeful și constată că ceva îl nemulțumea în toată povestea asta. Cum nu putea ști precis ce, așteaptă tăcut să fie invitat să vorbească. Minutele se scurgeau greu.

— De ce Panaitescu nu ne-a sesizat, la întoarcerea sa, despre propunerea asta. Ce avea de ascuns ?

— De ascuns nu, tovarășe colonel, vorbi Tofan dregîndu-și glasul. Mai curînd cred că a intenționat pur și simplu să trimită articolul și, în altă ordine de idei, l-a considerat un fapt prea mărunț, prea personal ca să-l facă cunoscut.

— Într-adevăr, dacă avea altă intenție putea să nu vorbească nimănui despre ea. E foarte greu să-i convingi pe unii oameni cît de mult contează fiecare amănunt pentru liniștea și suocul muncii lor. Uneori mă bate gîndul că e mai greu să lucrezi cu cercetătorii decît cu copiii de grădiniță.

— E o mare asemănare, tovarășe colonel. Fiecare își au jucăriile lor.

— Ca glumă e reușită. Numai că jucăria asta, după cum vezi și dumneata, prețuiește destul de mult, încheie colonelul deschizîndu-și agenda de birou. Să auzim primele constatări, tovarășe maior.

— Presupunerile inginerului Buiuca sînt cît se poate de logice. Mi-aș permite să subliniez faptul că sînt chiar prea exacte.

— Îi erau la îndemină. N-au putut să cumpere, s-au hotărît să fure. Nu te complica. În fond, în fiecare om zace un mic detectiv.

— Dacă spuneți dumneavoastră, răspunse Tofan vădit incomod de cuvintele șefului său.

— Și ce dacă am spus ? ! Am spus și gata. Dumneata însă îți poți organiza acțiunea cum crezi că e bine.

— S-au văzut deci nevoiți să apeleze la furtul documentelor. În acest scop a sosit în oraș un specialist în materie, după stilul de lucru. Probabil l-a urmărit pe Panaitescu câteva zile, i-a aflat programul de muncă și astă-noapte, folosind o cheie potrivită a pătruns în apartamentul său.

— Excluzi posibilitatea unui complice chiar din grupul lui Panaitescu sau dintre cunoștințele apropiate ?

— În această variantă, da. Asta înseamnă că a vizitat apartamentul gândind că va găsi în biroul său unele însemnări în legătură cu dispozitivul. O rezervă strategică pentru cazul când nu va putea pătrunde în institut.

— Dar, dacă a mers la sigur ?

— Atunci, tovarășe colonel, existența unui complice, nu mai poate fi neglijată.

— Bine. Continuă.

— În apartamentul inginerului lucrurile s-au complicat. Printr-o stranie coincidență, în dormitor

opera un hoț, care avusese timpul necesar să fure două servicii de cristal, câteva tablouri destul de prețioase — soția inginerului e o pasionată colecționară de artă — niște bani și cine știe ce ar mai fi luat dacă nu ar fi fost întrerupt. Dar ușa de la balcon deschisă, urmele întipărite în stratul de flori identice cu cele descoperite de băieții maiorului Dobre în dormitor, dovedesc că hoțul a fost nevoit să părăsească, pe negândite, apartamentul, sărind de la etaj.

— Cristaluri, tablouri scumpe, murmură zîmbind colonelul, gusturi rafinate, hoț cu experiență. Mai mult ca sigur recidivist. Întâlnirea ne poate favoriza. Ideal ar fi ca hoțul să-l fi văzut pe cel ce l-a întrerupt din „muncă“. Am putea obține o identificare, fie ea chiar sumară.

— S-au găsit suficiente amprente ca să poată fi aflat numele hoțului. Dobre mi-a promis că în câteva zile mi-l servește pe tavă.

— Câteva zile înseamnă mult. Nu s-ar putea mai repede ?

— Depinde unde a ajuns. Dacă a rămas în craș, s-ar putea, cred, și mai repede.

— Ajută-l cît poți pe maiorul Dobre în acțiunea asta. Ai grijă însă, știi cît e de orgolios și dumneata nu-l prea menajezi.

— Sîntem prieteni de cînd ne știm, tovarășe colonel. Am colaborat perfect în alîtea acțiuni.

— Lasă, lasă, cunosc eu toată povestea. Chestie veche, de pe vremea marii întreceri a nituitorilor din șantier. Nu poți uita că numele lui Dobre era trecut pe panou ceva mai sus decît al dumi-tale.

— Tovarășe colonel...

— Ce spune căpitanul Gavătă, dosarul a fost fotografiat sau nu ?

— Fotografiat, ori numai răsfoit ! Pagina 23 a fost găsită sub birou. Lucru cent e că individul a fost întrerupt de întoarcerea neașteptată a inginerului Panaitescu. Întrebarea e cît a reușit să fotografieze ? Pagina aceasta poate fi un indiciu ?

— Mai există unul poate mai prețios.

— Care, tovarășe colonel ?

— Faptul că a strîns dosarul cu deosebită grijă și l-a pus în sertar. N-a vrut să atragă atenția, probabil pentru a se întoarce în seara următoare.

— Presupunem.

— Deocamdată presupunem, tovarășe maior. Ai trimis pe cineva la institut ?

— Ștefan pentru cercetări și Șorcaru pentru acoperire.

— Deci, de Șorcaru spunea inginerul Buiuca că e un fel de pisică cu clopoței !

— Da, tovarășe colonel.

— Înseamnă că băiatul își joacă bine rolul.

Uneori e nevoie și de asta. Cînd se întorc, prezentați-mi datele complete ale cazului. Între timp sper să mai aflu și eu cîte ceva. Vom discuta atunci mai mult !

5

— A venit și Șorcaru ? îl întrebă Tofan pe Ștefan cînd acesta intră în biroul său.

— Va veni spre prînz. Panaitescu ăsta are o groază de colaboratori.

— Dar v-ați dus așa, ca la defilare. Dacă știam, vorbeam cu nea Petrică și vă împrumuta omul fanfara șantienului pentru două, trei ore !

— A fost ideea lui Șorcaru, tovarășe maior, și mărturisesc că n-a fost rea. A polarizat atenția tuturor și mi-am putut vedea liniștit de treabă.

— Cum adică ?

— Simplu. A început cu scandalul de la poartă, fiindcă portarul nu i-a cerut actele, a trecut ca un fulger prin birouri și a adunat toate hîrlurile din sertarele și dulapurile găsite deschise, mă rog, ca de un veritabil inspector ce controlează modul de păstrare a documentelor. Apoi, s-a instalat la un birou și a început să-i prelucreze pe fiecare în parte.

— Ești sigur că n-a spus nimic în legătură cu cele petrecute în apartamentul inginerului Panaitescu ?

-- După cîte ştiu eu, nu ! Nici nu avea cum, tovarăşe maior, pe el îl interesa cu totul altă problemă.

— Interesant, murmură Tofan gînditor. Trebuie să aflăm exact lucrul acesta.

— Acum ?

— Nu-i tîrziu nici cînd se întoarce. Totul e însă să ştim precis dacă a spus. Ascultă, Ștefane, ce ai aflat despre un oarecare inginer Buiuca ?

— E un fost coleg de facultate cu Panaitescu. Lucrează la institut, bun practician, nu prea e agreat de colegi și nici de Panaitescu cu care se pare că se iubesc precum pisica cu cîinele. Aparent sînt prieteni și uneori își fac vizite în familie, deși Buiuca s-a despărțit de soția lui cu un an și ceva în urmă. Adoră studentele și nu se dă în lături nici de la aventurile pasagere. Mașină proprie, șalupă pe Dunăre, într-un cuvînt, casă mare, consum ridicat. O secătură învelită în poleială !

— Și cînd ai avut timp să le afli pe toate ?

— E numai introducerea, tovarăşe maior. Tipul ăsta m-a interesat în mod deosebit. Cînd a început Șoroaru controlul, a șters-o nemțește din institut, motivînd că are o treabă deosebit de importantă în oraș.

— Poate că o fi avut, murmură Tofan desenînd floricele de „Nu mă uita“ pe marginea agendei de birou. Dă-i drumul, te ascult.

— Păi, să începem cu Panaitescu. Apropo, ați mai discutat cu el ?

— Nu, a fost internat în spital. Starea lui e mult mai gravă decît ne-am așteptat. Povestea asta cu dosarul l-a dat gata. E vina lui, n-am ce-i face.

6

Se aflau în plină ședință cînd ofițerul de serviciu îl anunță pe Dobre că sergentul major Podașcă, ajutorul șefului de post din comuna J., însoțit de o femeie, îl caută pe locotenentul Popa.

— Adă-i încoa pe amîndoi !

Cîteva minute mai tîrziu cei doi intrară. După ce se prezentă cît putu mai regulamentar și mai sobru, sergentul major încheie :

— Dinsa e mătușa fetei pentru care am primit semnalementele transmise. Mama n-a putut veni fiindcă e bolnavă de mai multă vreme.

Tăcut, Dobre deschise sertarul și-i întinse femeii una din fotografiile luate după internarea tinerei în spital.

— E nepoata dumitale ?

Femeia o privi lung și izbucni în plîns :

— Sevastița, fata mea dragă. Te-au omorît mișei. Biata maică-ta ce i-a fost dat să îndure...

— Liniștește-te femeie. N-a murit. A avut doar un accident. De ce lăsați copiii să plece singuri de acasă ?

— Da, n-a știut-o nimeni, tovarășe. Singură a plecat să-l caute pe ticălosul de Neculai și să-l aducă acasă !

— Cine e Neculai ?

— Tatăl fetei, tovarășe maior, interveni sergentul major. Il cheamă Neculai Caramfil și de aproape un an lucrează ca muncitor necalificat pe un șantier.

— De patru luni de zile ticălosul de om n-a mai dat pe la casa lui, strigă femeia. S-a încurcat pe aici c-o lepădătură. Și nevasta i-i bolnavă și copiii sînt flămînzi și goi, iar el...

— Unde lucrează ?, întrebă Dobre.

— Știam că pe șantierul acela mare, continuă femeia mai potolită, dar spunea un om din sat, unul a lui Dascălu, care lucra cu el, că de un timp s-a mutat pe alt șantier.

— Bine, bine, o să-l găsim noi, o liniști Dobre. Apoi întorcîndu-se spre locotenentul Popa adăugă :

— Mergi cu femeia pînă la spital să vadă fetița. Ia o mașină. Vezi dacă și-a revenit și are nevoie de ceva...

După plecarea celor doi, Dobre îl rugă pe sergentul major să se așeze pe scaunul rămas liber.

— Aș avea nevoie de-o fotografie a lui Caramfil ăsta și de cîteva date personale.

— Datele le am, tovarășe maior, cu fotografia o să fie mai greu. Aștia nu se fotografiază decît pentru buletin, ori livretul militar.

— Exact. Vlăsceanule, ocupă-te tu de treaba asta. Roagă-i pe cei de la evidență să-mi dea o copie după fotografia lui. Trebuie să-l găsim. Poate astfel vom afla mai ușor și ce s-a întîmplat cu copila după venirea în oraș.

Ridică receptorul și formă numărul spitalului.

— Maiorul Dobre la telefon. Aș vrea să vorbesc cu medicul de gardă. Da, da, aștept!... Bună ziua, tovarășe doctor. Am o rugămințe. Va veni un ofițer de-al nostru cu mătușa fetei. Vă rog, e absolut necesar să o recunoască... Spuneți-i că a avut un accident și că acum doarme... Vă mulțumesc. Aștept telefonul dumneavoastră cînd își revine!

— Îmi permiteți, tovarășe maior, ce s-a întîmplat cu fata?

— Asta încercăm să aflăm și noi. A fost găsită, acum două zile, în zori, de niște muncitori ce se duceau la lucru, pe faleză, cu picioarele fracturate, în stare de inconștiență. Doctorii spun că fractura e prea gravă ca să poată fi vorba de un simplu accident. Ce rugămințe am la dumneata: află dacă cunoaște cineva din comună locul de muncă ori adresa actuală a lui Caramfil. Ne comunică telefonic rezultatul cît poți mai repede.

— Am înțeles. Femeia rămîne aici ?

— Nu, o ei cu dumneata în comună. Fii atent ce-i spune mamei. Mai ales nu uita s-o asiguri pe femeie că i-am promis eu că bărbatul se va întoarce acasă. În două-trei zile se va întoarce...

— Tovarășul maior Tofan vă caută la telefon, interveni Vlăsceanu.

— Imediat, răspunse Dobre. Deci ne-am înțeles tovarășe sergent major. Cum se întoarce locotenentul Popa luați femeia și plecați cu primul tren. Aștept telefonul dumneavoastră. Cu bine...

Ridică receptorul.

— Vești bune, bătrîne. Omul nostru e un tip cunoscut. Specialitatea sa : cristaluri, obiecte de artă, lucruri cu valoare mare și volum mic. În general lucrează de unul singur. Asta ar putea să ne coste ceva timp. Mulțumesc, deocamdată n-am nevoie de nici un ajutor. Cîteva băieți de-ai mei sînt pe urmele lui. Normal, cum aflu ceva îți dau de veste. La orice oră. N-avea nici o grijă, nu sînt eu omul care să te menajeze. Cu bine, și vezi să nu prinzi vreo răceală, te știu cam plătînd și cu vremea asta răcoroasă...

7

În dimineața zilei următoare, Tofan ajunsese la serviciu ceva mai tîrziu. Cîteva treburi „discrete“ îl reținură în oraș. Întrebă de Ștefan, dar nimeni

nu-i putu spune unde se află subalternul său. Își pregăti o cafea ceva mai tare și așezându-se la birou reciti însemnările din agendă, completându-le cu câteva date proaspete. Ceru șefului de cabinet raportul lucrătorului pe care-l lăsase de veghe în apartamentul lui Panaitescu. Foaia cuprindea doar câteva rînduri: între orele 11 și 12 telefonul sunase de trei ori. Conform ordinului primit omul nu răspunse. Tofan își notă în agendă câteva lucruri ce trebuiau lămurite în primele ore. De interesat ce telefoane s-au primit în cursul serii în biroul lui Panaitescu de la institut; Hoțul; Doamna Panaitescu; Panaitescu; Buiuoa; Complicele; De discutat cu directorul institutului; De discutat serios cu Ștefan. Rămase puțin pe gînduri și mai scrise un cuvînt pe care-l încercui. Capcana! În clipa aceea ușa se deschise și Ștefan intră abia trăgîndu-și sufletul.

— Am o noutate, șefule, la care nici nu te aștepți.

Văzînd îngrijorarea de pe fața sa, Tofan uită să-l mai mustre și-i făcu semn să-i dea drumul.

— Buiuca a dispărut din oraș. Nimeni nu știe încotro a plecat.

— Cum ai aflat?

— Dimineață, la prima oră, am fost la institut să stau de vorbă cu el. Ți-am spus că ieri, cum am sosit noi acolo, a șters-o. Îl aștept ce-l aștept și văd

că nu mai vine. Intru la directorul institutului și aflu că astă noapte, cu puțin înainte de 12, i-a dat un telefon prin care l-a anunțat că va lipsi din oraș câteva zile. A încercat omul să-i spună că nu-i acum momentul potrivit, ținând cont de cele întâmplate, dar el i-a spus că pleacă și a închis telefonul. Buiuca era foarte nervos; poate neliniștit de ceva. Ce spui de asta ?

— Ce-aș putea spune decît că m-ar interesa în mod deosebit motivul plecării ?

— Dar pe mine !

— Spune-i lui Moraru să încerce să afle ceva de la prietenii lui. Mă nemulțumește teribil acest „cîteva zile“... Apropo, a plecat cu mașina ?

— Bănuiesc că da !

— Verifică și dă-mi de veste. Trebuie să-l găsim.

— Cum ?

— Deocamdată nu știu, dar de găsit îl găsim noi !

„Asta ne mai trebuia acum“, gîndi Tofan rămas singur. Din păcate nu avu timp să stăruie mai mult asupra acestui fapt deoarece telefonul îl smulse din gînduri. La celălalt capăt al firului era maiorul Dobre.

— Băiete, am „prins“ hoțul !

— În două minute sînt la tine.

— Nu te grăbi, că nu ajută la nimic. Acum o jumătate de oră omul meu a fost găsit de gazdă, împuşcat în camera lui.

— Cum ? E mort ?

— ...Ca toți morții. Mină sigură, pistol cu amortizor, lucrătură de om versat.

— Un profesionist deci...

— Ce să mai vorbim ! Cred că te interesează expertiza. Sînt toți acolo. Așteaptă-mă în fața inspectoratului, trec să te iau cu mașina.

Tofan așeză îngrijorat telefonul în furcă. Vestea primită îl smulse din calmul său proverbial. În clipa aceea îi păru rău că nu-l are pe Ștefan alături. Ar fi vrut să discute cu el, fie chiar să se lase oucerit de optimismul său. Cîteva secunde mai tîrziu, în minte începură să se infirîpe, într-o străfulgerare de gânduri, cîteva ipoteze. După cum „lucrase” pînă acum, inclusiv suprimarea singurului martor posibil, „UMBRA”, așa figura intrusul în carnetul lui Tofan, se dovedi a fi un adevărat doxar ; multă experiență în materie, lipsit de scrupule, nu lasă nimic la voia întîmplării. În toată povestea asta există o singură rază de lumină. Crima, dacă era a lui, dovedea prezența sa în oraș și mai mult ca sigur faptul că pune la cale o nouă lovitură. Deși știa că de la expertiza medico-legală nu se putea aștepta la prea multe lucruri utile,

Tofan își îmbracă raglanul și coborî în întâmpinarea lui Dobre.

Ajunseră cînd Vereea terminase de fotografiat și ridica acum amprente de pe diferite obiecte.

— Bietul Pantazică, oftă Dobre, acum trei ani, cînd ne-am întîlnit ultima oară, jura că se face om de treabă după ce și-o ispăși pedeapsa. Abia dacă are două luni de cînd a ieșit din închisoare.

În cameră nu era nici un obiect răsturnat, nici un indiciu că aici ar fi avut loc o luptă sau așa ceva. Pantazică stătea de-a curmezișul patului, cu ochii deschiși, cu fața liniștită, așa cum îl surprinsese glonțul, probabil în timpul unei discuții banale. Medicul legist se apropie de el, îl privi în ochi, îi ridică de cîteva ori brațul lăsîndu-l să cadă inert.

— Cînd ? întrebă Tofan.

— Spre miezul nopții. După autopsie...

— Asta înseamnă ?

— Două ore, două ore și jumătate — preciză doctorul ieșind.

— Nu poți să-l scoți din ritmul lui, murmură Tofan privind în urma doctorului, nici să-l pici cu ceară !

— După atîția ani de meserie... În orice caz, remarcă Dobre, încet, dar bine. Ce spune el e sfînt.

Cei doi maiori controlară atent camera. În afara de serviciile de cristal și un tablou, pe care

Pantazică nu reușise să le plaseze, nu mai găsiră nimic ce provenea din furt. Curios era faptul că nu se aflau nici bani, ceea ce te putea trimitte cu gândul că și jaful ar fi putut constitui unul din motivele asasinatului. Poate un complice nemulțumit, poate un alt hoț înarmat?...

— Complicele cade de la sine, interveni Dobre hotărît. Pantazică lucra de unul singur și oameni de felul lui nu-și schimbă stilul de la o zi la alta, chiar dacă știu că lucrul acesta îi poate duce la pierzanie. Cît despre hoț înarmat, mă îndoiesc. Cazuri de astea n-am mai întîlnit de pe vremea cînd eram locotenent.

— Dacă apelezi la memoria ta, bătrîne... Apro-po, cum te mai simți după cura cu glutarom?

— Măi Tofane, spuse Dobre muștrător, eu vorbesc serios și tu...

— Și eu constat cu surprîndere că pe măsură ce îmbătrînești pierzi simțul umorului. Și ce flăcău vesel erai măi, Papa!

Se întoarse către gazdă, o femeie în vîrstă, ce părea copleșită de cele întîmplate. Răspundea calm la întrebările puse de ofițeri.

Aflară astfel că „domnul inginer“ îi devenise chiriaș cu trei săptămîni în urmă. Era un bărbat liniștit și deosebit de manierat, atît doar că primea cam multe vizite, de obicei seara. În afară de două, trei fete, care plecaseră dimineața, ea nu-i văzuse

pe ceilalți vizitatori. Ba, minte. Intr-o seară venise unul cu o mașină roșie, adică vișinie, cu două fete și poate, n-ar fi văzut nici asta de nu ar fi petrecut toată noaptea și, știu dumnealor, tovarășii ofițeri, cum sînt bătrîni, e de ajuns să le sară somnul, că nu mai pot lipi geană de geană.

— Ai putea să-l recunoști dacă l-ai mai vedea ?

— Cred că l-aș recunoaște, hotărî bătrîna, mult prea sigură pentru un om care-l zărise doar din fugă. Erau probabil colegi fiindcă fetele îi spuneau și lui tot „domn inginer“.

— Ai auzit cumva, din întîmplare, își voală vocea Tofan, ce au discutat ?

— Ei, se arată gazda surprinsă, ce păcatele mele, doar n-am ascultat la ușă. Știu atît că ieșind eu în curte, i-am auzit vorbind de o plimbare pe Dunăre, cu o șalupă, pentru vreo două, trei zile. Apoi, spre ziuă, ăla cu mașina a luat o fată cu el și a plecat.

O rugă să continue și femeia se supuse îndreptîndu-și cutele rochiei.

Aseară se culcase devreme. Nu se simțea prea bine. O cam supără inima. Că, așa e viața. La tinerețe îți risipești sănătatea cu banița și mai târziu o cerșești cu gramul. Pe la miezul nopții se trezise să-și ia medicamentele și observase lumina arzînd la „domnu inginer“. Nu era singur. Discuta liniștit cu un bărbat. S-a culcat și, ca un făcut,

a adormit imediat. Că poate dacă era trează... („Nu avea cine să ne mai povestească toate acestea“, gîndi Tofan). Dimineața a ciocănit la ușa lui să-i aducă cana cu lapte cald. Cum nu i-a răspuns, a intrat, că „domnul“ nu închidea niciodată ușa, asta era obiceiul lui. L-a găsit răsturnat de-a curmezișul patului. Cînd s-a apropiat a observat cămașa plină de sînge pe piept. A alergat la colțul străzii, unde știa că se află un telefon și a dat de veste la miliție. Nu s-a atins nici de-un pai că, știe ea, din fiine și din cărți. N-a auzit nici o împușcătură. Era un om atît de bun ! Ce jale o să fie pe ai lui cînd vor afla nenorocirea asta !

Cum nu mai aveau nimic de făcut aici, cei doi plecară. La despărțire, Tofan îi spuse :

— Nu uita să-mi trimiți și mie o copie după raportul medicului legist. Și, dacă mai afli ceva noutăți ! Sper să fie mai bune ca cele de astăzi, că de la o vreme parcă tot numeri din doi în doi, măi Papa !

— O să-ți trimit raportul într-un buchet de garoafe albe, se oțărî Dobre. Ce mai vrei ?

— Voiam să-ți spun că n-ar fi rău să-ți iei soția într-o seară liniștită și să mai treceți pe la noi. Că nevastă-mea a și uitat cum îți mai place friptura de batal, cu sos de roșii, ori de vin ?

— Vinul îl prefer separat, mai ales dacă e roșu, cu mult sifon de fabrică, așa să-i spui. Succes băiete, că, ai multă nevoie de el !

— Mulțumesc. Da, nu-mi punta tu de grijă. Vezi mai bine de ...

— Uite că-ți port. Așa sînt eu, grijuliu cu prietenii, încheie Dobre urcîndu-se în mașină.

8

Găsirea lui Buiuca fu o adevărată cursă contra cronometru pentru locotenentul major Șorcaru. Mai ales după ce gazda lui Pantazică recunoscuse, fără echivoc, privindu-i fotografia, pe „domnu inginer care venise în noaptea aceea de pomină cu două fete“, discuția cu el era mai mult decît necesară.

— Cine îmi poate garanta, exclamase Ștefan furios, că Buiuca nu-i amestecat pînă la urechi în toată povestea asta ?

— Dacă teiei după aparențe, răspunse Tofan zgîndărindu-și subalternul, mai mult ca să-și verifice propriile sale bănuieli.

— Nu-i vorba de nici o aparență, tovarășe maior, că prea se leagă toate între ele. Să le luăm pe rînd : Lichidarea lui Pantazică ne-a convins de existența unui complice, omul rămas afară să facă asigurarea în timp ce „Umbra“ — îmi place denumirea asta — fotografia lucrarea. Văzîndu-l cum

a sărit de la etaj s-a luat după el și i-a aflat adresa. Dacă acest complice mai era, pe deasupra și un tip bine informat cu programul de muncă și de viață al lui Panaitescu, ar fi scutit o legătură în plus, lucru esențial într-o trebușoară din asta. Până aici Buiuca corespunde admirabil.

— Buiuca mai cunoștea și faptul că Panaitescu are acasă dosarul cu oalou'le.

— Sigur, tovarășe maior ? Cum ați aflat ?

— Întâmplător, zîmbi Tofan, dar era sigur că știa.

— Din ce în ce mai bine, continuă mulțumit căpitanul. Aseară în jurul orelor 11, sesizați de faptul că noi am început cercetările, Buiuca a primit ordinul să-l lichideze pe singurul martor care ne putea spune ceva despre celălalt vizitator. A telefonat directorului să-i anunțe plecarea sa pe mai multe zile, a ieșit pe la Pantazică, l-a lichidat, s-a urcat în mașină și, dus a fost.

— Dacă presupui că exista un complice jos, pentru acoperire, atunci cum îți explici faptul că „Umbra“ a fost surprinsă de întoarcerea lui Panaitescu ?

— Era pe urmele lui Pantazică, pentru a-i afla adresa.

— Raționamentul tău este bun. N-ai de unde să știi un singur lucru : Buiuca îl cunoștea pe Pantazică cu mult mai înainte. I-a făcut chiar și o vi-

zită acasă. Așa că nu văd de ce ar mai fi fost necesar să-l urmărească.

Ștefan rămase descumpănit. Amănuntul acesta putea să anuleze toate ipotezele lui.

— Oricum, înnodă Tofan firul discuției, trebuie neapărat să stăm de vorbă cu el. Care sînt relațiile între doamna Panaitescu și Buiuca?

— Vizite de familie, atît am putut afla. Puțină birfă se mai face dar...

— Birfă, mormăi nemulțumit Tofan, nîciodată n-am putut suferi birfa. Mă gîndeam că știi ceva precis.

— Precis, înseamnă flagrant și de asta nu poate fi vorba. În orice caz se cunosc de multă vreme, chiar înainte de a se căsători cu Panaitescu.

— Spuneai că Panaitescu și Buiuca se iubesc precum cîinele și pisica, după cîte îmi amintesc?

— Așa mi s-a spus la institut!

— Atunci, cum îți explici aceste vizite în familie?

— Știu și eu ce să mai cred? Lumea e plină de surprize!

— Trebuie să știm precis ce unește și ce desparte acest triumfi. Nu uita că inima e în stînga, iar portofelul, de obicei, se poartă în dreapta!

— Panaitescu e un tip prea absorbit de munca sa și...

— ...Poate fi condus în viață de soție, încheie Tofan fraza.

— N-am vrut să spun asta, se iapără Ștefan.

— Știu, dar sună mai bine așa. Cel puțin deocamdată ! Doamna Panaitescu e o femeie instruită. Colecționară de antă, amatoare de literatură bună, ai văzut ce bibliotecă are în camera ei, informații multiple, conversație plăcută. Într-o societate îl domină pe soț, care, ce să vorbească ? Despre proiectele sale ? Cîți sînt dispuși să-l asculte fără să caște discret după un sfert de oră ? Trep-tat, treptat, lucrul acesta s-a întins și peste viața de familie. Iată ce mă face să cred că în casă ea are cuvîntul hotărîtor. S-ar putea deci ca vizitele acestea să fie dirijate, discret, de ea. În ce scop ? Poate sentimental, poate material și în acest caz ne interesează direct.

— Speculații se pot face destule.

— Mă rog, ca să nu le mai facem știu ce spun eu ? Să ia Șorcanu mașina mea și să facă un drum pînă la stațiune. Poate că Buiuca e totuși acolo. Dacă îl găsește să-l aducă înapoi. Dacă nu, să ne dea un telefon ca să știm cum stăm. Spune-i însă că deseară vreau să-l am aici.

— Asta înseamnă că...

— Da, da. Înseamnă că îi dau voie să meargă cu ce viteză o vrea, conchise Tofan morocănos, suferind pur și simplu pentru mașina lui.

Primind vestea aceasta, locotenentul major se puse serios pe alergat. Cei peste trei sute de kilometri fură o simplă joacă pentru el. După două ore și ceva își parcă liniștit frumosul „Mercedes“ în fața celui mai elegant hotel din stațiune. O primă informație destul de utilă o primi de la tinărul de la recepție. „Astăzi în zori, a sosit și soțul doamnei ! Au ieșit pe la 10, dar trebuie să revină de acum, pentru masă“.

Înourcătura în care se afla Șorcaru îl amuza copios pe tinărul din fața sa.

— Aș putea să vă ajut — se oferi acesta.

— Cum ?

— Figura e veche, dar, cu puțină șansă, reușește. După ce se așează la masă o chem pe doamna la telefon pentru o convorbire interurbană, să zicem !

— Nu-i mai bine să-l chemi pe el ?

— Nu ține ! Dacă-l chemi pe el vine și soția. Știți cum sînt femeile... Cunoaștem noi marfa, șefule !

— Într-adevăr, cedă Șorcaru, cred că e mai bine așa. Să faci însă toate acestea cînd ți-o spune eu. Ne-am înțeles ?

— Înțeles... !

— Vorbim ca între domni, sper !

Ieșind din hotel Șorcaru se urcă în mașină și porni să caute sediul Inspectoratului județean al

Ministerului de interne. Se legitimă și ceru aprobarea comandantului pentru o convorbire fulger cu șeful său. Legătura i se dădu imediat.

— Tu ești, mînzule ? îl întrebă Tofan. Ce e pe acolo ?

— Toate bune. Porumbeii sînt la promenadă. Dintr-un minut în altul trebuie să sosească la masă.

— Ia-l și vino încoa. Discret însă, nu ca la institut unde numai toboșarii îți mai lipseau.

— Aș avea nevoie de doi oameni.

— Bine că nu vrei un pluton. De unde să ți-i dau ?

— Poate vorbești cu comandantul de aici. Unul să vină cu mine și cu Buiuca, altul să-i aducă mașina lui.

— Bine, bine dă-mi-l pe comandant. Să vedem ce se poate aranja.

Din fericire lucrurile s-au „aranjat” și spre seară, cele două mașini intrau pe poarta Inspectoratului județean al Ministerului de interne din G.

9

Maiorul Dobre avea o groază de treburi de rezolvat și ziua era pe sfîrșite. Întoarse abătut cu degetul încă cîteva file din dosarul lui Pantazică. Apoi revăzu lista celor cu care stătuse prin diferite închisori, indivizi cu care „băieții” lui trebuiau

să stea de vorbă, vru să-i dea un telefon maiorului Tofan să-l întrebe dacă a mai aflat ceva nou, se gîndi cu ce să înceapă mai întîi, apoi, după cîteva clipe, se lăsă să cadă în voluminosul său fotoliu, își aprinse o țigară și începu să se gîndească. De fapt anchetele sale se compuneau din etape distinse ce alternau cu o precizie de ceasornic. Momentelor de mare tensiune, ori de alertă le urmau ceasuri de meditație, cînd Dobre căuta să alcătuiască nu numai drumul parcurs de infractor, ci și comportarea sa de fiecare clipă, gîndurile și reacțiile lui. Dar, oricît încerca acum și nu era el omul care să renunțe ușor, în fața ochilor îi apărea imaginea finavă a feței, pierdută printre cearșafurile patului de spital, chip de copil mușcat de dinții mature, dureros de timpuriu și definitiv. Ca orice om ce-și dorise atît de mult copii și nu avusese norocul să-i vadă rostogolindu-se prin casa sa, Dobre reținuse copilăria doar prin partea sa idilică. Poate de aceea îl mustră gîndul că era singurul om ce-i putea reda acestei fete zîmbetul pe care, printr-un bizar capriciu, îl purta pe chip ieri dimineață, cînd o văzuse la spital în stare de inconștiență. Făcea oare destul pentru asta.

„Cit ghinion, cît ghinion, gîndea Dobre. Asasinul lui Pantazică are cei mai buni oameni pe urmele sale ! Unul și unul. Îl vor prinde. În noaptea aceasta. Mîine. Ori poimîine. Pe cînd fata...

Se ridică de la birou, închise ușa, se urcă în mașină și câteva minute mai târziu era la poarta spitalului.

Portarul îi privi îndelung legitimația, o întoarse pe-o parte și pe alta, notă cu grijă numărul mașinii și vru să pomească spre cabină.

— Unde te duci măi frate? — întrebă Dobre ajuns la capătul răbdărilor.

— Păi, să dau un telefon. Să vie careva, să vă primească!

— Dar ce sînt eu, ministrul sănătății? Deschide odată poarta că mă descurc singur.

— Ușurel tovarășu, ușurel, că avem și noi reguli. Aici e spital nu... Dacă vrei mata să intri, dă-te jos din mașină.

Dobre vru să scoboare, dar omul nu-l slăbi:

— Și, n-o lăsa aici. Dă-o mai deoparte. Că vine o salvare cu un caz urgent și nu te trage pe mata la răspundere, că ai legitimație. Pe mine mă sancționează!...

Dobre înghiți în sec, își parcă mașina în stradă și intră. Medicul de gardă, o cunoștință mai veche, îl întâmpină zîmbind.

— Vești bune, tovarășe maior. Vești bune. În trei patru zile, dacă nu se ivesc complicații, o să puteți sta de vorbă cu fata.

— Mai repede!... Știți, am avea mare...

— În nici un caz. Și așa e...

— Aș putea s-o văd ?

— Îmi pare foarte rău, tovarășe maior, dar la reanimare accesul oricăror persoane particulare e interzis.

— O clipă doar, așa o privire.

— Regret, dar trebuie să înțelegeți.

Dobre se întoarse la sediu abătut. Pe sală, în fața biroului său, îl aștepta locotenentul Popa cu câteva foi de hîrtie în mînă.

— Am alcătuit cercul de bănuți, tovarășe maior. Pe Bebiță nu l-am găsit acasă însă am aici toți prietenii lui.

Într-adevăr, spre prinz lucrătorii de la T.F. reușiseră să stabilească că fata părăsise clădirea gării însoțită de Bebiță, un tînăr fără ocupație ce-și făcea veacul prin gară și care trăia din mici în-vîrteli.

— Bravo, băiete. Ia dă încoa foaia aia să vedem cu oare începem; oftă Dobre așezîndu-se în fotoliu.

— Care foaie, tovarășe maior, că sînt vreo patru ? Bebiță ăsta cred că are mania cunoștințelor. Ce-am pățit !...

Nemulțumit Dobre îi smuci foile din mînă. Spre surprinderea sa, „cercul de bănuți“ cuprîndea aproape patruzeci de nume, adrese ori simple porecle, pe care el încerca în clipa aceea să le grupeze în vreun fel.

— Cei asta, măi Popică ?

— Păi, asta e, tovarășe maior !

— Și cînd crezi tu că o să putem noi sta de vorbă cu ăștia toți ? Bunăoară „Moțatu“. Care dintre ei o fi că numai eu cunosc patru ? Apoi, „Mexicanul“, ăsta e Petrică Chioru de pe vale. Da, „Boxerul“, da, Liana „blonda“ și alții alții. Așa nu merge. Nu terminăm nici cînd o da bruma. Găsește-mi-l pe Bebiță și pe tatăl fetei și adă-i mîine dimineață la mine !

— Și dacă nu...

— Trebuie, măi Popică Că, de aia sîntem lucrători de miliție. Și ne-am făcut din dragoste pentru munca asta. Din pasiune. Nu din poruncă. Înțeles băiete ?

— Înțeles, tovarășe maior.

— Dacă ne-am înțeles, atunci la treabă. Da nu uita, mai întîi să dai un telefon în comună. Poate că băieții ăia au reușit să afle șantierul pe care lucrează acum Nicolae Canamfil.

Locotenentul plecă și Dobre privi gînditor în urma lui. Îl aștepta acum, pe acest tînar, aflat la vîrsta cînd alții ca el își petrec seara la teatru, ori într-un restaurant, munca extenuantă a ofițerului subaltern. Alergătură dintr-o stradă în alta. Prin cafenele și baruri. Pe la ușile oamenilor. Trezindu-i din somn. Ridicîndu-i de la masă, ca să le arate discret, fotografiile celor doi și să repete la infinit aceeași întrebare :

— Nu cumva i-ați văzut în seara de... Mai erau însoțiți de cineva? Nu știți încotro au luat-o?

Vor urma apoi alte operații de rutină. Nu vor avea nimic ce s-ar putea numi frumusețe. Interogatorii istovitoare. Supravegheri discrete. De zi. Și de noapte. Rapoarte. Analize. Și, în acest timp, alte dosare se vor aduna pe birouri, care-și vor cere dreptul de rezolvare cit mai urgent! Și totuși, pe oamenii aceștia nu i-a auzit, vreodată, plângându-se că e greu!... „Cumplită poveste și pasiunea asta, oftă Dobre începînd să-și adune liniștit hîrțile de pe birou. Tare cumplită. De unde pînă unde zîmbetul acela pe chipul ei? Doamne, doamne ce zîmbet!“...

10

— Îmi pare rău, tovarășe inginer, începu Tofan discuția, că am fost nevoiți să vă întrerupem zilele de destîndere. Amintindu-mi bunăvoința cu care v-ați oferit să ne ajutați, nădăjduiesc că nu sînteți supărat pe noi.

— În orice caz, răspunse Buiuca înghițind în sec, îmi închipuiam altfel colaborarea cu dumneavoastră.

— Propriu-zis, se hotărî într-un tîrziu maiorul, de data aceasta nu mai e vorba de o colaborare. Lucrurile au evoluat astfel încît discuția cu dumneavoastră, un prieten apropiat al inginerului Pa-

naite sou, de casă, aş putea spune, accentuă Tofan maliţios...

— Tovarăşe maior, interveni Buiuca luînd o poză de om jignit, nu trebuie să mă judecaţi după aparenţe. Sînt într-adevăr un prieten de familie şi, în drum spre Capitală, unde aveam de rezolvat cîteva chestiuni personale, m-am abătut şi prin staţiune, să-i dau Laurei cîteva amănunte în legătură cu cele întîmplute. De altfel, pe Laura am cunoscut-o cu mult înainte de...

— Aş putea şti ce treburi urgente v-au chemat în Capitală ?, îl opri, brutal, Tofan.

— V-am mai spus, probleme personale, intime.

— Să le auzim.

— Sînt obligat să răspund la orice întrebare ?

— Mă tem că da.

— Aveţi cumva vreun mandat în acest sens ?

— Aş putea să-l am în cîteva minute, răspunse ofiţerul liniştit. Numai că atunci...

— Nu cred că e nevoie. Mă gîndeam doar că e o simplă curiozitate !

— Eu nu am curiozităţi de genul acesta. Adică nu am timp să le am. Aşa că, pe viitor, vă rog să răspundeţi cît mai exact la întrebări, încheie Tofan hotărît partea introductivă. Să reluăm deci. Pe cine trebuia să întîlniţi la Bucureşti ?

— O femeie.

— Numele, prenumele şi adresa.

- Coca Moruzi, str. Latină nr...
- Unde lucrează ?
- La un Institut de cercetări și proiectări. Probabil viitoarea mea soție.
- Probabil ?
- Ei, dacă ar fi să ne căsătorim cu toate femeile cărora le spunem „Te iubesc“ !
- Unii o fac.
- Eu, după cum știți, m-am ars odată și de atunci suflu și în iaurt.
- Doamna Moruzi știa de vizita aceasta ?
- Chiar ea m-a chemat. Ieri seară, pe la 11, am primit un telefon. M-a rugat să fiu a doua zi în Capitală pentru o problemă deosebit de importantă în ceea ce ne privește. Ceva deosebit ce nu se poate discuta prin telefon.
- Și totuși, ați făcut un ocol care v-a răpit multe ore.
- Ideea mi-a venit pe drum, dar trebuie să recunoaștem, era necesar.
- Ați plecat imediat ?
- Nu, mai întâi am dat telefon directorului să-l anunț că voi lipsi câteva zile. Probele de care răspund eu nu se pot efectua fără prezența lui Panaitescu.
- Apoi ?
- Apoi, m-am uroat în mașină.
- Ați plecat direct ?

— Da, direct.

Mințea. Și făcea lucrul acesta cu o seninătate demnă de invidiat. Cu puțin timp înainte Moraru reușise să stabilească că mașina sa fusese parcată între 11 și 12 noaptea în preajma casei în care locuise Pantazică. Tofan nu-l întrerupse deoarece din momentul acela se convinsese că Buiuca este un element de mare perspectivă în rezolvarea cazului.

— De unde ați aflat de cele întâmplate în apartamentul lui Panaiteșcu ?

— De la directorul institutului. Trebuia să continuăm programul de probe și când am văzut că Panaiteșcu întârzie l-am întrebat dacă știe ce-i cu el. Mi-a spus că i s-a întâmplat ceva grav și la rîndul lui m-a întrebat dacă știm că Panaiteșcu a adus acasă dosarul cu calculele dispozitivului.

— Și, se dezumflă Tofan, ce i-ați spus ?

— N-am apucat să-i răspund fiindcă a intrat un coleg care l-a anunțat că un inspector a răscolit ca o furtună birourile și a adunat toate dosarele din sertarele și fișetele deschise. M-am gîndit că cel mai bun lucru e să vin la dumnevoastră să spun ce știu în această privință.

— Ați discutat cu cineva dintre prietenii dumnevoastră despre lucrul acesta ?

— Care lucru ?

— Despre faptul că Panaiteșcu a dus acasă dosarul cu calcule.

— A, despre dosar ? Nu cred !

— Nu credeți sau nu știți precis ?

— Nu, nu știu precis dacă am discutat. Cunoștințele mele, marea lor majoritate, sînt persoane pe care nu le interesează ce fac, ci cît cîștig !

— Știți ceva, se hotărî Tofan. Cît timp pregătesc eu o cafea, bănuiesc că v-ar prinde bine, dumneavoastră așterneți pe hîrtie toate persoanele pe care le cunoașteți și cu care ați stat de vorbă în ultima lună.

— Toate ?

— Toate, da. Și adresele lor, locul de muncă.

— Păi, sînt unele cărora nu le știu decît numele și nimic mai mult.

— Perfect. Scrieți numele și împrejurările în care le-ați cunoscut.

— Sînt multe, tovarășe maior, zîmbi Buiuca evaziv.

— Cîte or fi. Apropo, uitasem să vă spun. Colegii din institut nu-i mai treceți. Pe ăștia îi știm.

În cameră se așternu o liniște ce era punctată doar de ciocăniturile linguriței în marginea ibricului de cafea. Tofan privi pe furiș omul concentrat asupra foilor de hîrtie. Înalt, bine făcut, robust chiar, cu pielea arsă de soare, cu o față deosebit de atrăgătoare, încadrată de un păr argintiu, la cei patruzeci de ani ai săi Buiuca degaja vigoare, bărbăție, experiență de viață, lucruri ce plac în mod

deosebit unui anumit gen de femei. Așa că succesele sale în materie nu erau cu nimic întâmplătoare. Tofan remarcă încă o dată cât de bine reușise să-l caracterizeze Ștefan în câteva cuvinte : „O secătură învelită în poleială“.

Sorbind din cafea Tofan spuse :

— Acum, hai să-i subliniem pe cei cu care ai fi putut vorbi despre dosar ori despre dispozitiv. Cu multă atenție, însă. Mai bine să greșim doi, trei în plus decât să scăpăm pe cineva.

Cînd totul fu gata Tofan luă foile de hîrtie, le așază deoparte și întrebă :

— Ce părere aveți despre cafea ?

— E minunată. Cum o preparați ?

— Secret profesional, zîmbi mulțumit Tofan.

— Dacă-i secret, atunci, făcu înțeleghător Buiuca. Deși, ați putea să-l vindeți unui om care știe să aprecieze un lucru ales.

— Mi se pare că dumnevoastră știți să apreciați mai multe alesături din astea, îl amenință maiorul cu degetul.

— Să nu exagerăm. Lumea birfește, dar nu-i chiar așa. De exemplu acum, tot ce aș vrea să apreciez ar fi ospitalitatea patului meu.

— O veți putea face peste câteva minute. Cu o singură rugămintă. Nu mai părăsiți orașul fără să mă anunțați. Iată, acesta e un număr de telefon la care mă găsiți la orice oră.

— Cît timp va dura consemnul ?

— În ceea ce mă privește doresc să țină cît mai puțin. Cît despre discuția noastră se înțelege de la sine că ne privește doar pe noi.

— Aș avea și eu o rugămintă, tovarășe maior. Știți, povestea cu stațiunea. În starea în care e Panaitescu ar putea interpreta greșit gestul meu. Așa că...

— Nu vă faceți griji, îl asigură ofițerul, străduindu-se să-și mențină același ton amabil în timp ce-l conducea spre ieșire.

— Vă mulțumesc și vă stau la dispoziție ori-cînd...

— Numai dacă va fi necesar. Noapte bună, tovarășe Buiucă. Noapte bună.

La întoarcere, în hol, Tofan răspunse doar cu o îndinare a capului locotenentului Neagoe care-l privea întrebător. Urcă nerăbdător în birou și parcurse atent foile scrise căutînd numele lui Pantazică. Lipsea. Un zîmbet de satisfacție îi luminează pentru o clipă chipul obsesiv.

11

Dimineata, la prima oră, avu loc o nouă consfătuire în cabinetul colonelului Marinescu. Ștefan abia ajunsese acasă cînd primi telefonul ofițerului de serviciu care-i aduse la cunoștință „bucuria” asta. Privi ceasul. Mai avea exact patruzei de mi-

nute. Își rugă mama să-i pregătească ceva de mîncare, sări sub duș, se bărbieri din citeva mișcări și, numai cu halatul pe el, se aruncă pur și simplu pe omleta cu brînză.

— A telefonat Roxana aseară de vreo două ori, îi spuse bătrîna cercetîndu-l îngrijorată.

— Și, ce i-ai spus ? întrebă Ștefan cu gura plină.

— Ce să-i spun, cîtă bătrîna. Că ești la serviciu. Da' parcă știu eu la ce serviciu ai fost tu astă-noapte ?

— Mamă !... Se poate să gîndești așa despre băiatul tău ouminte, se alintă el.

— Lasă, lasă, nu mă lua tu cu vorba blindă. Cît crezi că o s-o mai duci așa ?

— Încă două-trei zile și apoi...

— Îmi spui asta de vreo zece ani.

— Și mata tot mă întrebi !

— Cel puțin, nu mai ține încurcată fata. Eu îți sînt mamă dar ea, ce vină are ?

— Roxana e o fată deșteaptă. Ea înțelege că așa e serviciul, vorbește Ștefan în timp ce-și lega cravata în fața ogînzii. Ascultă, adăugă el pipăind gulerul cămășii. Iar ai spălat rufe. De cîte ori ți-am spus că nu ai voie să faci eforturi. Să știi că vorbesc cu doctorul și...

— Ia nu mă mai amenința tu, auzi ? Cum să le duc la spălătorie dacă am făcut lucrul ăsta toată

viața ? Știu eu mai bine ce-mi face rău și ce nu.

În fața ușii bătrîna îl opri hotărîtă.

— Cînd vii acasă să te odihnești ?

— Într-un ceas, două sînt înapoi. Și acum dă-mi o palmă părintească că plec !...

— Află că dacă în două ceasuri nu ești în pat, mă duc la pricăjitul ăla de maior care ți-e șef, ăla care se dă în vînt după dulceața mea de vișine, și-i fac un frumos de o să mă țină minte.

Ștefan nu mai auzi ultimele cuvînte. Nici nu avea nevoie, le știa pe dinafară. Coborî scările alergînd, sări în mașină și cîteva minute mai tîrziu se și afla în cabinetul colonelului, mimînd o prospețime de parcă atunci ar fi coborît din pat.

Primul avu cuvîntul Tofan. După ce trecu în revistă datele cunoscute ale cazului, împinse spre colonel o foaie de hîrtie pe care-și schițase cîteva ipoteze.

— Să-l ascultăm mai întîi pe căpitanul Ștefan, hotărî colonelul. Și n-ar fi rău s-o rogi pe bufetieră să ne aducă cîte un rînd de cafele, sînt printre noi unii care au nevoie de stimulente.

Ștefan roși și începu raportul.

Își petrecuse noaptea stînd de vorbă cu lucrătorii din paza noului cartier în care locuia Panaitescu.

— Am pornit de la ipoteza că „Umbră“ avea trei posibilități de a pătrunde legal în țară. Ca turist, ca marinar, strecurat în echipajul unei nave, venit printr-o chemare, la rude ori la un prieten.

— Ar mai fi și trecerea frauduloasă a frontierei adăugă colonelul, dar, după câte m-am informat, nu s-a semnalat așa ceva.

— Dacă îmi permiteți, tovarășe colonel, inter-veni Tofan, cred că și cea de-a doua posibilitate trebuie lăsată în rezervă, deocamdată. Timpul de staționare a navelor comerciale e destul de limitat. Mă gândesc că ar fi bine să ne concentrăm atenția asupra ipotezelor rămase. Cu atât mai mult cu cât ele presupun existența unui mijloc de transport, rapid, sigur și, mai ales, discret.

— De acord. Aveți ceva de obiectat, tovarășe căpitan ?

— E un lucru la care m-am gândit și eu. Așa că, în discuția cu subofițerii de miliție, am căutat să aflu dacă în zona de supraveghere a fiecăruia dintre ei a fost parcată, acum două nopți, vreo mașină care de obicei nu-și are locul acolo și dacă, nu cumva, văzuseră trecînd un cetățean ce ducea câteva tablouri sub braț.

— Și, ce-ați aflat ?

— Lucruri interesante, tovarășe colonel, continuă Ștefan desfășurînd pe birou harta noului cartier. Iată am schițat aici itinerarul hoșului. Punc-

tele acestea sînt cele cinci mașini, toate cu numere românești, parcate în seara aceea, pentru prima oară, în diferite sectoare, între orele zece și trei noaptea.

— Cinci mașini sînt oam puține, observă colonelul. Dacă nu obținem rezultatul scontat va trebui să extindem cercetarea asupra întregului oraș. S-o facă însă lucrătorii de miliție. Îi interesează și pe ei. În fond e vorba și de o crimă la mijloc. Trebuie verificat cui aparțin cele cinci autoturisme.

— Am și făcut lucrul acesta, tovarășe colonel, interveni Ștefan.

— Cînd ?

— Astă-dimineață, înainte de a pleca acasă. I-am rugat pe colegii de la evidența generală să mă ajute.

Tofan își privi cu mîndrie subalternul.

— Trei dintre ele, continuă căpitanul, aparțin unor rude venite în vizită din alte orașe, a patra era mașina unui cetățean care și-o cumpărase chiar în ziua aceea de la talciocul din Ploiești. Cît despre a cincea, care de altfel a plecat înaintea zorilor, nu am putut afla nimic. Singurele amănunte pe care mi le-a putut da paznicul a fost faptul că era din județul B și că din ea au coborît doi bărbați. Unul mai înalt și cel de la volan mai scund și mai în vîrstă.

— Unde a fost parcată mașina asta ? — întreabă colonelul privind harta ?

— Aici, indică Ștefan. Până la blocul lui Panaitescu sînt cam 800 de pași.

După ce sorbi gînditor din cafea colonelul îi făcu semn maiorului Tofan să vorbească.

— Nu știu dacă e bine să admitem faptul că „Umbra“ e neapărat un tip venit din afară. Interpretarea urmelor ridicate din biroul inginerului Panaitescu aparțin, după cum spune căpitanul Gavătă, unui om înalt, cam de 1,80 m bine legat, în jurul vîrstei de 40 de ani. Semnalmentele corespund și cu unul din indivizii semnalați de paznic, dar și cu inginerul Buiuca.

— Buiuca ? !, întrebă mirat colonelul, dar ce amestec are el în toată povestea asta ?

În cîteva cuvinte Tofan își explică motivele ce l-au condus la această presupunere. Adăugă și amănuntul că posibila lui soție, Coca Moruzi, lucra la Institutul de cercetări și proiectări. Își putuse lesne da seama de importanța invenției.

— După cum se pare, își încheie el argumentația, cheltuielile sale întrec cu mult cîștigul. Pentru un astfel de om, banii sînt la fel de buni de oriunde ar fi veniți.

— Mda, mormăi colonelul, spui deci că ar trebui să verificăm ceva din viața acestei domnișoare ?

. — Ceva mai mult, tovarășe colonel.

— Bine. O să mă ocup eu de treaba asta. Și-apoi, indiferent de toate acestea, trebuie reținut faptul că „Umbra“ ar putea fi cineva din țară. Ipoteza asta mi se pare deosebit de prețioasă. Un singur lucru e cert că treaba nu a fost încă încheiată și că „Umbra“ aceasta cum îi spuneți dumneavoastră, va acționa. Fără să vă influențez planul întocmit, aș avea câteva propuneri. Iată despre ce este vorba. Mai întâi un ordin. Căpitanul Ștefan se va duce acasă să se odihnească.

— Tovarășe colonel, dar eu...

— E un ordin, tovarășe căpitan, sau nu am fost suficient de clar ?

— Am înțeles, tovarășe colonel, vorbi Ștefan ca și cum ar fi mestecat sticlă pisată. Permiteți-mi să plec.

— Ne revedem la orele 16, adăugă colonelul.

„Numai mama mi-a făcut lucrătura asta, gîndi înclădat Ștefan coborînd scările. Bine că e însurat colonelul, altminteri, cine știe, l-ar putea cere de bărbat !“

Afară, întîia dimineață de vară sosise în oraș. Mîngîiat de razele fierbinți ale soarelui Ștefan simți cum i se închid pleoapele.

12

Neculai Caramfil stătea în fața lui Dobre cu figura lividă a unui om care nu mai avea ce pierde.

De aproape o jumătate de oră, după obiceiul său, rotofeiul maior îl privea printre gene, ca și cum s-ar gândi la ce chinuri să-l pună mai întâi, fără a-l învrednici măcar cu un cuvînt. La cîteva minute după ce intrase sigur pe sine, Neculai încercase să-și aprindă o țigară. Dobre suportase tăcut toate preparativele și cînd acesta aprinse chibritul îi făcu semn lui Crăete.

— Stinge țigara, îi atrase atenția locotenentul major. Aici ești la miliție, nu la cafenea.

— Și de ce sînt la miliție? întrebă Neculai căruia începuse să-i fugă curajul.

-- Ca să dai seamă de faptele tale.

— Ce fapte, tovarășe ofițer, că n-am luat un ac de la nimeni.

— Am terminat, hotărî Crăete nervos. O să răspunzi numai cînd vei fi întreat.

Dobre făcu semn subalternului său să-l lase singur cu omul. Așa că trecuse de atunci o jumătate bună de oră și în camera aceea nu se rostise încă nici un cuvînt. Și, cine știe cît ar fi mai domnit liniștea, dacă telefonul n-o împrăștia cu zumzetul său. La celălalt capăt al firului se află procurorul Ogneanu.

— Să trăiți, tovarășe procuror șef, îl salută deosebit de politicos Dobre, ca de fiecare dată cînd se știa vinovat.

Cînd auzi cu cine vorbește maiorul, Neculai ridică atent ochii, amănunt care fu reținut de Dobre.

— Ce se mai aude cu dosarul lui Panaitescu?

— E la mine în birou, puse ofițerul la încercare nervii lui Neoulai.

— Cum e la dumneata în birou? Mă refeream la asasinul hoțului acela.

— Asasinul? întrebă Dobre mirat, privindu-l furios pe Neoulai care se afla în pragul leșinului.

— Da. Ați reușit să aflați ceva despre el?

— Tovarășe procuror, vă rog să nu vă faceți griji. Mă voi strădui ca totul să iasă cît mai bine.

În fața sa, Neculai făcea temenele aprobative.

— Tovarășe maior, observă revoltat procurorul, nu știu ce se întîmplă cu dumneavoastră de cîteva zile, dar mă văd nevoit să mă adresez comandantului pentru a lămuri unele lucruri care mă nemulțumesc profund!

— Bine, tovarășe procuror, faceți cum credeți. Eu tocmai voiam să vă înaintez o informare mai detaliată despre cazul în speță. Acum însă...

— Mă rog, mă rog... O aștept. Țin însă să vă atrag atenția că pentru ultima...

Dobre așteptă liniștit ca Ogneanu să-și termine tirada și drept răzbunare încheie convorbirea cu un „Să trăiți tovarășe procuror șef adjunct”. Așeză receptorul în furcă și ridică ochii spre omul din fața sa care stătea în picioare.

— O să te duci acasă, măi Neculai, hotări el pe un ton ce nu admitea nici o împotrivire.

— Da, tovarășe maior. Mă duc, numai că trebuie să mai aștept vreo patru zile, pînă iau chenzina. Muierea asta, la care stau, îmi ia toți banii și nu-mi dă decît de țigări.

— O să te duci acasă cu primul tren, Neculai. Stai acolo două zile și pui lucrurile la punct. Vorbesc eu cu șeful de șantier să te învoiască. Și, cînd le întorci, treci pe la mine să-ți dau un subofițer ca să-ți iei lucrurile. Uite niște bani să cumperi alimente pentru familie și cînd iei chenzina o să mi-i înapoiezi. Și dacă nu te faci om de treabă, măi Neoulai, e rău de tot. Ai auzit ce spunea procurorul. Te-am luat pe răspunderea mea și pe mine nu m-a mințit încă nimeni de două ori! Așa să știi!

— Tovarășe maior, a draoului să fie ăla de-o...

— Ia, ascultă. De cînd nu ți-ai văzut fata cea mare? Pe Sevastița.

— Păi, de cînd nu m-am mai dus acasă, oftă omul plecîndu-și ochii.

— Zilele trecute a venit la oraș să te caute și a avut un accident.

— Accident? Întrebă omul înspăimîntat. Și, și a...

— Nu, n-a murit. E numai rănită. Se află aici, la spital. O s-o poți lua acasă peste cîteva zile.

— Și cine e ticălosul ăla de șofer care... ?

— Ticălosul cel mai mare ești tu, măi Neculai. Că ți-ai lăsat femeia bolnavă și copiii pe drumuri. Hai, pleacă, să nu te mai văd în ochii mei pînă nu-mi vei putea spune că, acolo, în sat, totul e bine, încheie Dobre făcîndu-i semn cu mîna.

Omul ieși umilit lăsîndu-l pe Dobre clocotind ca un cazan sub presiune. Asta a fost de fapt ghinionul locotenentului Popa care venise să raporteze că nu reușise încă să dea de Bebiță. Din toată noaptea de alergătură se alesese doar cu convingerea că nimeni dintre cunoștințele tinărului, nimeni dintre cei cu care reușise el să stea de vorbă, se înțelege, nu-l văzuse în ziua aceea cu fata.

Cînd auzi toate acestea, Dobre își pierdu cumpătul. Era prea mult pentru el. Așa că începu să vorbească pe un ton cu totul străin pentru calmul său.

— Tovarășe locotenent, sint total nemulțumit de dumneata. Dacă mai continui așa, cu regret îți spun, va trebui să ne despărțim. Sint în meseria noastră servicii mult mai liniștite și poate mai potrivite pentru unii oameni. Eu pentru fata aceasta am fost în stare...

În clipa aceea Vlăsceanu intră radios.

— Tovarășe maior, l-am adus pe individul care a fost văzut cu fata, umblînd prin șantier, cu o zi înainte de accident.

— Bebiță ?

— Nu, nu Bebiță. Il cheamă altfel. E un om în toată firea.

— Unde e ?, întrebă Dobre nerăbdător.

— Pe sală, dar nu prea pare dispus să vorbească.

— Invită-l înăuntru și cheamă-l pe Crăete. Voi amîndoi, arată maionul cu capul spre locotenentul Popa care se apropiase tăcut de ușă, mergeți de vă odihniți. Ne întîlnim deseară aici. O să avem din nou noapte lungă.

13

După-amiază, cînd Ștefan intră în biroul șefului său îl găsi pe Tofan aplecat asupra unor foi de hîrtie pe care erau înscrise nume și adrese.

— Sper că n-o să-mi spuneți, în loc de bun soșit, că trebuie să-i văd la ochi pe toți ăștia, întrebă Ștefan suspinînd.

— Ei, nu chiar pe toți, zîmbi maionul, nu chiar pe toți ăștia, da o bună parte din ei va trebui.

— Ziceți repede cîți, că după alergătura mea de astă-noapte, pe la toți paznicii și subofițerii de miliție mărturisesc cu mîna pe inimă că pot alcătui un nou dicționar onomastic.

— Trece-l și pe acesta în rîndul tomurilor pe care le vom scrie după pensionare și apropie-te de mine că am să-ți spun cîteva lucruri interesante.

Știi ce-s astea ?

— Nici nu vreau să bănuiesc cînd văd ce-i acolo !

— Bine, o să-ți spun eu. Mi-a venit aseară ideea.

— Asta e foarte rău...

— Mi-a venit ideea, continuă Tofan, să-i rog pe Buiuca și Panaitescu să întocmească lista cunoștințelor pe care i-au întîlnit în ultima lună și, mai ales, să-i sublinieze pe cei cu care au discutat ori ar fi putut discuta despre dosar sau despre lucrare în general.

— Și ? întrebă Ștefan curios.

— Și, îl imită Tofan, află că ideea n-a fost rea deloc. Opt nume se repetă în ambele liste. Ce-ai spune dacă am face lucrul acesta cu toți cei ce au acces la documente ? Sau, în cel mai bun caz cu cei ce știau că Panaitescu dusesese acasă dosarul cu calcule ?

— Șefule, se entuziasmă Ștefan. Ai făcut o treabă bună. Dar, știi proverbul : „Mai binele e dușmanul binelui“. Cîțiva oameni în plus, n-o să fie puțini, înseamnă timp pentru verificare și posibilități mai mari de deconspirare a acțiunii.

— Ai dreptate, mormăi Tofan nemulțumit, dar...

— Stai că nu am terminat. Știi ce spun eu ? Să-i verificăm repejor pe ăștia opt și apoi, dacă s-o alege praful, să extindem acțiunea. Hai să vedem cu cine începem ?

— Dimitrie Honțaru, inginer proiectant la Institutul de cercetări și proiectări din București, începu Tofan.

— Bun, altul !

— Coca Monuzi, cercetătoare la același institut. Posibila viitoare soție a lui Bufuca !

— Interesant, exclamă Ștefan, care or fi relațiile între Honțaru și diva asta ?

— Ai un vocabular, măi băiete !

— Lasă, șefule, că mata ești un tip selectiv. Știi ce trebuie să iei din ce spun eu. Spunea colonelul astăzi dimineață că se interesează de ăștia din Capitală !

— Deocamdată n-am primit nimic de la el.

— Probabil că nu i-a venit încă răspunsul, conchise Ștefan. Să mergem mai departe.

— Vasile Dabija, inginer la Șantierul naval din „B”.

— O fi din fosta familie domnitoare ?

— Costică Trifan, tehnician viticol din V continuă clătînind din cap nemulțumit, verișorul doamnei Panaitescu.

— Dar ce frate ? autohtoni nu avem nici unul ? Pînă acum tot din Capitală, din V... din B... Din B ? Șefule, de unde spunea paznicul că era mașina aceea, cea de-a cincea, care a dispărut înainte de 3 dimineața ? Nu cumva din B ?

— Ba, după cît mi se pare, răspunse Tofan răsfoindu-și agenda, chiar din B.

— Ia te uită unde era să fie norocul fetei! exclamă căpitanul! Tipul ăsta, Vasile Dabija o fi avînd mașină?

— Măi băiete, îl temperă Tofan gînditor. Nu te aprinde repede că arzi puțin. Să epuizăm întîi toată lista!

— Tovarășe maior, interveni Ștefan, să facem o comandă cu inspectorul șef din B. Să verifice dacă omul nostru are o mașină „Dacia 1100“, ori, dacă în noaptea aceea nu s-a semnalat în orașul lor furtul unei astfel de mașini. Și, pînă ne vine răspunsul, avem timp suficient la dispoziție să-i trecem și pe ceilalți prin ciurul des al inteligenței noastre.

— Nu mă lua părtaș la defectele tale, zîmbi Tofan ridicînd receptorul și cerînd centralistei să-i facă legătura cu Inspectoratul județean al Ministerului de Interne din B.

La un sfert de oră după convorbire Tofan primi răspunsul așteptat. Vasile Dabija avea de mai mulți ani un „Renault 16“, iar cu trei seri în urmă, în oraș se semnalase furtul unei mașini „Dacia 1100“ care însă, fusese găsită a doua zi dimineața, în fața gării fluviale.

Ștefan nu mai vru să întîrzie. Cu învoirea șefului său se urcă la volanul unei mașini dotate cu

stație de radio și pormi spre B pentru a lămuri, după cum singur spunea : „cu ce se mai ocupa băiatul ăsta în timpul lui liber“. Tofan rămase să se intereseze de ceilalți patru, fiindcă podgoreanul din V, un medic dentist și un antrenor de tenis, foști colegi de liceu cu Buiuca și Panaïtescu fură scoși, deocamdată, din cercul de suspecti.

Maiorul începu prin a citi rapoartele băieților aflați în misiune.

La Panaïtescu acasă, nu era nimic de semnalat. De altfel, după cum îi comunicase și medicul, în zilele următoare Panaïtescu putea să părăsească spitalul și să-și reia munca. Tofan îl rugă pe directorul institutului să anunțe lucrul acesta tuturor colaboratorilor și să nu piardă prilejul ca să sublinieze că sînt șanse ca în două săptămîni prototipul să intre în fabricație.

Despre Buiuca rapoartele consemnau tot lucruri fără importanță. Dormise pînă spre prînz, vorbise cu doamna Panaïtescu căreia îi relatase că fusese chemat urgent de conducerea institutului pentru o nouă experiență, își petrecuse cîteva ore în laborator, apoi, se reîntoarse acasă unde se afla și în momentul de față. Pînă acum încă nu făcuse o vizită la locuința lui Pantazică. Știa precis ce se petrecuse acolo, ori pur și simplu, în vîltoarea evenimentelor, uitase de bunul său prieten ? Deocamdată Tofan nu putea răspunde la această întrebare.

Consultîndu-și însemnările, descoperi că în urmă cu cîteva zile, într-o seară, în timp ce Panaitescu se afla la institut, un cetățean îl întrebuse pe portar unde l-ar putea găsi, fiindcă are ceva de discutat cu el. Căută raportul lui Ștefan și găsi momentul acesta explicat mai pe larg. „Era un cetățean între două vîrste, relata portarul, mic de statură și destul de vînjos la trup, cam negricios la față și purta o pălărie ca de vînător. M-a mirat, deoarece cei ce-l cunosc pe tovarășul inginer știu că mai în fiecare noapte la ora aceea și mult mai tîrziu îl poți găsi în institut și cînd m-am oferit să-l chem mi-a spus că nu e nevoie și că îl va căuta el, a doua zi dimineață, acasă”.

Tofan sublinie gînditor cuvintele portarului. Șovăi cîteva clipe, apoi luă hotărît microfonul aparatului de lîngă biroul său.

— 817... 817... Sînt 83. Răspunde dacă mă auzi. Repetă chemarea și primi răspunsul așteptat.

— Unde te afli ?

— Aproape de oraș.

— La întoarcere adu-mi și o fotografie a omului. Roagă-i pe cei de la evidență să-ți dea un portret.

— Am înțeles, se auzi vocea îndepărtată a lui Ștefan, să aduc un portret.

— Nu întîrzia mult. Te aștept la inspectorat.

Înterupse contactul și ridicînd receptorul telefonului interior îl rugă pe locotenentul major Luca să vină la el. Cînd ofițerul intră, Tofan îi întinse o listă cu cinci nume pe ea.

— În două, trei ore vreau să am fotografiile acestor persoane.

— Tovarășe maior, interveni Luca, unul dintre aceștia e tocmai din V.

— Știu băiete. Dar ai timp suficient la dispoziție să trimiți o mașină după fotografia lui. Dar, repejor, repejor că intrăm în noapte.

14

Ajuns în B, Ștefan se trezi deodată în fața unei situații cu totul aparte. După cum discutase cu Tofan înainte de plecare, se prezentă la inspectorul șef care, în cîteva minute, nu numai că îi dădu adresa inginerului Dabija, dar îi și vorbi despre el ca fiind un om deosebit de liniștit, bun meserias, celibatar convins, căruia abia dacă-i mergea vestea de pescar amator, vînător și îndrăgostit de excursii de tot felul, mai ales în străinătate.

— Nu știu din ce punct de vedere vă interesează acest om, tovarășe căpitan, își încheie cuvîntul colonelul din fața sa, dar pentru noi a fost destul de dificil să obținem dosarul său personal ca să-l puteți studia în liniște. Dacă vreți să luați de-

gătura cu el, bineînțeles, după ce veți frunzări dosarul, îl găsiți...

— Deocamdată nu e necesar, tovarășe colonel. E vorba doar de o simplă informare și, cu ajutorul dumneavoastră, de o fotografie, poate chiar un portret, pe care trebuie să-l duc tovarășului maior Tofan.

— O veți avea la plecare. Cît despre furtul mașinii aceleia, maiorul Truță, șeful serviciului de circulație, deține toate datele ce v-ar putea interesa.

Ștefan mulțumi și luînd dosarul se retrase într-un birou să-l studieze.

O oră mai tîrziu înapoie dosarul șefului de cabinet și porni să facă o recunoaștere a blocului unde locuia inginerul Dabija.

Își lăsă mașina la o parcare din apropiere și străbătu restul distanței pe jos, pe marele bulevard plin cu portaluri de trandafiri. Intră în cabina unui telefon public și, consultîndu-și carnetelul, formă numărul la care trebuia să răspundă Dabija. Cîteva minute telefonul sună în gol. Inginerul nu era acasă. Mulțumit de lucrul acesta, Ștefan se apropie de scara blocului. În fața scării, pe o bancă, trei femei în vîrstă discutau potolit.

— Bună seara, salută Ștefan zîmbind încurcat. Îl caut pe tovarășul inginer Dabija, nu știți, e cumva acasă ?

— Dabija, care-o fi soro și ăsta?! întrebă o femeie pe celelalte. Dînsele poate să vă spună, că eu sint venită în vizită.

— E morocănosul ăla de la trei, răspunse una. Îl știm că ne-am mutat o dată aici. Da, nu cred că e acasă. Nu l-am văzut în după-amiaza asta. De altfel, e întuneric la dînsul.

— Obişnuiește să vină mai tîrziu? L-am căutat și acum trei seri, încercă Ștefan, pînă pe la zece și jumătate nu venise!

— D-apoi, cine-l știe, maică! Că singur așa cum e, se mai duce și omul să-și caute tovarășii. Dacă ai mare nevoie de el, eu zic că e mai bine să-l cauți mîine în șantier.

— Așa o să și fac, răspunse căpitanul întristat, dîndu-și seama că nu are nici un rost să mai insiste.

De la aceeași cabină telefonică îl căută pe maiorul Truță. Era la birou. Fusese anunțat de colonel și acum îl aștepta cu toate datele necesare.

— Tovarășe căpitan, îl întîmpină zîbind șeful serviciului de circulație, de cînd mi-a spus tovarășul colonel că vă interesează cazul mașinii am intrat la idee. La noi știți, dosarele acestea, ridică el din umeri, oricum, rămîn deschise pînă la prinderea hoțului, dar nu facem o problemă specială pentru o mașină care a lipsit cîteva ore și s-a în-

registral doar cu 80 de km. Posesorul ei n-ă avut nimic de reclamat în plus.

— M-ar interesa precis câți kilometri au fost parcurși în noaptea aceea.

— Vi-i putem da. Posesorul ei ține o evidență clară în acest sens. Este vorba de 78 km.

— De unde a fost luată mașina ?

— Din apropierea liceului economic, indică maiorul un loc pe harta orașului. De câteva săptămîni s-a amenajat aici o parcare pentru vreo zece mașini. Întîmplător, lucrătorul din paza generală nici n-o avea în atenție.

— Ceva urme ?

— Nimic deosebit. N-am mai apelat la o cercetare de finețe, deoarece omul nu a avut nici o pretenție. Probabil un grup de tineri zburdașnici care au vrut să facă o plimbare. Îi vom afla noi în cele din urmă. Printre ei a fost și unul care cunoștea bine meseria asta.

— Aș avea nevoie de o fotografie a mașinii, ceru Ștefan mîlnit de ușurința cu care fusese tratat acest furt.

— Vă pot oferi mai multe, avem destule la dosar.

Ștefan își alege două fotografii, mulțumii maiorului Truță și pleacă. Trecu pe la cabinetul inspectorului șef, reținu promisiunea lui de a-l ajuta în

continuare și stabili ca totul să fie pornit numai la cererea maiorului Tofan.

Treou pe la parcare a amintită și refăcu traseul pînă în fața blocului lui Panaitescu. Cadranel aparatului de control indica parcurgerea a 32 de kilometri. Mulțumit porni spre Inspectorat.

— Ai adus fotografia? întrebă Tofan cînd îl văzu intrînd în biroul său.

— Am adus tovarășe maior. Și nu una, ci trei. Portretul lui Dabija și fotografiile mașinii.

— Despre ce mașină e vorba? Despre mașina lui?

— Nu sînt fotografiile mașini care a dispărut în noaptea aceea din B.

— Ștefane, băiete, vorbește Tofan privindu-l gales, ce ți-am spus eu și ce minuni ai făcut tu acolo?

— Nici o minune, șefule! Să-ți explic în cîteva cuvinte despre ce este vorba.

— Dacă începi cu explicații...

— Tovarășe maior, nu vorbești cu păcat!

— Păi, nici nu vorbesc. Ascult. Mai întii însă dă-mi voie să schimb cîteva cuvinte cu Luca. Am o trebușoară de o jumătate de oră pentru el. Și, luînd portretul lui Dabija, Tofan ieși din birou.

Dobre îl invită decis pe Ancuț în fața vizorului făcînd semn să sune. Șovăind, omul ridică mîna spre butonul soneriei și apăsă de trei ori scurt și o dată lung. Acesta era semnalul cunoscut. Din garsonieră se auzi o tuse seacă, de fumător înveterat, cîțiva pași tîrîiți și ușa se deschise, dînd la iveală un chip buhăit de somn, cu fața ridată, de o paloare neîfirească.

— Tu erai, Hristache, întrebă gazda, da' ce-ți veni la ora asta ?

Ancuț nu apucă să răspundă. Dîndu-l la o parte maiorul ieși din umbră întinzîndu-i omului legitimația sa :

— Bună ziua. Sînt maiorul Dobre din serviciul municipal de miliție și vreau să schimbăm cîteva cuvinte.

Omul privi înspăimîntat legitimația și ridică încurcat din umeri.

— O clipă, dacă vreți să așteptați să-mi aduc ochelarii !

— Lăsați, îl liniști Dobre, o să intrăm și noi. Sînt lucruri cam neplăcute și știți cum sînt vecinii...

— Pofțiți.

Maiorul intră pe lîngă gazdă, lăsîndu-l pe locotenentul major Crăete să-l aducă înăuntru pe Ancuț.

Deși era aproape de amiază, în casă domnea o dezordine greu de descris. Patul desfăcut, cu cerșafurile mototolite, dovedea că gazda abia se trezise din somn. Pe masă, o pereche de cărți de joc împrăștiate, o sticlă cu puțin coniac pe fund, câteva pahare și scrumiere cu mucuri de țigări, semne sigure ale unei mici agape încheiate spre dimineată.

Cîteva clipe domni o liniște apăsătoare pe care o întrerupse sunetul voalat al telefonului. Gazda vru să-l ridice, dar Dobre îl opri cu un gest hotărît.

— Mă scuzați, bolborosi omul, privind cu coada ochiului spre telefon, astă-noapte au fost la mine niște prieteni și, am jucat pînă tîrziu o licitație. Încă dormeam cînd...

— Nu face nimic, îl întrerupse Dobre. Pe noi trebuie să ne scuzați că am venit prea dimineată, adăugă el zîbind. Păcatele meseriei, ce să faci. Sper să nu vă deranjăm mult cu prezența noastră, continuă el așezîndu-se pe un scaun și tamponîndu-și fruntea asudată cu batista. O singură întrebare doar. Acum patru zile în urmă domnul Ancuț v-a încredințat o copilă, Sevastița Caramfil de 15 ani, venită la oraș să-și caute tatăl. Dînsul a întâlnit-o la poarta șantierului unde lucrase omul. V-a rugat s-o ajutați să-l găsească la noul loc de muncă. Dumneavoastră, ca pensionar, aveți sufi-

cient timp la dispoziție. Ne-ar interesa ce s-a întâmplat cu ea după aceea ?

— Cu fata ? întrebă omul privind înspăimântat spre Anouț.

— Da, cu fata, repetă Dobre cît putu mai liniștit, jucîndu-se cu pachetul de cărți.

— Păi, am dat cîteva telefoane pe la diferite șantiere, pe unde am cunoscut și eu...

— La ce șantiere și cu cine ați vorbit ?

— La Trustul de construcții, la Energo-montaj, la Horticola chiar, unde știam că lucrează zi-lieri.

— Și nu l-ați găsit, bănuiesc !

— Da, nu l-am găsit. Atunci fata mi-a spus că va pleca acasă. Am vrut să-i dau bani de tren, dar mi-a arătat că are. Apoi, a plecat.

— Pe la ce oră ?

— Să fi fost două, trei după-amiază, prinse omul curaj.

— Spuneți că l-ați căutat și la construcții ?

— Da, da. Am vorbit cu cineva de la personal. O tovarășă. Nu i-am reținut numele.

— Curios, se miră Dobre. Neculai Caramfil, adică tatăl fetei, lucrează chiar la construcții. La ce etaj locuiți ?

— La etajul întâi.

— Credeam că mai sus, presupuse maiorul, am urcat atîtea trepte încît...

— E ceva mai sus decît cele obișnuite. La parter sînt magazinele acestea și poate de aceea vi s-a părut.

Dobre îl lăasă să vorbească și ieșind în balcon privi atent peluza de iarbă. Se întoarse gînditor și întrebă după cîteva oline :

— Ce distanță e de aici pînă la faleză ?

— Pînă la faleză ? ! întrebă gazda cu o vace nefiresc de pițigălată.

— Da, pînă la faleză, insistă Dobre privindu-l muștrător.

— E destul de aproape, răspunse omul stins.

— Într-adevăr, destul de aproape ca un trup de copil să poată fi dus noaptea învelit într-o pătură și aruncat în boscheți.

— N-am nici o vină, tovarășe maior. N-am nici o vină izbuoni omul în plîns. Noi jucam cărți și...

— Ce-ați făcut mă Dobrică, ou fata, interveni Ancuț, ne-ați nenorocit pe toți, auzi ?

— Dumneata nu vorbi, îl întrerupse Dobre brutal. Trebuia să-mi spui de la bun început ce știi. Nu să mă chinui o noapte întreagă... Acum e prea tîrziu !

— Să vedeți cum s-a întîmplat. Noi...

— Care noi ?

— Adică eu, Guță Alexandru și Toni Ilaraș.

— Unde lucrează acești doi ?

— Au lucrat. Din loamnă sînt pensionari amîndoi. Jucam lioitație și...

— Să lăsăm explicațiile pentru mai tîrziu. Va trebui să mergi ou noi să dai o declarație despre tot ceea ce s-a petrecut, în noaptea aceea, aici.

Jumătate de oră mai tîrziu, în biroul său, Dobre începu cu o minuțiozitate deosebită interogatoriul celor patru crai tomnatici.

16

Cînd Ștefan intră în biroul șefului său să-i prezinte raportul scris asupra deplasării sale în orașul B, îl găsi pe acesta privind liniștit pe geamul camerei.

— Vine vara, băiete dragă, vine vara și noi n-am făcut încă o adevărată partidă de pescuit. Cu niște viermuși roșii de nămol, într-un loc liniștit, cu apă, limpede faci ravagii, ascultă la mine. Treabă de finețe.

— Adevărat? Vine vara? Nici n-am observat.

— Nu mă miră, răspunse Tofan, pregătind ibricul pentru o cafea. De altfel, nu o dată am observat, și asta nu e măgulitor pentru tine, îți scapă unele amănunte. N-aș putea spune că sînt cele mai semnificative. Destul de importante însă ca să te scutească de multă alergătură, de nervi consumați, de ore și zile de muncă.

— Șefule mă sperii ! Înseamnă că...

— Înseamnă că trebuie să fii mai atent cu ele, asta e. De câte ori ți-am spus că munca noastră e făcută din fel de fel de amănunte. Obişnuinţa de a le observa şi a le acorda valoarea pe care o vor avea în contextul general al datelor, la noi înseamnă măiestrie, talent în ultimă instanţă. Tii !... Otravă curată, exclamă el sorbind din ceaşca cu cafea. Dacă o preferi mai dulce, pune zahăr.

— Cade cerul pe noi cu cazul ăsta şi dumneata faci filozofie cu mine, oftă Ştefan.

— Cine ți-a spus asta ? Aşa în particular te pot asigura, numai pentru liniştea ta, că acum o jumătate de oră, cazul a fost rezolvat.

— Gata, s-a încheiat ? întrebă uluit Ştefan. Cine e „Umbra“ ? Buiuca ?

— Rezolvat am spus, nu încheiat, zîmbi Tofan trăgînd din ţigară. Poate fi Buiuca, pot fi şi alţii. Tot ce ne-a rămas de făcut e o chestiune de rutină, de tehnică dacă vrei, de meserie bine făcută.

— Şi, cît mai poate dura ?

— O zi, două, o săptămînă. Depinde, ridică Tofan din umeri.

— Depinde de ce ?

— De foarte multe lucruri. Îţi repet încă o dată. Tot ce ți-am spus e numai pentru tine. Şi acum gata. Trecem la treabă. Din seara aceasta vreau să cunosc precis fiecare pas pe care-l face Dabija. Nimic mai mult, nici o iniţiativă personală.

Pentru trebușoara asta cred că Șorcaru e foarte indicat.

— E atît de important ?

— Foarte important.

— Atunci să-i dăm și o dublură.

— M-am gîndit și eu. Îl vor dubla colegii din B. fără știrea lui. O să stai de vorbă cu el. Orice nouă situație o raportează prin stație.

— Eu ȃe fac ?

În clipa aceea telefonul interior sună insistent. Tofan îl ridică, ascultă atent, mormăi un „Bine, bine, o să am grijă“ și îl închise.

— Buiucă, îl lămuri el pe Ștefan, a primit acum un telefon de la domnișoara Moruzi. Cu acceleratul de seară va sosi, pentru cîteva zile, aici.

— O vizită plină de surprize !

— Chiar și pentru mine, completă neliniștit Tofan. Mărturisesc sincer că la așa ceva nu mă așteptam.

— Șefule, spune-mi și mie cu ce se ocupă „diva“ ?

— Te interesează în mod deosebit ? Nu știam că ai și păcatul ăsta ?

— Numai cînd zîmbesc ! Altminteri, totul e fără intenție.

— Află că, după cum spunea colonelul, mulți bănbați zîmbesc cînd o văd !

— Ei lasă ! exclamă Ștefan. Și nu-ți trebuie cumva, cîteva date în plus, să fac o cercetare la fața locului ?

— Dacă ar fi după mine, te-aș expedia rapid cu primul...

— Mercedes negru, completă căpitanul. Cel puțin s-o fac curioasă cum mi-am procurat mașina. Ș-apoi, dacă o invit la o plimbare, nu-mi place să se țină cineva după mine. Știi cît sînt de ambițios în treaba asta ?

— Lăsînd gluma la o parte, e ceva aici care mă supără, observă maiorul răsfoindu-și agenda. Dimitrie Honțaru și Coca Moruzi sînt cei ce au lucrat la adaptarea laserului pentru dispozitivul lui Panaitescu. Legătura cu ei o ținea Buiuca. Honțaru și Coca sînt mai mult decît simpli colegi, deși el e căsătorit și, mult mai în vîrstă. Totuși, sub ochii amantului, Coca se aruncă, deodată, în brațele lui Buiuca. Printre mîngîieri îl trage de limbă despre dispozitiv.

— Ce fel de om e Honțaru ăsta ?

— După cei de la institut, excepțional. După noi însă, un tip ce se învîrte într-un cerc de prieteni nu prea ortodocși.

— Și colonelul ce spune ?

— Nimic. Mi-a furnizat toate datele și mi-a dat să înțeleg că acest capitol e închis pentru el !

— Știe bătrînul ce spune, conchise Ștefan. Mă gîndesc însă că dacă lucrurile stau așa, vizita asta a domnișoarei Moruzi tocmai acum...

— Da, tocmai acum... repetă maiorul gînditor. În orice caz, anunță-l pe Neagoe că vreau să cunosc convorbirea dintre Coca și Buiuca. De cînd se coboară din tren și pînă pleacă. Tot !

— Chiar tot ?, zîmbi Ștefan.

— Absolut tot, hotărî Ștefan fără să ia în considerație zîmbetul căpitanului. Așa să-i spui lui Neagoe.

— Neagoe ? întrebă mirat căpitanul. Pentru treaba asta cred că eu...

— Deocîndată Neagoe, hotărî maiorul. Tu o să treci pe la spital. Stai de vorbă cu Panaitescu și încearcă să afli de la el cît mai multe lucruri despre Dabija. Cînd l-ai întîlnit ultima oară ? Fură apoi două trei ore de somn și ne întîlnim deseară. Înțeles ?

— Înțeles, tovarășe maior.

— Atunci, liber, că, află de la mine băiete, ai un nemaipomenit dar de a fura omului timpul cu poveștile tale !

După plecarea lui Ștefan, maiorul se apucă să facă nițică ordine pe masa lui de lucru. Ridică teanoul de dosare ce se afla pe colțul biroului și vru să le pună în fișet. Erau dosare mai vechi, rezolvate, unele de ani de zile, pe care însă le

ceruse de la arhivă, aseară, pentru că în ele existau situații ori chiar simple amănunte asemănătoare cazului acesta. Se reîntoarse la birou, le răsfoi în fugă fără să se poată concentra asupra lor. Își aminti zilele și nopțile de atunci. „Cazul Melodia“, „Dosarul M“, „Grupul Simson“ și atâtea altele, ce adunau în filele îngălbenite destine contorsionate, oameni mințiți, șantaje, vieți întrerupte brutal, toate acestea în numele unei rațiuni ce nu avea nimic cu omul, cu frumusețea lui. Se gândi apoi la Buiuca, la doamna Panaitescu — trecuse atâtea zile și încă nu dăduse nici un semn de viață soțului, la Coca Moruzi care trecea cu ușurința unui zîmbet prin brațele bărbaților și se simți mai bătrîn, mai obosit ca niciodată, domnic de libertate. Ridică mîna să-și șteargă fruntea de transpirație și abia atunci observă că, cine știe de cîtă vreme, avea pălăria pe cap. Surprins ridică ochii spre ceasul din perete. Era ora 14,30 și, mai era ziua a patra.

17

Vizita neașteptată a domnișoarei Moruzi îl nemulțumea pe Buiuca din mai multe motive. Mai întîi fiindcă aranjase cu acel om simpatic, plin de bani ca un nabab, Pantazică, ca sîmbătă la prînz să-și garniscască șalupa cu vinuri, gustări, corturi și două puștoaice, achiziție recentă și să se piar-

dă pentru două zile undeva în pustietățile Dunării, departe de oraș, de civilizație și de conveniențe. O escapadă plină de promisiuni. Numai cât se gândea la ea Buiuca își și simțea singele clocotind. Apoi mai era și Vali Panaitescu care-i dăduse prin telefon un fel de ultimatum că dacă sîmbătă pînă la ora șase nu sosește în stațiune se urcă în tren și vine în G. cu tot riscul pe care-l presupune nebunia ei. Ar fi pus toate vorbele acestea pe seama unui capriciu de femeie frumoasă aflată probabil, prin cine știe ce întîmplare, într-o lacună sentimentală. Dar o cunoștea și își putea da seama foarte bine că la Vali, de la cuvînt la faptă e doar un pas și, nu prea existau pași în lumea asta pe care ea să nu-i fi făcut cu seninătatea pe care ți-o dă convingerea că ești la vîrsta și la posibilitățile fizice cînd totul ți se ousevine. Și acum, peste toate, iat-o și pe Coca, hotărîtă preoum soția meșterului Manole, să vină pentru a discuta „o problemă deosebit de importantă” ce nu se poate, nici măcar aluziv, anunța prin telefon.

„Coca și problemele importante ! E prea de tot. Se duce lumea asta de rîpă, se amuză Buiuca. Se pierd bunele obiceiuri !”

Credincios filozofiei sale, care îl slujise de minune în multe situații înourcate, Buiuca se hotărî să bea un pahar cu coniac bun și să se culce lăsînd ca timpul să le rezolve de la sine, știind că

tot nu va reuși să aleagă soluția cea mai bună. Își umplu paharul cu coniac, aprinse o țigară și adormi exact în momentul în care le termină pe amândouă.

Se trezi după aproape trei ore de somn. Puse apa la fiert pentru un nes pe cinste și se aruncă sub duș. Jetul rece și puternic duse o dată cu ultimele rămășițe de somn și îndoiala din sufletul său. O va întâmpina la gară pe Coca, după ce, mai întâi va trece pe la Pantazică ca să amâne excursia și să-l roage să-i mai împrumute ceva bani.

Lăsă mașina în dreptul porții și intră. Pe hol îl întâmpină gazda, care-l privea înmărmurită, frământînd neliniștită în mîini o basma neagră.

— Bună ziua. Pantazică e acasă ?

— Vai, cum nu ați aflat încă ? izbucni femeia în plîns. Săracu domnu inginer a fost ucis !

— Cum ?

— A fost împușcat bietul băiat, aici, în casa mea.

— Împușcat ? se cutremură Buiuca. Cînd ?

— Da, împușcat. Acum trei nopți. Dimineața cînd am intrat să-i duc cana cu lapte l-am găsit...

Buiuca n-o mai asculta. Un tremur nervos puse stăpînire pe el și fără să mai spună nici un cuvînt se întoarse și părăsi curtea. Îi trebuiră cîteva minute ca să poată porni mașina. Mergea pe străzi necunoscute, casele și pomii alergau în jurul său, mișca

volanul mai mult din instinct, și un gând, un singur gând îl înspăimînta.

„Pantazică a fost împușcat în noaptea în care eu am trecut pe la el. Dacă mă găsea și pe mine acolo? Dacă vor afla că am fost și eu cum mă voi putea apăra? Dacă vor afla...”

Opri mașina în fața gării, își aprinse o țigară și se strădui să judece lucrurile cu luciditate. Tre-cuseră deci trei zile de la crimă și pe el încă nu-l întrebaseră nimeni nimic. Asta însemna că nimeni nu știa de prietenia lui cu Pantazică. Dealtfel, nici nu-l trecuse pe lista cunoștințelor cerută de maiorul Tofan și nici nu scosese vreun cuvînt atunci despre vizita care i-o făcuse. Era puțin probabil că oamenii aceia puteau afla ceva. Totul depindea acum de el, de felul cum se va comporta, cum va ști să răspundă dacă va fi întrebat cu ce scop îl vizitase astăzi. Cam aici ajunsese cu raționamentul, cînd portiera mașinii se deschise și Coca, plină de zîmbet și soare strigă încîntată.

— Vai, ce surpriză plăcută mi-a făcut băiețașul meu! Vai ce drăguț a știut el să fie și cît o să-l iubească fetița pentru asta.

Și, anunțîndu-se asupra lui începu să-l sărute cu patimă.

18

Noaptea a coborît o dată cu primii stropi. Ne-hotărîrea a durat puțin. La adăpostul întunericului

rafalele de ploaie au pornit să biciue fără cruțare orașul. În sala mare a modernului restaurant, aproape de miezul nopții, un om s-a așezat la o masă, privind absent cele câteva perechi ce populau ringul de dans. A cerut plictisit lista de bucate și a început s-o cerceteze cu o deosebită grijă. Era în jurul vârstei de cincizeci de ani și ospătarul, om de meserie, citi pe fața sa distincție, siguranță, rafinement. Discret, se întrecu pe sine în amabilități. Îi recomandă cel mai bun vin pe care-l aveau, cel mai minunat coniac, îi prezentă câteva specialități de seară, menite să intre în amintirea oricărui client, apoi plutind parcă plecă să aducă comanda. Clientul îl ascultase fără nici un interes, privind spre fereastră, încercînd parcă să pătrundă întunericul străpuns acum de sulitele de plumb ale ploii. Cînd i se aduse comanda mîncă tăcut, gînditor, aruncînd priviri fugare spre ceasul de mînă.

Toate acestea se petrecură la ora cînd maiorul Tofan, singur în biroul său, citea pentru a doua oară convorbirea dintre Buiuca și domnișoara Moruzi. De fapt nu întreaga convorbire, ci doar pasajul acela care-l interesa cel mai mult.

— Nu înțeleg de ce te formalizezi atît, vorbea revoltată femeia. Ce mare lucru îți cer? O simplă copie după calculul dispozitivului de comandă a distanței focale. Pentru tine e un fileac. Pentru mine însă... Cînd se va descoperi că mi s-au furat

aceste trei pagini, în fond documente secrete, îți poți da seama ce se va întâmpla.

— Poate că totuși nu e vorba de un furt, încercă Buiuca.

— Imposibil. Le-am căutat peste tot. Spune mai bine că nu vrei să mă ajuți. Spune mai bine...

— Dacă ești atât de sigură că au fost furate de ce nu ai anunțat conducerea institutului ?

— Tu ești nebun, băiețاش ? Cum să anunț conducerea ? Știu eu cum vor interpreta lucrul acesta ? Așa însă, e foarte simplu. Te urci în mașină, te duci la institut, îmi aduci copia ta, fiindcă mi-ai spus că o ai și mîine în zori, cu primul accelerat fetița ta scumpă pleacă spre București. La ora zece, coșmarul va lua sfîrșit. Știi tu ce înseamnă asta pentru mine ?

— Trebuia să-mi fi spus de la bun început. Ziua era cu totul altceva. Acum, la miezul nopții, ce va spune portarul.

— Nu trebuie să te vadă nimeni. Auzi. Absolut nimeni.

Tofan, luînd microfonul aparatului de emisie lansă cîteva apeluri în eter. Cînd primi confirmarea recepției întrebă :

— Ei, cum a decurs vizita ?

— Exact cum ați prevăzut dumneavoastră, tovarășe maior, se auzi în difuzor o voce îndepărtată.

Buiuca a venit, a escaladat gardul, a pătruns în institut prin ușa din spate, a rămas aici cam zece minute fără să aprindă lumina și a plecat pe același drum.

— Bun, exclamă mulțumit Tofan. Continuați supravegherea.

Așteptă un timp, schimbă lungimea de undă și îl caută pe Șorcaru.

— Sînt în apropierea hotelului acum. Dabija l-a urmărit pe Buiuca de acasă și pînă la institut. L-a așteptat pînă a plecat spre casă și a intrat într-o cabină telefonică. A introdus moneda, a ridicat receptorul și a comunicat ceva. Atît.

— Nu s-a întîlnit cu nimeni ?

— Nu. Acum se îndreaptă spre mașina sa. Ce fac ? Mă prind de el ?

— Doar pînă la autostradă. Apoi te duci să te odihnești și mîine dimineață mai discutăm noi. Eu mai rămîn cam o jumătate de oră, după care, dacă e nevoie, mă găsești acasă. Noapte bună, băiete.

— Noapte bună, tovarășe maior. Pe mîine dimineață.

Cam în același timp, omul din restaurant părăsea localul după ce lăsase pe masă un bacșiș gras ospătarului. Cu cîteva minute în urmă se ridicase de la masă și ieșind în hol, ridică receptorul unui telefon public formînd un număr.

— Alo ! Ascult.

— Totul e în ordine, îl asigură cineva de la celălalt capăt al firului.

Omul așază calm receptorul în furcă și se întoarce să-și termine cafeaua și coniacul.

19

Colonelul Marinescu era neliniștit. Tofan își dădu seama de lucrul acesta de cum păși pragul cabinetului. Rămase în picioare, într-o defensivă strategică, așteptând primele cuvinte, pentru a înțelege făgașul pe care îl va lua discuția.

— O singură întrebare, tovarășe maior. Vă rog să luați loc. Aș vrea să știu când vor fi reluate experiențele cu prototipul ?

Tofan se așază convins acum că discuția va fi de durată.

— O dată cu ieșirea din spital a inginerului Panaitescu.

— Adică ?, insistă colonelul ridicînd nemulțumit din sprinceană.

— Două, trei zile cel mult.

— Și, va putea intra imediat în laborator ?

— Căpitanul Ștefan a discutat cu medicul. E ultimul său cuvînt. Dealtfel, răgazul acesta e cum nu se poate mai bine venit pentru noi.

— La ce vă referiți ?

— Lipsa lui Panaitescu a generat o stare de destindere în colectiv. S-au suspendat și orele de

lucru de după program. La lăsarea serii în institut nu mai rămîne decît paznicul. O situație deosebit de favorabilă de care, nădăjduiesc, cei interesați vor profita.

— Nădăjduiți doar ?

— Ca să nu spun că sînt sigur.

— Să profităm și noi de clipa asta, interveni colonelul. Aș vrea să cunosc ce-a mai intervenit de la ultima noastră întîlnire.

— Cazul s-a concretizat în multe privințe, tovarășe colonel. Știm precis că unul din cei doi ce au pregătit acțiunea din apartamentul familiei Panaiteșcu este inginerul Vasile Dabija din B. În noaptea aceea s-a deplasat aici cu un autoturism furat. A rămas afară să facă asigurarea, l-a urmărit pe Pantazică și, s-ar putea ca tot el să-l fi lichidat în noaptea următoare.

— Era parcă vorba de Buiuca ?

— Pînă acum cîteva minute, da ! Vedeți dumneavoastră, Buiuca îl cunoștea de mai multă vreme pe Pantazică. Trecuse pe la el, în noaptea aceea, nu cunosc pentru ce, cu puțin timp înainte de orimă. Nu știu de ce ne-a asouns lucrul acesta. Într-un cuvînt existau toate motivele pentru a-l suspecta. Astă-seară însă a venit de la București Coca Moruzi.

— Cercetătoarea de la institut ?

— Exact. Pretinzînd că i s-a furat documentația privind dispozitivul de reglare automată a distanței focale a laserului i-a cerut logodnicului să pătrundă noaptea în institut și să o sustragă pe a sa pentru a o înlocui pe cea furată.

— De ce neapărat noaptea ?

— Întrebarea aceasta mi-am pus-o și eu la început. Buiuca a acceptat și toată aventura sa a fost atent urmărită de Dabija.

— Dabija ? !

— Da. Au vrut să verifice dacă supraveghem institutul. Am dat ordin să fie lăsat Buiuca să intre. Așa, ca să le fac o bucurie.

— Interesant, murmură colonelul pe gânduri. Nu știți, Buiuca a sustras totuși documentația ?

— Nu. Mărturisesc că nu mă așteptam la asta. A motivat la întoarcere că nu a putut intra în institut, dar că îi va cere un exemplar lui Panaitescu. Faptul acesta a declanșat, se pare, o ruptură definitivă între logodnici. Cu puțin înainte de a mă chema dumneavoastră, am primit de la locotenentul Neagoe convorbirea lor.

— Ascultă ! De ce spui că nu te așteptai la lucrul acesta ?

— Tovarășe colonel, Buiuca e o lichea patentată a cărui etică...

— Una e să fii lichea și alta trădător !

— Poate că-l judec eu prea aspru, vorbi gânditor Tofan. Comportarea sa însă...

— În privința asta nu-ți face griji. După câte știu, merită, îl liniști zîmbind colonelul. Și celălalt personaj. Piesa principală aș numi-o ?

— E aici. Undeva prin oraș. Dabija i-a raportat prin telefon rezultatul urmăririi.

— Nu avem nici cel mai mic indiciu despre el ?

— În afară de ce v-am spus, nu. Știm că e aici și că va acționa. I-am creat toate condițiile.

— Să sperăm că se va hotări mai repede.

— Noi sîntem pregătiți să-l întîmpinăm. Atît ziua cît și noaptea, preciză Tofan ridicîndu-se din fotoliu.

— Mai ales noaptea, conchise colonelul începînd să-și strîngă hîrțile de pe birou. E aproape trei, constată el și mîine dimineață am atîta de lucru. Apropo ! Nu știi de unde s-ar putea procura oîteva mașini de balast ?

— Balast ?

— Pietriș pentru fundație.

— Ei, știu despre ce este vorba, dar nu văd la ce v-ar trebui.

— E o întregă poveste, adăugă colonelul în timp ce încuia documentele în seif. Cu ocazia alegerii mele ca deputat le-am promis oamenilor că-i voi ajuta să construiască un pod peste un pîrîu

buclucaș. Află că nu au uitat și zile trecute... De ce zîmbești ?

— Tovarășe colonel, problema asta a podurilor a asigurat succesul multor campanii electorale !

— Cu alegătorii mei nu-i de glumit. Au o memorie ! Spuneam că zilele trecute a venit la mine o delegație întreagă. Le trebuie balast. Toată ziua dau telefoane și pînă acum nu am reușit să obțin o roabă.

— Vedeți și dumneavoastră cum au rezolvat alți deputați problema asta, că mai în fiecare comună e nevoie de poduri.

— Știi că-i bună ideea, observă colonelul. Mîine întreprind o anchetă ca pe vremea locotenției și, dacă m-o scot nici așa la capăt, caut o carieră mai mărginașă... Asta-i !

20

A doua zi dimineța cînd Tofan intră în birou, telefonul suna ca în zilele bune.

„Fratele meu, exclamă el bine dispus, parcă-i marșul de întîmpinare la general. Cine o fi nerăbdătorul ăsta ?“

Îl ridică cu resemnarea omului care așteaptă în orice moment ceva deosebit, în genul vizitei domnișoarei Moruzi, ce avea să-i dea peste cap minuțioasa planificare pe care și-o făcuse pentru ziua

aceea. Nerăbdătorul era Dobre și după felul cum sfîșia cuvintele printre dinți Tofan înțelese că ziua aceea începuse cum nu se poate mai prost pentru prietenul său.

— Nici nu-ți poți închipui, Papa, ce plăcere deosebită am să-ți aud glasul încă de dimineată. Mai ales că astăzi cocoșul din balconul vecinului nu și-a făcut datoria !

Dobre mormăi un „mda“ și apoi adăugă :

— Poți să-mi acorzi și mie cinci minute ?

— Cînd ?

— Acum. Trebuie să discut ceva cu tine. Aș vrea să beau și o cafea, dacă se poate.

— Ce s-a întîmplat ?

Dobre avu o ezitare care spori neliniștea maiorului.

— O să-ți spun eu.

— Bine. Hai, vino repede. Te aștept.

„Bătrînul are încurcături“, gîndi Tofan așezînd receptorul în furcă. Se obișnuise de atîția ani cu felul de a fi al prietenului său iar acum, Dobre nu mai era Dobre, chiar într-o singură replică, Tofan trăia o îngrijorare aparte, destul de străină de ei, de ceea ce erau clipele pe care le petreceau împreună. Se pregăti să-l întîmpine cît mai firesc. Îl chemă mai întîi pe Ștefan și-i trecu o parte din lucrările sale ; cîteva verificări ce trebuiau făcute în dimineata aceea, apoi puse ibricul la fiert și aș-

teptă. Când Dobre intră, Tofan îi ieși înainte numai zimbet. Îl invită să ia loc într-unul din cele trei fotolii, adunate în jurul măsuței de o formă bizară, o miniatură de interior ce făcea discordanță cu sobrietatea biroului, dar la care el ținea foarte mult.

Dobre, cu pălăria dată pe ceafă, cu fruntea veșnic transpirată, se așază mulțumit, descheindu-și haina.

— Acum e gata și cafeaua, exclamă maiorul pregătind ceștile.

— Păcătoasă vreme, domnule, observă Dobre mângâindu-și cu gingășie glezna piciorului. Plouă într-una de aseară și reumatismul ăsta al meu își face de cap nu alta.

— E sfârșit de primăvară, răspunse Tofan încercînd să-i citească ochii ascunși pe jumătate sub pleoapele umflate de nesomn. „Caz greu, alergătură multă“ își spuse în sine.

— O fi sfârșit de primăvară da, nici chiar așa ! De-ar începe o dată căldurile, continuă Dobre abătut nu de vitregia vremii ci de constatarea pe care-o făcuse. „Ăsta mă fierbe în zeama mea. A simțit că am nevoie de el și acum...”

— Vin ele n-ai grijă. Nu scăpăm nici de vară, nici de toamnă, nici de iarnă, așa cum nu scăpăm de bătrînețe. Cu cît se apropie însă cu atît îmi dau mai bine seama cît de mult îmi iubesc meseria,

mimă Tofan o tristețe gîndind : „Acum să te văd, Papa !“

— Mda, exclamă Dobre plictisit vrînd să arate că subiectul acesta nu-i face nici o plăcere. Vîn de la Ogneanu, procurorul. M-a căutat cu noaptea-n cap. Nici n-am apucat să ajung acasă. Și omul ăsta, domnule, ce inimă are. Am avut o discuție.

— Ce vrea ?

— Zor nevoie ca să vadă el dosarul lui Panta-zică. Că, unde am ajuns în identificarea criminalului ? Cine e și, unde se află ! Auzi ? De parcă treaba asta s-ar citi în stele.

— Și tu ?

— Și eu, ridică Dobre abătut din umeri, eu, ce să-i spun, oftă maiorul oulegînd o scamă invizibilă de pe mîneca hainei. De asta am venit. Știu că te interesea și pe tine cazul acesta. Poate că...

În clipa aceea Tofan înțelese durerea prietenu-lui. Dacă el, Dobre, unul dintre cei mai buni lucrători pe care îi cunosuse, cu o practică de criminalist de peste douăzeci de ani, renunțase la mîndria lui recunoscută și venise să ceară ajutor asta însemna că se află la mare ananghie. Păi cînd s-a mai întîmplat ca un procuror să-i ceară un dosar și el să nu-i poată pune la dispoziție alîtea hîrtii încît omului să-i vină să-și inghîtă întrebarea ?

— Uite, știi ceva bătrîne, spuse Tofan împingînd din fața sa ceașca de cafea. Hai să lăsăm la o par-

te subtilitățile și să discutăm ca doi locotenenți cu tutei. Spune-mi de la capăt tot ce știi și nu numai atât. Cît despre Ogneanu, lasă-l în plata lui. Te asigur eu că peste două ore îți va cere scuze.

Dobre îl ascultă mirat și, după cîteva clipe, pentru prima oară în dimineața aceea, fața i se destinse într-un zîmbet.

— Mare vulpoi ești, măi Petrică, mare vulpoi !

Își aprinse o nouă țigară și-i depănă toată povestea cu fata.

— Astăzi dimineață la șase am stat de vorbă cu ea, încheie el. Cîteva minute doar. În noaptea aceea, după ce s-au îmbătat, cei trei s-au repezit la ea ca fiarele turbate, auzi, la un copil aproape. De spaimă fata a sărit pe fereastră, fără să se gîndească că e la etajul doi. Apoi, au luat-o într-o pătură și au aruncat-o pe faleză. Mai de mirare e că toți trei au dormit foarte liniștiți după aceea. Oricît m-am străduit, pe pungașul acela de Ancuț nu-l pot trimite în judecată. De ieri de la prînz îi țin în anchetă, i-am omorit și pe băieții ăia ai mei, totul a fost însă în zadar.

— Cine e Ancuț ? întrebă Tofan, impresionat de cele auzite.

— Capul răutăților în toate pungășiile lor. Că am aflat multe, ehei ! Cel ce a întîlnit fata pe șantier și i-a trimis-o lui Dobrică. Știa precis ce-o să se întîmple acolo, sînt sigur de asta. Da' n-am nici

atîtica probă împotriva lui. S-au vorbit probabil cu toții să-l scoată basma curată ca să aibă cine le aranja treburile ou avocații. Am îmbătrînit, măi Tofane, oîtă Dobre într-un tîrziu. Pungașii mă înșeală, procurorul țipă la mine, ăsta-i semn sigur băiete că trebuie să mă gîndesc serios la pensie.

— Bătrîne, lasă-i încolo ! Lasă și pensia că asta vine fără să te gîndești. Mai sînt multe lucruri pe care trebuie să le facem înainte de asta. Odată și odată trebuie să te înveți să pierzi. Îți cade el în mîină dacă e năravit. Și atunci n-or să mai fie ăștia, să-l scape. Ce vrei ? Se mai întîmplă și așa ! Înțelegi ?

Dobre ridică ochii și prietenul citi în ei o mare durere.

— Cit despre problema cealaltă, adevărul e că tocmai voiam să-ți dau un telefon să-ți cer ajutorul, zise Tofan. Uite ce trebuie să faci : Te duci cu fotografia asta la fosta gazdă a lui Pantazică și o pui să dea o declarație că l-a văzut pe omul din ea venind pe la fostul ei chirieș. Apoi, treci strada la adresele astea și iei de la oameni cîte o declarație că în noaptea de 25 mai, pe la orele 11, au observat în apropierea casei lui Pantazică un Fiat — 124 vișiniu. Dacă o să-ți spună că au mai dat cîte o declarație în acest sens, nu te pierde cu firea și mergi înainte. Intră cu toate astea în biroul lui Ogneanu și fără să-ți scoți pălăria îi soliciți un mandat de arestare

pentru inginerul Gheorghe Buiuca, uite îți scriu aici adresa lui, sub acuzația de crimă. Dar, partea cea mai interesantă vine acum. Nu trebuie să-ți mai spun că toate astea le faci tu singur și nimeni altcineva. Pe la orele 13, chemi numărul acesta din București, o cauți pe o oarecare dumnișoara Coca Moruzi și o întrebi dacă în seara de 25 mai a avut o discuție cu Buiuca și dacă l-a chemat să vină la București. Îți va răspunde că nu a avut nici o discuție. O mai întrebi dacă știe ceva despre dispariția lui din noaptea aceea și strecuri printre altele, la insistențele ei, că tipul e acuzat de omor. Din clipa asta doi băieți de-ai tăi să se afle lângă Buiuca. Tipul să nu facă un pas fără să fie supravegheat. Cam pe la patru așa, sosești și tu. Dacă vezi prin preajmă vreunul din băieții mei nu le da nici o atenție.

— Și, ce fac cu el ? întrebă Dobre, uluit de cele auzite.

— Îl pui să-ți povestească viața. Află că o să asculți lucruri interesante. Spre dimineață sper că îți voi da un telefon să-i spui că întrucit lucrurile s-au limpezit...

— Cum ?

— Apoi, dacă vii cu atâtea întrebări, măi Dobre mă faci să cred că treaba aceea cu pensionarea e cum nu se poate mai serioasă, încheie Tofan zimbînd.

Trecuse de miezul nopții și Ștefan simțea că cerul întreg se prăbușește peste el. Părăsise în grabă mașina și abia mai târziu, când apa l-a pătruns și-a dat seama că uitase să-și ia pelerina. Acum, după trei ore și ceva de pindă lângă zidul laboratorului de încercări, ar fi dat un „regat” pentru o țigară și o cafea fierbinte. Undeva, la câțiva zeci de metri, se bănuia în noapte clădirea institutului. În spatele său și ceva spre dreapta, simți mai mult o mișcare. Se încordă și abia distinse o umbră ce escalada gardul înalt din plase de sîrmă. Își pipăi micul aparat de emisie prins la subțioară și lansă în eter trei semnale lungi. Alarmă! Vedeă cu ochii minții cum pe panoul de comandă se aprinde lumina albastră, auzea în gînd ordinele ce se rosteau, știa că în clipa aceea un întreg mecanism, de o sincronizare perfectă se pune în mișcare. Uită de ploaie, de ceasurile lungi de așteptare, de lipsa țigărilor și a cafelei, uită de el. Știa doar acum că undeva, aproape, foarte aproape se află „Umbră” și că el, căpitanul Teodor Ștefan, va trebui să-l prindă, va trebui să-l împiedice, cu orice preț, să sustragă un secret de stat. Își pipăi arma din buzunarul hainei și răceala fierului îl liniști pentru o clipă, îi dădu un sentiment de siguranță. Desluși clar scrișnetul diamantului pe sticlă. Nervii porni-

ră să-i vibreze ca niște coarde de pian. Se strecură cu pași de pisică și rămase ținut în preajma ferestrei întredeschise. În marea sală a laboratorului nu se zărea nimic. O clipă doar, apoi, câteva scînteii palide, verzui, mușcară brutal noaptea. Cîeva fotografia. Așteptă. Ploaia continua să cadă. Nemiloasă. Rece. Mai plină de furie. O împușcătură înăbușită veni dinspre institut. Apoi alta. Și alta. Se aprinseră cîteva lumini. Cîteva umbre alergau. În fața sa geamul sări în lături. Fugarul... Din încordarea sa, Ștefan țîșni într-un salt de panteră. Mîinile îi alunecară și abia reuși să apuce un picior. Un pantof îi zdreli fața. „Acum va trage“ gîndi Ștefan, va trage, va“... Ridică arma și lovi. O dată. Și încă o dată. Și... Trupul omului se destinse. Moale. Ud. Rece. Cîteva clipe își lăsă fruntea pe pînza udă a trençiului de ploaie. Apoi, îi prinse mîinile sub genunchi, scoase mica lampă electrică din buzunar și îi luminează chipul. Era Dimitrie Honțaru de la Institutul de cercetări din București. Îi pipăi gulerul cămășii, îi luă arma din buzunarul pelerinei și abia atunci simți nevoia să se așeze. Un tremur puse stăpînire pe el. Își aprinse o țigară sorbind cu lăcomie fumul înțepător. Becul de la intrarea ușii de serviciu a institutului se aprinse. Maiorul Tofan împinse afară pe Dabija. Pășea împleticindu-se. Îi urmau aproape Neagoe sprijinit de Șorcaru.

— Bobocul a încasat-o, vorbi Ștefan de unul singur. Cum s-ar spune a făcut botezul !

Mai privi o dată chipul palid al celui de lângă el, se ridică în picioare și încercă să-și șteargă noroiul de pe haine. Se gândi la zilele și nopțile de anchetă ce-i așteptau. Se gândi la sutele de pagini pe care... Dar asta nu mai avea importanță acum. Peste câteva zile prototipul va intra în fabricație și lumea va consemna o nouă realizare de seamă a științei românești. Toate celelalte erau doar simple amănunte pe care nu va avea nici măcar bucuria de a le putea povesti Roxanei.

Îl ridică în spate pe Honțaru și porni cu pași nesiguri pe urmele celorlalți.

22

Trecuseră aproape trei săptămîni și într-o după-amiază calmă de vară, Ștefan sună la ușa garsonierei locotenentului Neagoe. Se auzi mai întîi un strigăt și cîteva clipe mai tîrziu ușa se deschise șovăind.

— Ce-i cu tine măi băiete ? — întrebă Ștefan speriat cînd îl văzu pe tînăr apărînd palid în prag și cu fața chinuită de durere.

— Necazuri, oftă Neagoe. Nu pot să mă obișnuiesc cu gîndul că sînt rănit. Mereu fac cîte o gafă. Acum, ațipisem și cînd am auzit soneria am sărit direct în picioare. Vă închipuiți ce durere !

— Lasă că pînă la nuntă.. Trecusem să te iau la o partidă de talere. Șorcaru și Luca au plecat înainte să pregătească poligonul. Dacă spui însă că nu te simți prea bine !...

— Cine a spus asta, tovarășe căpitan ? În două minute sînt gata. Bine că v-ați gîndit și la mine. În concediul ăsta m-am îmbolnăvit de tot !

— Așa-i prima oară, zîmbi căpitanul așezîndu-se pe un scaun. Apoi, te înveți cu toate și nu mai ieși în seamă nimicurile.

— Mor de ciudă că „nimicoul“ ăsta m-a împiedicat să iau parte la interogatorii. Cred că ați auzit lucruri interesante !

— Pentru tine, acum, fiecare caz e interesant. Îmi amîntesc de primul meu caz...

— Tovarășe căpitan, interveni Neagoe. Nu înțeleg cum de nu l-ați ghicit încă de la început pe Honțaru. Am discutat și cu tovarășul locotenent major Șorcaru treaba asta. Dacă stai și te gîndești erau suficiente motive. E drept că atunci nu știam ce rol deține Coca Moruzi. Nu știam de legătura ei cu tipii aceia din străinătate. În fond Honțaru avea numai impresia că e creierul întregii afaceri.

— Cineva cred că s-a gîndit totuși, observă Ștefan, răsfoind un album de fotografii. Și, n-aș spune că nu s-a gîndit bine. Dacă colonelul ne permitea să ne extindem investigațiile în București se prea poate ca ei să fi simțit în vreun fel și să nu mai

acționeze. Așa însă faptul că laboratorul și institutul nu erau supravegheate, apoi, arestarea lui Buiuca pentru crima comisă de Dabija le-au spulberat și ultima îndoială că acest caz ne-ar putea interesa și pe noi. Hai ce faci, vii odată că ăra or fi terminat tot calendarul ortodox așteptându-ne !

— Gata, tovarășe căpitan. Cam cite cartușe să iau ? E o treabă serioasă acolo ?

— Ei, cite. Dacă ar fi să te judec după partida de rațe de astă-primăvară, aş zice să iei tot depozitul de muniție !

Și, luându-i arma, Ștefan coborî să aducă mașina lângă scara blocului.

Servieta de marochin

1

Holul era presărat cu multe coloane de marmură, canapele și fotolii ce se adunau în jurul unor măsuțe, vitrine cu obiecte de artă populară, iar într-un colț, discret așezat, un mic stand, în spatele căruia o blondă, veșnic zîmbitoare, oferea locatarilor elegantului hotel cărți de literatură, ghiduri de conversație în mai multe limbi, vederi, lame de ras, țigări scumpe și alte mărunțișuri atât de necesare cînd te afli departe de casă.

În mijloc, la cîtiva pași de scara monumentală ce ducea spre camerele de la etaj, se afla un bazin feeric luminat, prin care zburdau pești tropicali. Totul se impunea nu numai prin sobrietatea stilului, ci și prin armonia culorilor. Oamenii discutau în șoaptă, răsfoiau o revistă ori pur și simplu savurau o țigară înainte de a se retrage în camerele lor.

După ce cuprinse holul dintr-o privire, căpitanul Ștefan se lăsă să cadă într-un fotoliu, mimînd oboseala unei zile de alergătură printr-un oraș străin. Își așază trenziul de ploaie alături și scoa-

se o țigară pe care o prînse în colțul buzelor. Un picolo se apropie de el. Plin de amabilitate profesională, îi oferi un foc șoptindu-i :

— Maestre, doriți un pachet de țigări străine ori un ruj sidefat ? Marfă garantată !

— Ai așa ceva ?

— Se mai găsește, greu, dar se mai găsește pentru „obrazele subțiri“...

— Să văd !...

— Țigări, ori... ?

— Amîndouă, răspunse Ștefan curios.

Prudent, privind în jur mai mult de circumstanță, puștiul scoase din buzunar două rujuri și un pachet cu țigări.

— Cît ? întrebă Ștefan, încercînd rujul pe dosul palmei — așa cum observase că proceda Roxana la magazin.

— Un pol țigările, doi rujul, răspunse puștiul. Gestul omului îi trezise un respect deosebit.

— Văd că vă pricepeți...

— Mda, mormăi nemulțumit Ștefan. Scump, bătrîne. Țigări marca asta sînt și la toneta de colo. Și, mult mai ieftine...

— Bine spus, exclamă tinărul zimbînd. Aceeași marcă, dar nu și aceleași țigări... Astea-s venite direct de la sursă. Mirosiți puțin pachetul și veți simți tot parfumul Mediteranei. Cît despre rujuri, ce să mai vorbim.

Ștefan miroși pachetul înăbușindu-și un zîmbet. Situația îl amuza.

— Cu puțină bunăvoință, parcă e altceva. Aș vrea să cumpăr mai multe, meștere !

— Cam cîte ? deveni tînărul atent.

— Știu eu ?... Să spunem, deocamdată, zece de fiecare. Dar, discret...

— N-aveți nici o grijă. Eu am nasul format. Așa îmi spune și nenea Tache. Mînos de la o poștă „cîntezoi”.

— Mă rog, chestie de specializare, răspunse Ștefan. Pe astea le opresc drept gaj. Deocamdată, uite 50 de lei. Restul ți-i dau cînd încheiem întreaga afacere.

Tînărul luă banii și dispăru. Ștefan așteptă cîteva clipe, apoi scoase o țigară din pachetul nou și o aprinse, gîndind amuzat : „Mîine trec pe la căpitantul Iordache. Îi pun plocioanele astea pe birou și-i cer decontarea. Ce figură o să facă flăcăul. Parcă mai acum cîteva zile se plîngea că, de la o vreme, nu prea are de lucru cu bișnițarii !

Socotind că s-a amuzat destul, se ridică și porni spre restaurant. Zîmbindu-i politicoasă, fata de la garderobă îl rugă să-i încredințeze treniul de ploaie, asigurîndu-l că va fi mult mai frumos și mai elegant fără el. Își luă marca și intră. O lumină palidă, odihnitoare, învăluia totul, iar orchestra,

care-și începuse programul de câteva minute, picura discret o melodie molcomă.

— Ce-i al lor, e al lor ! gîndi Ștefan. Aștia știu meserie, nu glumă.

Se așeză la o masă, comandă un conic mic și o cafea mare, atrase zîmbind atenția ospătarului să nu încurce măsurile și privi în jur, încercînd să treacă prin filtrul memoriei chipurile oamenilor.

— O fi sau n-o fi aici ? A plecat ori va veni ?

Într-adevăr, căpitanul de securitate, Teodor Ștefan, se afla în misiune. Cu două seri în urmă se interceptase un mesaj care, după descifrare, arăta astfel „21. Idem“. Mesajul nu primise nici un răspuns și tot ce-au putut adăuga specialiștii era doar faptul că fusese emis de o stație de mică putere.

La ședința de analiză ce avusese loc în cabinetul colonelului Marinescu, unde fuseseră invitați oțiva dintre cei mai experimentați ofițeri, s-au consemnat mai multe ipoteze, printre care și aceea că semnalul ar fi putut fi transmis pentru o „cutie poștală“ de un curier nou venit.

— Ori „cutia poștală“ și-a schimbat adresa și n-a avut timp să și-o comunice, ori a căzut una dintre verigile de legătură. Trebuie să fie vorba de ceva deosebit de important de-au ales ei calea asta atît de riscantă, concluzionase colonelul.

Puțin mai tirziu, în biroul maiorului Tofan, cu cîte o respectabilă cafea în față, Ștefan și șeful său se chinuiau să stoarcă din mesaj tot ce se putea.

— E clar, șefule, că la mijloc e vorba de-o oră anume și un loc de întîlnire.

— Și semnul de recunoaștere ?

— Ori tipii se cunosc, ori ora și locul îl suplimesc.

— Nu-i de loc rău ce spui tu băiete, dar cine-mi poate garanta că „21“ înseamnă nouă seara, ori că „idem“ reprezintă același loc ? Ar fi prea frumos...

— Crezi că ar putea fi vreo legătură între mesaj și treaba aceea cu contractele economice ?

— Dă-mi voie să fiu sceptic de data asta și să cred că totul e posibil, răspunse Tofan zîmbind. Așa, ca o paranteză, îți pot spune că astăzi dimineață am schimbat cîteva cuvinte cu maiorul Diba și am aflat că pînă acum nu e nimic de semnalat.

— Era de așteptat ! Spionajul economic din zilele noastre a evoluat și el. Merge în pas cu vremea...

— Important pentru noi, dragă băiete, e să stabilim acum unde au greșit ei, că, fie vorba între noi, trebuie să fi greșiți undeva, ori...

— Să greșească ! ?...

— Exact.

— La urma urmei, dacă e s-o luăm așa, șefule, însuși mesajul e o greșeală...

— Fapte, fapte... Uneori facem o mare greșcă-lă că vrem să căutăm doar fapte. În fond, viața există de multe ori și dincolo de ele, răspunse Tofan aprinzându-și o nouă țigară.

— Ehei, ce frumos ar fi să putem descifra fiecare caz pur teoretic, filozofînd doar... Cum romanticismul ăsta s-a dus dracului de multă vreme, tot ce ne rămîne, tovarășe maior, sînt tot faptele...

— Și experiența noastră, dragă Ștefane. Orice ai spune, omul tot om rămîne; cu viața sa, cu păcatele sale... Mai și cîștigi, mai și pierzi uneori... Numai că noi nu prea avem voie să pierdem!

În seara aceasta însă, la aceeași oră, mesajul fu repetat, dar din cu totul altă direcție.

Cîteva minute mai tîrziu, Ștefan intrase în holul elegantului hotel. Nu avea de unde ști că în timp ce el purta amuzanta discuție cu piccolo, negustorînd țigările și rujurile sidefate, domnișoara Hortansa Diaconu unul dintre specialiștii marelui combinat, — se urcase în autoturismul propriu și pornise la o plimbare pe autostradă.

2

Maiorul Tofan se afla în biroul său cînd primi prin radio comunicarea laconică a locotenentului maior Șprcaru :

— 83... 83...

— Sînt 83... ascult.

Vechea noastră cunoștință pornește la plimbare cu mașina.

— Prinde-te de ea, băiete. Aș fi curios să aflu unde se recrează în seara asta.

— Deocamdată ne îndreptăm spre autostradă. Rămîn în emisie...

Tofan întrerupse circuitul. Se felicită în gînd pentru prevederea sa de a acorda Hortansei atenția cuvenită la primirea comunicării despre posibila sorgere de informații și asta cu atît mai mult cu cît ea nu figura printre cei ce aveau acces direct la documente. Dar, vorba lui Ștefan : „Șefule, dacă o privești mai atent parcă observi puțină smîntînă pe mustăți“. Ridică receptorul telefonului interior și formă un număr :

— Locotenentul Neagoe să vină pînă la mine. Imediat !

3

Ziua aceea debutase destul de nefericit pentru Hortansa. Abia se așezase la biroul său cînd cineva de la aprovizionare, un tînăr înalt cu umerii de halterofil intră și-o întrebă încruntat :

— Sînteți bună să-mi spuneți și mie cine a verificat lista aceasta de materiale ?

Hortansa îl privi cîteva clipe fără să-i înțeleagă supărarea, gîndindu-se dacă n-ar fi bine, să-i amintească că uitase să dea obișnuitul bună dimi-

neața ! Văzîndu-i însă maxilarele puternice cum se contractau spasmodic, semn sigur al unei mari tensiuni nervoase, renunță la intenție și se mulțumise-o arate pe colega sa Viorica Scarlat.

— Da, murmură intimidată Viorica după ce parcursese dintr-o privire borderoul, într-adevăr, eu l-am verificat.

— Și sînteți sigură că Șantierul 302 are nevoie de 800 de basmale ?

— Basmale ? Unde scrie asta ?...

— La punctul 17. Îmi dați voie, aici, poftim...

— Vai, ce enormitate a putut să-mi scape. E o greșeală a dactilografei, în loc de casmale a bă-tut basmale... Unde mi-a fost gîndul cînd am verificat !...

— În nici un caz aici ciocăni tînrul cu degetul în masă. Fiți mai atente, tovarășe, că ajungem de rîsul oamenilor, zău așa. Și nu rîd de dumneavoastră, ci de noi, cei de la aprovizionare.

După plecarea sa din birou se lăsă o tăcere apăsătoare. Cele trei femei se priveau dezorientate.

— Bădăranul, exclamă infuriată Hortansa.

— Il cunosc pe tînrul acesta, vorbi într-un tîrziu Ioana. L-am întîlnit într-o familie cu prilejul unei aniversări. N-aș putea spune că nu mi-a plăcut atunci. Părea deosebit de amabil și de bine crescut.

— E un bădăran, accentuă Hortansa. Se vede de la o poștă !

— Iar-lă-l, zîmbi Viorica palidă. Închipuie-ți și tu ce-ar fi fost ca cei de la 302 să se trezească cu 800 de băsmăluțe înflorate... Ce haz, cît tărăboi s-ar fi făcut...

Hortansa clătină din cap. De fapt așa îl etichetase și pe primul ei soț : un bădăran. Și, cu toate că trecuseră atîția ani de la despărțirea lor, Valeriu exista și acum pentru ea cu aceeași etichetă.

4

În eter răsună vocea îndepărtată a locotenentului major Șorcaru :

— 83... 83...

— Sînt 83...

— Am depășit încrucișarea, ne îndreptăm spre T.

— Continuă urmărirea. Voi lua legătura cu T să fii schimbat. Cum ajungi în oraș dă-mi un telefon..

— Înțeles, continui urmărirea.

Tofan întrerupse circuitul, rugă secretara să-i prindă o legătură telefonică cu biroul din T și aprinzîndu-și o țigară, începu să răsfoiască dosarul din fața sa.

Hortansa Diaconu, 31 de ani — bine purtați —, absolventă a Facultății de științe economice, două căsătorii ratate la activul ei, fostă statisticiană bu-

nă, de trei ani economistă în marele combinat. Cu un an și ceva în urmă, contractase o legătură evasimatrimonială cu un specialist străin, care lucrase mai multe luni la instalarea unui lot de utilaje grele. Fusesse chiar o vreme când multă lume discutasese despre o eventuală căsătorie, lucru care îi făcuse o deosebită plăcere Hortansei. Dar timpul a trecut, el a plecat — mai bine zis fusese rechemat de urgență — dăruindu-i iubitei multe mărunțișuri costisitoare și, după câte se pare, toate amintirile.

5

Ștefan se afla la ultimele picături de cafea când privirea îi fu atrasă de o pereche destul de ciudată. Luaseră loc la o masă în apropierea ringului de dans. Ea, o puștoaică neîmplinită, în jurul vârstei de 18 ani, cu aere de femeie cu multă experiență. El, scos din cutie, mimînd o exuberanță de tînăr, deși se îndrepta spre cincizeci de ani cu toată viteza. Fața rotofeie vădea semnele unui trai bun, lipsit de eforturi. Își dădu seama că îl cunoaște pe omul acesta.

„Ia te uită lepra ce pus la punct e!... exclamă Ștefan. Ce-o fi învîntînd oare acum Simică?”

Simică Stere debutase în tinerețe ca tîmplar de mobilă fină. Își abandonase meseria și se apucase de comerțul cu zarzavaturi. Vreo opt sau zece ani, timp suficient însă pentru a-și încropi o vi-

lișoară, să-și cumpere un autoturism și să-și alunge de acasă soția cu doi copii. Și oine știe cât ar mai fi dus-o așa, dacă lucrurile nu s-ar fi încurcat rău de tot. Fusesse prins cu nițică delapidare, ceva speculă într-un cuvânt — cu tot tacîmul. Se vede treaba că își ispășise pedeapsa și acum trăia ca rentier.

„Se mai întîmplă și așa, oftă Ștefan. Se mai întîmplă“.

Își aruncă din nou ochii prin sală. Lucrase intens în ultimul timp și oboseala îi răvășise gîndurile. Zări primii stropi de ploaie pe geamul restaurantului. Orioum, seara aceasta putea fi socotită odihnitoare pentru el. Mai rău era de Șorcaru, de Luca, de Monaru și atîția alți băieți care stăteau acum afară, în bătaia vîntului și a ploii, urmărind ceasuri în șir luminile unei ferestre, ori siluetele înghițite de întuneric. El însă intuise din timpul discuției cu Tofan că seara aceasta va trebui să și-o petreacă aici. Nu putea spune însă de ce era necesar lucrul acesta. Dar, Ștefan știa că intuiția are o valoare deosebită în munca lor. Aștepta pe cineva pe care nu-l cunoștea, despre care nu știa dacă a sosit ori va sosi aici vreodată. Dar cîte cazuri n-au început așa, cîte ore de așteptare, de crîncenă incertitudine nu le-a trăit minut cu minut pînă la apariția aceluia CEVA salvator.

Frământat de gânduri, nici nu observă cînd puștiul cu care discutase în hol se strecură lîngă el, așezînd pe masă o cafea și un pahar cu coniac.

— Maestre, pentru astă seară nimic promițător. Bătrînul Tache lipsește nemotivat. Poate mîine, dacă mai rămîneți...

— Perfect, răspunse Ștefan, mîine la aceeași oră. Ce-i cu asta ?

— O mică atenție din partea mea. Ca între oameni de afaceri. Presimt că vom cîștiga mulți bani împreună, adăugă puștiul versat.

— Eu sînt sigur de asta, încheie căpitanul, zîmbindu-i încurajator.

6

Ploaia măruntă, de primăvară o întîmpină pe Hortansa la ieșirea din T. Prudentă, ridică piciorul de pe accelerație. Acoul vitezometrului coborî sub 100. Lăsă geamul. Fumul de țigară era alungat de aerul proaspăt și umed. Cu cît se apropia de orașul acela — în care se construia noul combinat chimic — cu atît motivările la care gîndise pentru a-și explica călătoria se surpau lăsînd loc îndoielii. Totul începuse pe neașteptate, brutal. Ca orice surpriză : abia sosisese acasă, făcuse un duș și se pregătrea să se culce cînd sună telefonul. Ridică receptorul și vocea aceea caldă, odihnitoare, deosebit de

hotărîtă, vocea unui om pe care încă nu-l văzuse cum arată, o copleşi.

— Eşti singură ?

— Da !...

— M-am ținut de cuvînt. Ți-am promis că ți-l readuc, dacă ești fetiță ascultătoare.

— Unde-i, a venit aici ?

— Nu, nu chiar aici. Dar destul de aproape de tine. Lucrează la instalarea unor utilaje în noul combinat chimic din O.

— Pot să-l văd ?

— Bineînțeles. Va fi o mare surpriză pentru el. Vei pleca însă după ora opt și treizeci seara. Mîine dimineață, la program. E absolut necesar.

— De ce ? Alo... alo...

Femeia lovi cu furie clapele de contact ale telefonului. În receptor se auzea doar zgomotul de fond al centralei. Crezînd că e o simplă întrerupere, așeză receptorul în furcă și așteaptă. Nici un sunet nu veni să pună capăt liniștii din apartament. Nerăbdarea întîlnirii cu omul drag se răzvrătea în ea. Nu avea însă tăria să încalce consemnul.

7

Dimineața, Tofan îl întîlni pe ofițerul de la cabinet care-i înmînă raportul lui Șorcaru. O urmărise pe Hortansa pînă în apropierea orașului. În jurul orelor 22, urmărirea fusese preluată de noua

echipă. Apoi, cîteva ore de somn, o discuție amicală cu colegii din T. și în jurul orei 5 pornise din nou spre casă, avînd mereu în oglinda retrovizoare silueta mașinii condusă de Hortansa.

Acasă, Hortansa a rămas aproape o oră, timp în care Șorcaru și-a scris raportul. În afară de obișnuita plecare la serviciu, nu mai era nimic de semnalat.

Tofan ridică receptorul telefonului interior și-l căută pe Ștefan.

— Bună dimineata băiete... Da, bineînțeles. Dar mai înainte de asta trimite pe cineva să-l schimbe pe Șorcaru. E în combinat. O să-l găsească, vezi ce mașină a luat. Am discutat ceva, în sensul ăsta cu locotenentul Neagoe. Explică-i însă ce are de făcut. Iar îl vezi că se întoarce, în loc de raport, cu vreo trei poeme în metru antic. Știu, știu, Ștefane, primăvara, tinerețe... Bine, te aștept.

Închise telefonul și reveni asupra comunicării biroului din T. Băieții semnalau că femeia își încheiase călătoria în orașul O, mai precis, în garsoniera unui specialist străin, sosit abia de cîteva zile, cu o echipă ce avea de montat și predat un lot de utilaje grele pentru noul combinat.

— S-a întors iubitul, constată mirat Tofan.

Luă mapa cu cele două hîrtii și ieși. În hol îl întîlni pe Ștefan plin de zîmbet și bună dispoziție.

— După cum văd, ți-a prins de minune seara...

— Exact, tovarășe maior. Concediu curat... Să vă spun însă ce lucru amuzant mi s-a întâmplat. Abia intrasem în holul hotelului, când vine la mine un puști și...

— Păstrează-ți povestea pentru cafea. Așteaptă-mă câteva clipe. Vreau să intru puțin la tovarășul colonel.

8

În anticamera directorului general al marelui combinat. Du-te-vino continuu. Șeful de cabinet își așezase cât mai aproape de el cele patru telefoane și răsfoia voluminoasa agendă din fața sa. Se străduia să răspundă solicitanților cât putea mai calm. Programa audiențe, anunța ședințe operative, transmitea dispoziții care de care mai urgente. Într-un târziu, își privi ceasul de la mână. Ridică desperat ochii către stenodactilografa care se chinuia să descifreze scrisul nervos al șefului.

— E abia nouă și ăștia au reușit să mă înnebunească de-a binelea! Fiecare are ceva de semnalat, continuă omul plimbându-se nervos prin birou, are ceva de cerut. Toți vor audiențe, vor ședințe și tocmai astăzi, când ne-a căzut pe cap fantele ăsta de la minister cu problema contractelor. Ridică-l dumneata duduie, arată el spre un telefon.

Meri fulgeră revoltată aparatul, se ridică de la birou și luînd receptorul răspunse :

— Ești imposibil tovarășe, imposibil. Ce Dumnezeu, dumneata nu înțelegi românește? Tovarășul director general se află într-o ședință cu cineva de la comerțul exterior. Bineînțeles... Contractele economice cu străinătatea sînt pentru noi probleme deosebit de importante. Ei ! Știu eu... Reveniți și dumneavoastră spre prînz.

Trînti receptorul și se întoarse observînd :

— Ce individ agasant ! Voia neapărat să știe ce problemă importantă are tovarășul director general ! Atîta lipsă de maniere și...

— Cine a fost ? întrebă surprins șeful de cabinet.

— Parcă am mai avut timp să-l întreb...

— Altă dată ai grijă cum vorbești la telefon. Ce trebuia să-i spui despre contracte...

— Păi, dacă...

Zumzetul duzei întrerupse dialogul. Șeful de cabinet își aranjă cu un gest reflex cravata și deschise ușa masivă, capitonată. Se reîntoarse cîteva minute mai tîrziu și îndreptîndu-se spre fișetele metalice îi spuse stenodactilografei :

— Sună-l, te rog, pe directorul Nedelcu. Să vi-nă cu dosarul contractelor de utilaje grele.

Luă din fișet cîteva mape și reintră în biroul directorului general.

Locotenentul Neagoe se învîrtea, căutîndu-și treabă, pe holurile marelui sediu. Tot ceea ce avea de făcut era uimitor de simplu. Trebuia să supravegheze pe Hortansa, — a cărei fotografie o studiasse pe îndelete în mașina lăsată de Șorcaru, — să observe dacă ia legătura cu cineva, iar la plecare să-i urmărească mașina pînă acasă unde avea s-o predea schimbului său. Oricum, lucruri mult prea puține pentru marile gînduri pe care și le făcea un locotenent de securitate, pentru invidiile sale și mai ales pentru nerăbdarea cu care aștepta „cazul său“. Pînă atunci însă, Neagoe avea suficient timp la dispoziție să gîndească la fel de fel de lucruri.

Mare admirator al filozofilor bătrîni, locotenentul Neagoe se străduia să-și ducă viața după nemuritorul precept al lui Saadi: „Alcătuiește-ți o grădină din care vîntul toamnei să nu poată smulge nici o frunză“. Se străduia, spuneam, dar cine-i putea garanta că reușise? Pînă acum participase doar la cîteva acțiuni și aici doar cu cîte un sector destul de limitat, cum era acesta de altfel, adică s-o urmărească pe Hortansa ce face în cele opt ore de serviciu. Trecuseră aproape patru ore și în afară de un zîmbet amabil schimbat pe sală cu un redactor de la ziarul combinatului, nu avea nimic de scris în raport.

„Sînt caii mei ce se rotesc pe dealuri / În ploaia verde-a primăverii / Și jocul lor e cîntecul durerii / Iar goana fluviu ce revarsă maluri“.

„Nu-i rău, nu-i rău deloc“, gîndi Neagoe, pregătindu-se să-și noteze catrenul ce-i venise în minte.

De fapt, Neagoe umpluse pînă acum un caiet de poezii și îi făcea o deosebită plăcere să gîndească la clipa cînd își va vedea numele adunat pe copertele unei plachete de versuri.

În clipa aceea ușa se deschise și Hortansa ieși pe culoar. Părea calmă, sigură pe sine, gînditoare. Parcă, puțin absentă. Urcă scările ce duceau spre etaj și intră în anticamera directorului general. Era, într-adevăr, o femeie frumoasă. Neagoe o privi lung. Lung și pentru o clipă încercă să și-o închipuie într-o scenă de intimitate. Fără nimic vulgar în ea. Pur și simplu o clipă de basm care ți se fixează în memorie cu aceeași putere, indiferent dacă ai trăit-o cu adevărat, ori numai ai gîndit-o. Deschise și el ușa, răsuci de cele două comutatoare, observă că luminile ard toate, se jucă o clipă cu creionul de măsurat tensiunea și ieși reținînd amănuntul că Hortansa discuta foarte amical cu șeful de cabinet. Pe sală, în fața tabloului cu zeci de siguranțe, Neagoe încercă fără succes să-și amintească catrenul. Ca un făcut însă, în momentul acela nu i se rostogolea prin minte decît întrebarea : „Să-i

raporteze șefului de intimitatea dintre Hortansa și șeful de cabinet? O fi oare ceva mai mult, ori numai simple relații de serviciu?”.

Dacă aceasta era cu adevărat „o întrebare”, de bună seamă că alții vor răspunde la ea, deocamdată. Din păcate, locotenentul Neagoe știa că acest deocamdată poate dura multă vreme pînă cînd, într-o dimineață, bătrînul Tofan îl va chema în biroul său și-i va spune întinzîndu-i un dosar cu cîteva hîrtii :

— Băiete, am ceva pentru tine. Treci mîine dimineață să-mi spui cum te-ai gîndit să acționezi.

Și ce frumoase vor fi toate atunci! Cerul va fi senin, iar femeile vor păși la fel de mîndre ca domnișoara Hortansa, care acum se întorcea, zîmbind, în biroul său.

10

Către prînz, omul despre care-i vorbise, încă de aseară, colonelul Marinescu își semnală prezența. Tofan aștepta telefonul său încă de dimineață. Au fixat locul de întîlnire într-unul din parcurile de cartier ale orașului. Ajuns primul, maiorul, își parcă mașina la umbra unui platan, pe o stradă alăturată și se așeză pe a treia bancă aprinzîndu-și o țigară.

— E aproape douăsprezece și un sfert?, întrebă noul venit privindu-l atent.

— Este exact douăsprezece și un sfert, răspunse Tofan zîmbind.

— Îmi permiteți. Maiorul Paraschivescu, se prezentă noul venit așezîndu-se pe bancă și arătîndu-i discret legitimația atît de cunoscută.

Cercetînd atent fotografia Tofan se prezentă la rîndul său.

— Văd că cunoașteți foarte bine orașul nostru. Ați mai fost pe aici ?

— Niciodată. Am avut suficient timp la dispoziție să răsfoiesc cîteva albume. Mărturisesc însă că, deși noi, am serioase lacune.

— Da, construim mult. Orașul se schimbă de la o zi la alta. Cartierul „Dunărea“ bunăoară. Anul trecut era un cîmp. Acum însă e un adevărat orașel.

— Mă bucur că v-am cunoscut personal. La noi, s-a vorbit deseori despre dumneavoastră. Poate că vom avea o dată timp să stăm mai mult de vorbă. Mi-ar face o deosebită plăcere.

Tofan îi răspunse printr-un zîmbet și-l întrebă :

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— Persoana pe care o urmăresc e în atenția noastră de multă vreme. Pînă acum însă a reușit să ne scape printre degete. Știm precis că activează în domeniul spionajului economic și bănuim că are o legătură aici. Aș avea nevoie de ajutorul dumneavoastră. E vorba de o mașină și doi lucrători.

— Îi veți avea la orice oră doriți. Numărul meu de telefon îl cunoașteți.

— Și prin radio ?

— Pe lungimea de undă știută, răspund la indicativul 83... ! Probabil că noaptea aceasta o voi petrece la birou.

— Dacă nu vă caut pînă la acceleratul de 22 s-ar putea să nu vă mai deranjez. În orice caz eu voi fi „Verișorul“.

— Perfect, răspunse Tofan aruncînd țigara. Aștept să-mi dați o veste cînd veți ajunge la București. La revedere.

— Cu bine, tovarășe maior, și, nu uitați promisiunea citorva ceasuri de discuții...

— Vor fi foarte frumoase, mai ales dacă vă place ciorba de pește făcută chiar pe malul bălții...

11

Ar fi trebuit să se bucure. Ar fi trebuit să trăiască clipa aceea de extaz pe care ți-o dă întîlnirea, atît de așteptată cu iubitul. Ar fi trebuit să se gîndească că totul e un vis. Dar, nu era așa. Ironia soartei, Hortansa era obligată și de această dată să judece lucid cele întîmplate. Surpriza lui durase doar cîteva clipe. Apoi, mai tîrziu, cînd s-au regăsit față în față, cu paharele de coniac și țigările aprinse, bărbatul arăta calm, stăpîn pe situație, ca și cum nimic nu-l impresionase, iar femeia, pe care

o strînsese în brațe, cu cîteva clipe mai înainte, părea c-o uitase de mult. Nu-l mai interesa nimic din sufletul ei, din gîndurile de nopți și zile, ca și cum fiecare nouă dovadă de dragoste era un rînd ce trebuie scris pe o filă de jurnal. Tot ce-și mai amîntea acum Hortansa era goana mașinii în noap-te și pomii aceia ce alergau nebuni prin fața ei. Alergau pomii aceia ca anii. Anii ei tineri pe care-i uitase, timpul cu care se jucase și de care adesea își bătuse joc ca de un lucru pe care l-ar fi avut în nenumărate exemplare. Întreaga ei viață și-o petrecuse ca într-o continuă goană a mașinii. În jurul ei totul alergase, totul fusese numai temporar, sclipiri fugare de o clipă. Permanentă fusese numai nevoia de dragoste, de înțelegere, de liniște. E uimitor, totuși, ce preț de zbucium îi cerea nevoia ei de liniște! O smulse din visare Viorica, care-i întinse receptorul telefonului.

— Hortansa, cineva te caută pe tine.

Lău receptorul și vocea aceea dură, hotărîtă, atît de cunoscută o făcu să tresară.

— Domnișoara Hortansa ?

— Da. Eu...

— În biroul directorului general se discută noile contracte de utilaje. Vreau să cunosc rezultatul exact.

— Bine, dar...

— Astăzi, la sfîrșitul programului.

— Bine, dar... încercă Hortansa.

— La orele 16 îți voi telefona la unitatea de coafură din complex... și circuitul se întrerupse.

Hortansa rămase citeva clipe cu receptorul în mână. Nu știa ce să creadă. În fond...

— Ce-i Hortansa? O veste neplăcută? întrebă Viorica.

— Nu, nu draga mea. O glumă proastă. Un bădăran avea chef de vorbă...

— Ei, din ăștia... întotdeauna sînt prea mulți, răspunse Viorica zîmbind. Acum înțelege-i și tu. Încearcă oamenii, că, fie vorba între noi, prea ești frumoasă...

Îi răspunse tot printr-un zîmbet. Deschise poșeta, aprinse o țigară. Simțea nevoia să gîndească. Ceea ce i se cerea de data asta întrecea toate așteptările. Oare omul acela nu gîndea? Cum ar fi putut ea, o simplă economistă, să pătrundă în biroul directorului general și să afle rezultatul convorbirilor? De ce nu avusese curajul aseară să-i spună totul lui? Se cunoștea bine. Putea fi acuzată de multe. Dar de lașitate, nu! Și cît de frumos începuse totul... Strivi scîrbită țigara în scrumieră și porni să dea o raită spre cabinetul directorului general. Se întoarse. Luă pachetul de țigări străine, tubul de ruj pe care i-l dăduse aseară el. Își anunță colegile că lipsește citeva minute și ieși.

Maiorul Tofan citea atent raportul locotenentului Neagoe încercînd să descopere — e drept, nu fără puțină vanitate — un amănunt căruia tînărul lucrător să nu-i fi dat atenția cuvenită. Trecuse multă vreme de cînd Tofan introdusese în munca serviciului său practica aceasta a rapoartelor ample. Era, într-un fel, un mod de verificare a spiritului de observație a tinerilor lucrători. La început existaseră citeva murmure, dar maiorul știuse să le spulbere la vreme, zîmbînd :

— Dragii mei, roata birocrațismului trebuie lăsată să se învîrte în voia ei. Hîrtie aveți din belșug, așa că nu vă sfiiți să consemnați orice amănunt credeți că s-ar putea să aibă legătură cu misiunea voastră. N-o să vă reproșez niciodată că rapoartele voastre îmi vor răpi prea mult timp.

De cealaltă parte a biroului Ștefan fuma liniștit, mulțumit de felul în care Neagoe își îndeplinisese misiunea, dar mai ales de faptul că el reușise să descopere două „puncte negre” în relatare.

Tofan tuși tare. Fără veste își dădu seama că a îmbătrînit. Rîndurile scrise îi fugiră de sub ochi. Ridică încurcat privirea.

În cameră, seara de primăvară se furișa tăcută, cu papuci de pîslă. Aprinse lampa de birou și continuă să citească atent pînă la ultimul rînd.

— Mda, exclamă el satisfăcut. Nu-i rău. Cum am putea noi oare afla, discret, ce-a discutat Hortansa cu șeful de cabinet ?

Privi copia mărită a fotografiei făcută de Neagoe.

— Și ce crezi că ar fi putut discuta ? continuă Tofan. După cum vezi, e aici și a treia persoană, stenodaotilografa. Asta ce hram mai poartă ?

— După cite știu, o gîsculiță veritabilă cu ochi frumoși și inimă zburdalnică, relatează Ștefan. Altminteri, profesional, una dintre cele mai bune stenografe. Știe meseria asta în vreo trei limbi.

— Și a doua oară, de ce s-o mai fi dus ?

— Ei, a doua oară șeful de cabinet lipsea. Era la masă. A discutat cu Meri doar. N-a stat mai mult de un minut, după cum spune Neagoe. În timpul ăsta ce mare lucru putea să-i spună ?

— Înseamnă că și prima dată tot pe Meri a căutat-o.

— Ori pe șeful de cabinet, răspunse Ștefan. Pentru că el nu era, de asta a stat atît de puțin.

— În orice caz, trebuie să aflăm. Lasă toate astea în seama mea.

— Și eu ? întrebă neliniștit Ștefan.

— Ei, pentru tine am o chestiune specială în seara asta. Ai o jumătate de oră la dispoziție ca să te pregătești de noapte lungă. Înțeles ?

— Înțeles tovarășe maior. Voiam să spun însă că raportul ăsta mai are un „punct negru“.

— Care ? tresări Tofan.

— Păi, telefonul de la serviciu al Hortansei !... Tofan tăcu cîteva clipe.

— O să ne lămurim noi dacă a fost vorba de ceva. Apoi, după o vreme, adăugă : oricum, dacă erai isteț cu adevărat îmi spuneai lucrul acesta dimineață, în locul balivernei aceleia cu puștiul din holul hotelului. Drept să-ți spun, aș fi fost mult mai mulțumit. Așa însă...

Ștefan primea calm reproșurile șefului său fiind sigur că nici de data asta nu reușise să-l surprindă cu observația sa. Cu totul altfel arăta maiorul Tofan cînd era supărat ou adevărat.

13

De cîte ori o vedea pe Hortansa, stenodactilografa Meri era pur și simplu cucerită de ea. Îi plăcea felul ales în care se îmbrăoa, cum vorbea și mai ales modul ei degajat de a se puna cu bărbatii. Meri își terminase destul de anevoie liceul, încercase vreo doi ani la rînd pe la institutul de teatru — asemănarea sa, oarecum izbitoare cu Carmen Stănescu îi dăduse acest drept —, avusese oarecare succes în cîteva piese de amatori — montate la casa de cultură — și în cele din urmă se resemnase urmînd cursurile școlii de stenodactilo-

grafie, dar frecventînd în continuare, atît în Bucureşti cît şi aici, mediile artistice. Din toate acestea învăţase să fumeze elegant, să bea coniac şi cafea, să-şi spună părerea despre un film sau piesă de teatru, reţinuse cîteva anecdote picante despre viaţa unor artişti celebri şi, bineînţeles, adunase cîteva aventuri care-i lăsau un gust amar cînd îşi amintea de ele. La o vreme se hotărîse chiar să-şi ţină un jurnal zilnic, dar după ce umpluse vreo sută de pagini se hotărî să-l ardă, gîndind că focul purifică şi, în altă ordine de idei, dacă paginile acestea ar fi căzut sub ochii cuiva nu şi-ar fi făcut o părere prea ortodoxă despre ea. Ducînd o viaţă mult prea scumpă pentru posibilităţile sale, Meri se văzu nevoită să accepte micile atenţii venite din partea unor bărbaţi, mai ales căsătoriţi, a căror invitaţie la o mică excursie n-o refuza, cînd era sigură că totul va fi învăluit în discreţia necesară. Şi cum se afla la vîrsta deplinelor posibilităţi fizice, astfel de ocazii se iveau la tot pasul. Erau însă lucruri mărunte, legături pasagere şi în nici un caz nu avusese norocul Hortansei. Timpul nu era trecut şi Meri ştia că norocul e orb şi de aceea se străduia pe cît putea să-l ajute pentru a poposi şi în viaţa sa.

Petrecuse cîteva seri în anturajul Hortansei, o vizitase de cîteva ori şi acasă, uneori, cînd avea mai puţin de lucru, o invita la cîte o cafea în cabi-

netul șefului, cînd acesta lipsea, accepta micile ei cadouri : un pachet cu țigări străine, un colier, o brichetă amuzantă, cîteva dresuri și toate acestea în numele unei prietenii pe care Meri ar fi dorit-o mult mai strînsă. Bunăoară, astăzi, i-a părut atît de rău că nu i-a putut oferi Hortansei cel puțin o cafea pentru gestul ei drăguț de a-i dărui unul din cele două rujuri sidefate aduse de iubitul ei ! Reținu însă, cu multă bucurie, propunerea ei ca la sfîrșitul săptămîinii să facă împreună o excursie cu mașina pînă în orașul O, de unde avea să-l ia pe el și pe un coleg de-al său, băiat subțire și bine crescut, și să petreacă duminica într-o cabană la Slănic Moldova.

— Cred că vom pleca ceva mai devreme, presupuse Meri. Tocmai am bătut acum noile contracte pentru utilajele grele și probabil că vineri șeful va pleca la minister. Tu, dragă Hortansa, tremur de nerăbdare să-l cunosc ; nici nu știu cu ce să mă îmbrac să nu-i fac o impresie...

— Ei, vedem noi, o liniști Hortansa, pînă sîmbătă e destul timp ca să mai discutăm despre asta.

La plecare, Meri adună manuscrisele documentelor din ziua respectivă, iar indigourile le puse în coșul de hîrtii și le dădu ofițerului de serviciu pentru a fi arse. Părăsi liniștită biroul, după ce mai întii se rujă din abundență cu tubul primit în dar de la Hortansa și care o prindea de minune.

Către orele opt seara, Ștefan se postă în umbra unui bloc, de unde putea să supravegheze în condiții perfecte apartamentul Hortansei și locul unde i se afla parcată mașina. Fusese într-un fel surprins de misiunea pe care i-o dăduse maiorul Tofan.

— Băiete, cred că după o seară liniștită, petrecută la restaurant, ți-ar prinde de minune o plimbare nocturnă de vreo sută de kilometri cu mașina...

— Văd că manifestați un interes deosebit pentru recreerea mea, tovarășe maior...

— Mie-mi spui, juristule. Dacă n-aș avea eu grijă de tine, atunci...

— Te pomenești că pentru mine seară e prevăzut vreun dans în compania cine știe cărei partener seducătoare, să mi-o ridic iar pe Roxana în cap...

— Partenererele ți le alegi tu singur. Un băiat drăguț ca tine nu cred să ducă lipsă...

— În privința asta, șefule, mă tem că te amăgești de ce sînt în stare...

— Să nu intrăm în amănunte... Deocamdată asta e misiunea ta. O supraveghezi pe duduia Hortansa și dacă pleacă undeva te lipești de ea. Cred că are

un program precis în astă seară. Altfel, ce rost ar fi avut să-și petreacă aproape o oră și jumătate la coafor ?

— Mă rog, numai că îi promisesem Roxanei un film.

— Ți-am spus de atâtea ori să nu mai faci imprudențe de genul ăsta. Păstrează-ți promisiunile pentru pensie ! Atunci o să avem timp suficient de pescuit, vânătoare și, bineînțeles, să ne scriem tomurile de memorii destinate bibliotecii familiei.

Stînd așa, în mașină, cu aparatul de radio-emisie deschis, gata în orice moment să primească sau să transmită ceva, Ștefan, cîntărea în balanță faptele cunoscute, nemulțumit că pînă acum, în afacerea asta cu contractele, cunoșteau al naibii de puțin. Hortansa putea fi o pistă bună, dar era una singură și faptul în sine îl nemulțumea. Se obișnuise să urmărească două, trei și chiar mai multe piste. Era prea riscant să mizeze totul pe o carte. Dar, decît nimic e bun și atît...

Ridică privirile tocmai în momentul în care căpitanul Iordache, bunul său prieten căruia dimineață îi umflase 50 de lei, punîndu-i pe birou pachetul gol de țigări și nujul sidefat, intră în elegantul hotel. „Responsabilul“ cu traficantii avea o figură preocupată, datorită faptului că nu găsise încă soluția în care să-l abordeze pe micuțul afacerist, cu nasul format să miroase „cintezoi“ de la o poș-

tă. De fapt, după cum îi declarase de dimineață, nu puștiul îl interesa, ci bătrînul Tache, probabil un vulpoi șiret pe care nu-l avea încă în evidența sa.

„Se descurcă el, că e băiat deștept, gîndi Ștefan și, pe deasupra, nici nu-i convine să dea din buzunar cam cîte 50 de lei în fiecare dimineață“.

În clipa aceea, o umbră deschise portieră Opelului Record și se strecură înăuntru. Instinctiv Ștefan ridică ochii. Ferestrele de la apartamentul Hortansei erau luminate „a giorno“. N-avea timp să se gîndească prea mult fiindcă mașina porni și Ștefan demară în urmărirea ei prin șuvoiul de autoturisme. Ridică cu o mîină microfonul și vorbește :

— 83... 83... Răspunde...

Cîteva momente în eter domni o liniște energizantă. Repetă chemarea și, în sfîrșit, difuzorul prinse viață :

— Sînt 83... Recepție...

— Am pornit spre autostradă...

— E perfect... Aștept să-mi comunici direcția la încrucișare. O să-ți mai trimit pe cineva.

— Cine să fie oare la volan ? se întrebă Ștefan. Încurajat de faptul că va fi dublat, își împinse mașina cît mai aproape de Opel. Nu putu descifra nimic. Noaptea era prea întunecoasă, iar pînă la încrucișare nu putea încerca o depășire. În sfîrșit, sosi și încrucișarea.

— 83... 83...

— Recepție...

— Ne îndreptăm spre B.

— Mai interesant decât mă așteptam... Ai grijă să n-o pierzi din ochi... Să-mi comunici dacă depășești orașul.

Cîteva minute mai tîrziu, camionul din spatele său clipi din faruri. Ștefan așteaptă repetarea semnalului și aprinse plafoniera dînd de veste celor ce îl urmau că a înțeles. Apoi apăsă pedala accelerației și depăși cu greu Opelul. O fracțiune de secundă îi fu suficientă să se convingă că la volan se afla, totuși, Hortansa.

15

Tofan îl găsi pe colonelul Marinescu plimbîndu-se prin cabinet. Ardea doar veioza de pe birou și semiintinerioul acesta accentua zăpușeala. Deși venise primăvara, caloriferele mergeau din plin. Mecanicul neglijă cu totul calendarul conducîndu-se după propriul său grafic. Cu toate acestea, colonelul purta, ca de obicei, costumul său închis la culoare, cămașă albă, impecabilă, cravată asortată, sobră.

— Tovarășe colonel, se prezentă Tofan, permiteți-mi să raportez !

— Ceva nou în dosarul documentelor ?

— Exact. Hortansa Diaconu a plecat spre B acum cîteva minute.

— Și, ce te neliniștește ? Ieri seară, după câte știu a făcut o călătorie mai lungă !

— S-ar putea ca acum să fie vorba de cu totul altceva. Dacă se va opri în oraș, va ajunge cam în jurul orei 21.

— Înțeleg. În mesajul descifrat exista acest 21.

— Aș avea nevoie de încă două echipaje pe care să le trimit în ajutorul căpitanului Ștefan. Astăzi, în timp ce se discutau cu reprezentatul comerțului exterior noile contracte de utilaje, Hortansa l-a vizitat pe șeful de cabinet al directorului general.

— Presupui, constată colonelul continuându-și plimbarea, că astă-seară ar putea avea loc întâlnirea...

— E foarte probabil, tovarășe colonel. De asta...

— Indiferent de ce se va întâmpla acolo e bine ca noi să fim pregătiți. Sunt de părere însă să trimiți doar un singur echipaj. Să rămână și oameni în rezervă. În noaptea asta eu voi rămîne aici. Am ceva de lucru.

Cîteva minute mai tîrziu un camion cu stația de radio în emisie părăsea garajele Inspectoratului îndreptîndu-se cu toată viteza spre autostradă.

3

În ceea ce-l privea pe căpitanul Iordache, Ștefan se înșelase. Nu pe băiat îl căuta, ci, pe bătrînul Tache. Cu puștiul stătuse de vorbă încă din

timpul zilei și tot ce putu scoate de la el fu portretul vorbit al bătrînului și un număr de telefon la care răspundea uneori. Luă la foit lista abonaților, asta îl costă cam două ore bune și, în sfîrșit, descoperi că telefonul aparține familiei Hodorogea, ceea ce era destul de puțin, dar, oricum, ceva. Coborî apoi la subsol unde se afla fișierul, nu ca să-l răsfoiască, ci să stea de vorbă cu plutonierul Misura, unul dintre cei mai vechi lucrători din inspectorat.

— Salutăm tinerețea veșnică, intră el radiind de bucurie. Ce face vechea gardă ?

Misura îl privi peste rama ochelarilor ce stăteau într-un bizar echilibru pe virful nasului și-i răspunse, mimînd o seriozitate aparte.

— Cu ce vă putem fi de folos ?

— Îți spune ceva numele acesta ? Constantin Hodorogea. Un vulpoi șiret, îmbătrînit în rele...

— Hodorogea... Hodorogea Constantin, zis cumva Tache ?

— Exact.

— Îl știu tovarășe căpitan, îl știu... Mai trăiește bătrînul Tache, mai trăiește ?

— Ehe!...nu numai că trăiește, dar se ține și de rele !

— Asta a fost om greu la vremea lui, tovarășe căpitan, vorbi Misura aprinzîndu-și o țigară. Angrosist, proprietar de depozite pe malul Dunării, mașini

pe piață și alte marafeturi din astea. Lucra foarte mult cu străinătatea. Păi, când intra Tache la „Pisica neagră” orchestra cînta marșul de întîmpinare și Adeluța, vestita Adeluța care-a schimbat trei prefecți și un primar îi sărea de pe scenă în brațe... Avea osînză nu glumă... Apoi, prin '49 a făcut vreo doi-trei ani de pușcărie și după ce a ieșit tăia lemne prin curțile oamenilor. Nu l-am văzut de mult...

— De cînd ?, întrebă Iordache.

— Păi, să tot fie vreo trei ani, dacă nu mai bine. L-am întîlnit într-o zi în parc, pus la patru ace, fuma picior peste picior, cu alții de teapa lui. Se ramolise bătrînul. Cînd m-a văzut, mi-a strigat de departe : „Măi, Misura, tot la poliție ești?... M-am făcut că nu-l aud și am trecut mai departe. Doar nu era să-mi pun mintea cu un gunoi ca el... Da'mai bine să-i caut fișa, tovarășe căpitan, că acolo...

— Deocamdată, nu ! Îmi ajung amănuntele astea. Poate că într-o zi voi avea nevoie și de fișă...

Și, mulțumindu-i plutonierului, Iordache plecă să-și procure fotografia bătrînului Tache. Seara după ce-i instalează o „umbră” socoti că n-ar strica să se aștepte și el pe la hotel, așa, pentru orice eventualitate. Avea ambiția să-l prindă pe Tache într-un flagrant de trafic și să-l prezinte, a doua zi, plocon, căpitanului Ștefan. Era o chestiune de mîndrie personală că, prea rîdea cu gura pînă la urechi, flăcăul ăsta, astă-dimineață.

Cînd zări în depărtare luminile oraşului cuprînzînd orizontul întreg, fără voia ei, Hortansa apăsă pedala acceleraţiei. Bolidul se lipi de şosea săgetînd întunericul. Era ultimul lucru pe care-l mai avea de făcut şi apoi, iubitul va fi al ei, numai al ei. Nu-i va spune nimic din tot ce-a făcut pentru el, ori, poate îi va spune peste ani şi ani, acolo departe, cînd vor avea casa lor, seara la lumina unei veioze, cu cîte un pahar de coniac bun în faţa, cînd servitorii vor fi plecaţi în oraş, iar ei, la gura căminului, îşi vor depăna amintirile. Atunci îi va spune toate acestea, vorbind despre ele, zîmbind, ca de o simplă aventură a tinereţii. Brusc simţi cum o cuprinde mînia cînd îşi aminti de omul oare îi telefona de aproape şase luni, imediat după plecarea lui. Era un dur, o adevărată brută care ştia doar să dea ordine. Cîte nopţi nu s-a frămîntat gîndind cum să-i ducă la îndeplinire porunci! E drept, s-a ținut de cuvînt şi i l-a readus, dar cu ce preţ? Numai ea ştie ce-au însemnat toate acestea pentru cîte eforturi, cîtă spaimă, cîte nopţi nedormite !

Îşi amintea convorbirea de astăzi după-amiază, cînd se afla la coafor :

— Alo... Domnişoara Hortansa ?

— Da !... Eu.

— Ai reuşit ?...

— Puteam să nu reușesc !...

— Miza era prea mare ca să dai greș. Fii atentă la ce-ți spun acum că nu am timp să-ți repet. Deseară pornești spre B. La ora 9, în restaurantul „Continental“, prima masă de lângă orchestră te va aștepta un cetățean. Va avea un pachet „Marlboro“ în fața lui și va puncta ceasul la mîna dreaptă. Îi ceri o țigară ca unei vechi cunoștințe...

— Îl cunosc ? tresări Hortansa.

— Vei purta și tu ceasul la mîna dreaptă.

— Nu cumva e...?

— Termină cu întrebările. Tot ce trebuie să faci e să găsești un moment prielnic și să-l strecorezi plicul. Apoi, ești liberă să-ți petreci seara cum vrei...

— Aș vrea să te întreb încă o dată...

La celălalt capăt al firului omul închise telefonul. În clipa aceea Hortansa dorea să țipe de furie. Dorea din toată ființa ca omul care o aștepta să nu fie el. Nu avea ce căuta aici. Făcuse toate acestea, acceptase să furnizeze datele cerute, le obținuse numi ea știe cum, pentru ca într-o zi omul drag să fie al ei, numai al ei. Risca, era conștientă de lucrul acesta, știa bine ce o aștepta dacă va fi prinsă și poate de aceea vroia ca el să fie cît mai departe de tot ceea ce făcea ea acum.

În întunericul din jurul său și din ea fulgeră îndoiala. Dacă totuși era ? Dacă totul fusese calculat de la început ? Dacă mîngîierile lui, vorbele lui

de dragoste fusese un scenariu scris de alții cu mult mai înainte de-a o cunoaște? Dacă totul fusese o minciună și singurul adevăr era acest plic, cu cele trei indigouri, pe care le purta asupra ei?

Mașina gonia prin noapte înghițind lacomă kilometri și Hortansa ridică piciorul de pe accelerație abia cînd intră pe străzile orașului. Ceasul de bord arăta ora 9 fără 10 minute și pînă în fața restaurantului nu mai avea mult de făcut.

17

În jurul orei opt și jumătate aparatul de emisie din buzunarul căpitanului Iordache prinse viață. Ieși grăbit din hotel, traversă strada și se așeză pe o bancă din parc. „Umbra“ pe care o lăsase la poarta lui Tache îi comunica că bătrînul părăsise locuința și se îndrepta grăbit spre stadion.

— Vezi să nu-l pierzi din ochi. Vin către tine.

Se ridică de pe bancă, luă un taxi și porni în urmărirea bătrînului vulpoi.

În preajma stadionului municipal strada nu era prea aglomerată și Iordache se bucură că are posibilitatea să-și vadă lucrătorul de la distanță. Minutele treceau însă și așteptarea era zadarnică. Își pierdu răbdarea și lansă o chemare în eter. Pri-mi imediat confirmarea recepției.

— Unde te afli.

— În spatele Institutului politehnic. Ne îndreptăm spre viaduct.

— Continuă. Chiamă-mă peste cinci minute.

Închise aparatul și porni în grabă spre noul viaduct. „Numai de n-ar face băiatul ăsta vreo imprudență“, gîndi căpitanul grăbind pașii. Profită de umbra întunecată a unor castani și începu să alerge, privind pe furis cadianul fosforescent al ceasului de la mîină. Ajunse la viaduct. În fața sa doar un trecător singuratic. Îl lăsă să se îndepărteze și îl chemă tot el pe lucrător.

— Sînt la viaduct și nu te văd !

— Acum mă aflu în spatele grădinii publice !

— Dar ce dracu cauți acolo ?

— Parcă eu știu ? Aici am ajuns. Coboară scările spre calea ferată. E loc deschis, ce fac ?

— Rămii unde te afli. Încotro se îndreaptă ?

— Deocamdată tot spre viaduct, dar pe terasament.

„Bătrînul controlează dacă e urmărit, asta e foarte bine“ gîndi căpitanul.

— Mai sînt oameni pe vale ?

— Nu văd nici unul !

— Bine, așteaptă puțin în emisie...

Iordache se strecură în umbra viaductului. Minutele treceau chinător de greu. În sfîrșit... Pe terasamentul căii ferate zărea în depărtare o umbră ce pășea agale.

- Ascultă Oprișane...
- Ordonăți, tovarășe căpitan.
- Vino spre mine. Pe deal. Cît poți de repede !
- Înțeles. Pornesc...

Ajunse, alergînd, cînd Tache depășise viaductul și se îndrepta spre gară.

— Unde-i, tovarășe căpitan ?

— Acolo jos, îl vezi ?

— Al dracului pezevenghi, exclamă inciudat locotenentul. A ținut cu tot dinadinsul să-mi arate frumusețile orașului !

Pășeau atent evitînd bulgării de pămînt abia săpați ai viitcarei faleze. Cînd Tache intră în parcul din preajma gării, oarecum luminat, cei doi răsufară ușurați. Tache se așeză pe o bancă și abia atunci căpitanul Iordache își privi ceasul de la mîină. Era ora 9 fără cinci minute.

„Probabil că aici va avea loc întîlnirea“, gîndi Iordache și deschizînd aparatul, chemă centrul :

— 801... 801... Răspunde dacă mă auzi ?

Răspunsul veni imediat :

-- Sînt 801... Recepție...

— În emisie 810. Am nevoie de o mașină. O aștept în fața cofetăriei „Trandafirul alb“.

— Cofetăria „Trandafirul alb“. Am înțeles.

Iordache închise aparatul și se adăpostii la umbra unui salcîm.

-- Așteptăm ? tovarășe căpitan, întrebă locole-
nentul ștergîndu-și fruntea de transpirație.

— Ce altceva avem de făcut, răspunse Iordache așezîndu-se. Află însă că dețin cele mai noi bancuri despre olteni, aduse săptămîna trecută de bătrînul meu, de la noi din Gorj.

18

Ștefan opri mașina în fața noului restaurant din B. Deschise aparatul de emisie și în timp ce urmă-
ri silueta Hortansei urcînd treptele de marmură
ale terasei comunică locul unde se află. Apoi co-
borî și intră în restaurant. O căută și o văzu așe-
zată la masa unui cetățean care tocmai îi oferea o
țigară. Se așează la o masă învecinată și-o privi dis-
cret. Blondă, puțin palidă, cu un surîs aparte pe
care anii nu reușiseră să-l înfrîngă, pe jumătate
visător, pe jumătate trist, Hortansa îi păru în cli-
pa aceea mult mai frumoasă ca în fotografiile din
care o cunoscuse. În sufletul său simți o părere de
rău pentru femeia aceasta care ajunsese într-un punct
din care întoarcerea era acum deosebit de grea...

Cînd ospătarul se apropie de masa sa comandă
patru cafele și patru coniacuri ca să poată avea
singurătatea asigurată. Nici nu-și dădu seama cînd
Șorcanu se așează lîngă el și-l întrebă cît se poate
mai firesc :

-- Ce-ai comandat amice ?

— Cafea și coniac, răspunse Ștefan, reținându-și mirarea. Cine mai e afară ?

— Luca și Moraru. I-am lăsat discutînd un subiect care te-ar interesa în mod deosebit.

— Mă rog ?

— Dacă Politehnica reușește să se salveze anul acesta de la retrogradare !

— Fugi de aici, măi băiete !... Tu nu-ți dai seama ce vorbești. Păi știi ce oameni sînt ăia ? Cînd o veni Don Gill cu niște scheme îi lăsa pe toți cu gura căscată. Ca la dentist !... Pe onoarea mea !...

— După cum se arată nu prea sînt semne de minuni, observă pesimist Șorcaru sorbind din cafea. A intrat dihonnia în ei...

Ca și Ștefan, Șorcaru absolvise facultate de drept tot la Iași și avea pretenția că în materie de fotbal moare și învie alături de echipa de pe malul Bahluiului.

Ștefan însă nu-l mai asculta. Își aprindea cu înfrigurare bricheta tocmai în momentul în care Hortansa îi strecura partenerului de masă un plic.

— Il rețineți pe individ, oricine ar fi. Am nevoie de plicul acela. Apoi lăsa plata consumului pe masă și ieși. Afară, pe terasă îl întîlni pe Moraru și Luca. Făcu semn unuia dintre ei să se apropie și-i dădu cheile mașinii sale. Rămase aici, în așteptarea Hortansei, cuprins de acel tremur ciudat, atît de cunoscut, pe care-l trăia în toate clipele hotă-

ritoarc ale unei acțiuni. Din local răzbăteau primele acorduri ale unui șlagăr la modă. Orchestra își începuse programul de noapte.

19

Abia cînd se află în fața ușii capitonate Tofan își dădu seama că era descheiat la guler. Așează mapa pe colțul unui birou, își strînse cravata și intră. În cabinet ardea numai veioza și prin fereastră întredeschisă noaptea de primăvară își strecura răceala. Colonelul Marinescu închise dosarul din fața sa cu gesturi calme, studiate parcă, dar care îl caracterizau atît de bine, și ridicîndu-și privirea întrebătoare, așteptă.

— Am primit acum cîteva minute, începu Tofan, o comunicare importantă prin radio. Hortansa Diaconu s-a întîlnit într-un restaurant din B cu un navigator străin căruia i-a înmînat un plic cu trei foi de indigo. Ambii au fost reținuți și în cel mult o jumătate de oră vor sosi. Am dat dispozițiile necesare pentru identificarea navigatorului.

-- Cînd a avut loc întîlnirea ?

-- La ora 21, tovarășe colonel. Exact ca în mesaj.

Cîteva clipe colonelul Marinescu își cercetă atent imensul pix cu douăsprezece culori pe care-l avea în fața sa ca și cum atunci l-ar fi văzut pen-

tru întâia oară. Într-un târziu se ridică obosit din fotoliu întrebându-se gînditor :

— De ce oare ?

Tofan îl privi mirat și cu toate că nu înțelesese rostul întrebării continuă :

— Mă gîndeam că ar putea fi...

Tăcu. Colonelul se opri în fața lui și îl privea insistent.

— De ce în restaurant cînd lucrul acesta putea fi făcut în alte zeci de locuri mult mai sigure. V-ați pus întrebarea asta, tovarășe maior ?

Tofan însă nu la întrebare se gîndea, ci involuntar își coborî mîna spre buzunarul hainei căutîndu-și pachetul cu țigări. Abia cînd îl găsi își aminti cu groază că șeful său nu putea suporta fumul de țigară.

— E un lucru elementar, tovarășe maior, continuă colonelul. Hai să ne punem în situație. Trebuie să transmiți unui curier un mesaj... Aprinde țigara, nu te mai perpeli atît. Of, mare pacoste și tutunul ăsta. Așteaptă calm pînă își aprinse țigara, îl invită să ia loc pe un scaun și continuă. Trebuie deci, să predai un mesaj important. Vei face re lucrul acesta într-un restaurant ?

— Hortansa nu s-a gîndit că va fi urmărită. Probabil că a mai furat și alte date secrete, observă Tofan.

— Ea nu, de bună seamă. Dar ei ? Că și amatorismul ăsta are o limită. Nu pot să cred că un serviciu de spionaj cu sute de ani vechime nu dispune de oameni capabili. Îl cunosc foarte bine. De aproape douăzeci de ani ne-am întâlnit în diferite împrejurări. Față în față cu arma în mână. De o parte și de alta a mesei ! Îi cunoști și dumneata. Știi la fel de bine că pot fi acuzați de multe, dar de naivitate, de prostie chiar, nu !

— Gîndiți-vă, tovarășe colonel, încercă Tofan o continuare. De informația aceasta aveau neapărată nevoie iar timpul...

-- Au riscat vrei să spui. Ei bine, tocmai pentru că aveau neapărată nevoie trebuia să-și ia măsuri suplimentare. Și dumneata și eu bănuiam ce cuprind indigourile acelea.

— Astfel se explică și vizitele Hortansei în anticamera directorului general, tovarășe colonel.

— Exact. Cum și le-a procurat ? Vom afla. Nu asta e important acum. Ci felul cum au procedat de la începutul începutului. Să lansezi un mesaj în eter, de două ori, chiar cu un emițător de mică putere și să nu te gîndești că poți fi interceptat, în anii noștri — e o naivitate. Să te folosești de o persoană care în ultimul timp manifestă un interes vădit suspect pentru date secrete și care ar putea fi în atenția organelor de securitate e romantism pur și simplu ! Iar treaba aceasta cu predarea pli-

cului unui navigator străin într-un local public, dă-mi voie să-ți spun, e prostie curată. Or, numai cu un bob sărac de minte nu se poate face spionaj, fie el chiar economic, când știi că de partea cealaltă se află mașini de calcul, creiere electronice, fișiere programate și atâtea altele... Dumneata joci șah, tovarășe maior ?

— Așa, din când în când, răspunse Tofan trecând dintr-o mirare în alta.

— Deci știi ce-i aia un gambit de pion ?

— Știu, tovarășe colonel, măcar atîta lucru...

— Cred că ne aflăm în fața unei astfel de situații de data asta. Ce poți să-mi spui despre celelalte două variante pe care le stabilisem ?

— Liniște peste tot, tovarășe colonel. O liniște destul de suspectă.

— Ai vreo veste de la maiorul Paraschivescu ?

— Dacă în următoarele minute nu primesc nici o chemare înseamnă că a plecat cu acceleratul de 22 spre București. ..

— Mda !... Colonelul își relua nemulțumit plimbarea prin cameră. Atît de stupid, atît de stupid și de simplu... Fără voia noastră am acceptat gambitul acesta... Trebuie să ne gîndim foarte serios cum vom continua partida.

Maiorul Paraschivescu nu se gîdea la plecare deocamdată. Ascuns în umbra unui zid urmărea atent fiecare pas al omului său pe care-l însoțea tăcut, ca o umbră. Prin cîte întîmplări nu trecuseră amîndoi ! Colindaseră împreună întreaga țară : Hunedoara, Reșița, Ploiești, Cîmpia Turzii, și atîtea alte locuri unde, în ultimii ani harta României se îmbogățise cu noi și noi obiective industriale.

Din punctul lui de vedere, maiorul Paraschivescu l-ar fi arestat de multă vreme pe acest domn Leuță dacă șeful său n-ar fi socotit că probele sînt insuficiente. Avea nevoie de o probă concludentă dar, oa un făcut, lucrul acesta îi scăpase printre degete. Îl văzu pe Leuță străbătînd parcul gării cu pași egali, purtîndu-și neîndeminatic voluminoasa servietă de care nu se despărțea niciodată, îl văzu așezîndu-se pe o bancă, sub un lampion, la capătul căruia se mai afla încă un individ, față de care Leuță manifestă o totală indiferență. Abia acum socoti că are răgazul necesar să se tragă cîteva pași înapoi și să-și aprindă țigara dorită din care trase cu sete. Ascunzînd jarul în căușul palmei reveni la locul său de la colțul zidului care-i oferea o vizibilitate atît de bună. Ceea ce observă de această dată îl făcu să tresară. În fața băncii se opriseră doi cetățeni și unul dintre noii veniți încerca să

smulgă servieta din mîna domnului Leuță. Paraschivescu nu-și dădea seama ce avea de făcut. Strada era destul de departe iar în parc doar cei patru. Leuță lăsă servieta și cu un gest mașinal își scoase actele. Cel căruia i le întinse le băgă în buzunar și-i făcu semn să-l urmeze. Paraschivescu aruncă țigara și ieșind din umbra zidului porni în urmărirea lor. Îi văzu pe cei patru apropiindu-se de o mașină și cînd portierele acesteia fură deschise de un lucrător de miliție în uniformă se întoarse din drum și porni să alerge spre primul taxi. Smuci portiera și spuse șoferului care-l privea speriat cu o voce pe care aproape că nu și-o recunoscuse :

- Urmărește te rog mașina aceea !
- Pînă unde ? întrebă mirat omul de la volan.
- Pînă la capătul pămîntului, tovarășe !
- Să trăiți, răspunse șoferul zîmbindu-i complice, semn că a înțeles despre ce fel de treabă e vorba.

21

Cînd Tofan intră în birou telefonul interior suna ca în zilele sale bune. Îl ridică și-și spuse numele. Ceea ce auzi avu darul să-l uluiască.

— Cum adică a fost arestat, tovarășe maior ? A fost adus la inspectoratul de miliție ? Sînteți acolo și dumneavoastră ? Vin imediat să lămurim lucrurile ! Da, da... Într-un minut sînt acolo !...

„Asta ne mai trebuia acum“, gîndi inciudat Tofan părăsind biroul. Lăsă vorbă ofițerului de serviciu unde se află și străbătînd curtea interioară în fugă pătrunse în localul inspectoratului de miliție.

Pe hol, maiorul Paraschivescu îl aștepta fumînd nervos. Cînd îl văzu pe Tofan îi ieși înainte neli-niștit.

— Trebuie să-i dea drumul imediat, tovarășe maior, altfel scăpăm trenul. Ce-o fi avut cu el ?

Tofan intră în camera ofițerului de serviciu. Schimbă cîteva cuvinte cu acesta și ieșind îi făcu semn lui Paraschivescu să-l urmeze. În timp ce urcau scările îi șopti :

— Omul dumitale e bănuît că ar fi amestecat într-o afacere de contrabandă.

— Exclus, tovarășe maior. E cel mai stupid lucru care se poate spune despre el. Garantez eu că nu are nici o legătură cu contrabanda. Trebuie să-l elibereze imediat.

Urcau aproape alergînd cele două etaje. Cînd Tofan deschise ușa biroului în care lucra căpitanul Iordache îl găsi pe acesta prîvind atent încuietoarea complicată a voluminoasei serviete. Nu avu timp să-i spună nici un cuvînt deoarece acesta, recunoscîndu-l îi arătă cu degetul spre încuietoare :

— Un aparat de fotografiat, tovarășe maior. E montat aici. Iată lentila. Priviți ce ingenios e mascată !

22

Era aproape miezul nopții când Ștefan intră în biroul maiorului Tofan cu primele pagini din declarația Hortansei.

— Cum merge, întrebă Tofan ?

— La început a negat zîbind, apoi a plîns, a țipat, ne-a amenințat, când mi-au fost aduse însă de la laborator fotografiile făcute în local în momentul când întindea plicul navigatorului străin, n-a mai avut ce spune. Pare un caz interesant de șantaj, mai mult sentimental.

— Dar navigatorul ? Ați controlat în fișier ?

— La noi e necunoscut. Și nici centrul n-a confirmat nimic.

— Vezi că mai este cafea în termos, dacă simți nevoia să te înviorezi puțin.

— E un tip foarte pitoresc navigatorul, adăugă Ștefan în timp ce-și umplu ceașca cu cafea. Se jură pe toți sfinții din calendar că n-a știut ce conține plicul și amenință cu toate chinurile iadului pe un oarecare Valone care l-a băgat în încurcătura asta.

— Scoateți de la el tot ce știe despre acest Valone. Aș vrea un portret vorbit cît mai exact.

— Luca și Moraru se ocupă de treaba asta de aproape două ore, preciză Ștefan, sorbind cu lăcomie cafeaua fierbinte. Ce facem cu el ?

— Cu cine ?

— Cu navigatorul ! Cargoul lui trebuie să ridice ancora în zori și dacă întârzie plecarea vasului compania îi va imputa locația suplimentară.

— Îi vom da o mașină să-l după spre B, deși o învățătură de minte i-ar prinde bine.

— Omul pare sincer, tovarășe maior. S-a gândit și el să cîștige cîteva sticle cu coniac în plus pentru scrisoarea aceasta pe care o aducea de la o verișoară...

— Despre sinceritatea asta a lor, prefer să nu discut băiete. Am văzut atîtea încît... Și Tofan făcu semn cu plama deasupra capului. Cît despre Hortansa, femeia aceasta era un pion sacrificat de la început. Un bob de nisip în ochii noștri.

— Cum, mai exista și altcineva în afacerea asta ?

Tofan îl privi zîmbind obosit. Pentru o clipă gîndul îi alergă spre maiorul Paraschivescu pe care acum o mașină a inspectoratului îl ducea spre București. Alături de el, domnul Leuță, omul pe care-l urmărise zile și nopți atîta amar de vreme. Se gîndi apoi la bătrînul vulpoi Tache, veriga principală de legătură, care dorise să-și rotunjească stipendia

făcînd și nițică contrabandă și care acum trebuia să răspundă la întrebările deosebit de exacte ale colonelului Marinescu.

Tofan luă de pe birou primele pagini din declarația Hortansei și începu să le citească. Lucian așeză ceșcuța pe colțul biroului și porni spre ușă. Se întoarse din prag și-l întrebă pe Tofan :

— Cîți ani credeți că va lua tovarășe maior ?

Tofan lăsă foile de hîrtie din mînă și privi lung, lung fotografia Hortansei.

— Nu știu băiete. Datoria noastră este să instrumentăm cazul. Sînt alții care vor hotărî lucrul acesta. Pînă dimineață trebuie să încheiem tot dosarul și să-l prezentăm șefului. Nu uita de stenodactilografa aceea... Aș vrea să știu cum de nu și-a dat seama că i-au lipsit indigourile... Hai, la treabă că ne-a mai rămas atît de puțin timp !

Ștefan închise ușa. Pășea singur pe sălile liniștite ale inspectoratului purtînd în minte chipul Hortansei, cu surîsul acela visător și trist. Se gîndi la anii care vor trece pînă cînd își va putea relua viața, această goană fără oprire în căutarea dragostei, ducînd acum permanent cu ea povara tăcută a imensei dureri.

În fața biroului său se opri. Își aprinse o țigară și, învăluindu-se într-un nor de fum, deschise ușa.

Curierul va sosi în zori

— N-o să mă credeți, tovarășe maior, îmi începuse Ștefan mișcarea de „învăluire“ a șefului său, dar la Baroana mușcă știuca și la un blacheu legat cu ață ! Știți ce a făcut Moraru duminica trecută acolo ?

— Am aflat, răspunse maiorul Tofan fără să-și ridice ochii din voluminosul dosar pe care-l cerceța încă de dimineață.

— Tot piese de două și trei kilograme. Să-i răstoarne barca, nu alta ! Și, cine ? O giurumea ca el care abia a pus mîna pe lansetă !

— Unde e noroc, dragă Ștefane...

— În materie de lansetă, tovarășe maior, norocul e un moft. Aici e vorba de știință curată. Forma blincherului, culoarea, viteza de recuperare, locul unde lansezi și atîtea alte chichițe despre care nu mai e nevoie să vă spun că doar le cunoașteți. Așa că...

Și, cine știe cîte alte amănunte de cea mai autentică specialitate pescărească nu ar mai fi debitat Ștefan de nu l-ar fi întrerupt zbîrnîitul telefonului.

Tofan ridică, ascultă cîteva secunde și răspunse :

— Am înțeles tovarășe colonel. Voi aduce și dosarul cu mine. Semnalările celor doi cetățeni... Da. Da. Am cercetat. Se confirmă întrutotul. M-am gîndit și la aspectul acesta... Bineînțeles, nu e exclus, dar... O să vi le expun pe fiecare în parte. Vin imediat.

— Așa că... încercă Ștefan să lege vechea discuție. Ce spuneți de trebușoara asta ?

— Care ?

— Partida de știucă, tovarășe maior. Mîine, poimîine dă înghețul. Toamna-i blîndă, dar noi încă nu am ieșit pe malul bălții cu lanseta...

— Ai dreptate, băiete. Dacă ar fi după noi...

— Plecăm sîmbătă după-amiază, tatonă Ștefan convins de astă dată că nu are nici un sort de izbîndă și, duminică la prinz sîntem înapoi cu rușcaciurile pline de știucă. Prindem și meciul de fotbal transmis la televizor.

— Ce, iar joacă Politehnica ?

— La București cu Steaua.

— Atunci, mai bine să nu-l prindem. Că iar avem discuții. Îți amintești de egalul ăla din primăvară, tot la București...

— Amintiri, tovarășe maior, oftă Ștefan. Da, dacă găsim știucă...

— Să știi că n-ar fi imposibil măi băiete, să mergem, răspunse maiorul ridicînd telefonul in-

terior. Centrala. Eu sînt, da. Dacă mă caută cineva îmi dai legătura în cabinetul tovarășului colonel. N-ar fi imposibil, Ștefane, oa sîmbătă să greblăm balta de buruieni. Depinde de norocul pe care îl avem !

— Ce noroc, tovarășe maior ? Dacă Moraru...

— De data asta nu la știucă mă gîndeam, observă Tofan deschizînd ușa biroului. Stai pe aproape, cred că voi avea nevoie de tine.

Ștefan rămase cîteva clipe nemișcat, în prag. Ultima replică a șefului îl alertă. Ridică într-un târziu ochii și văzu, venind spre el, din capătul coridorului, numai zîmbet, cine ? Locotenentul major Moraru.

— Uite așa erau de mari ! dragă Ștefane. Una și una. Și trăgeau...

— Ajunge Culiță, ajunge îl opri. Nu vreau să mai aud vorbindu-se de lighioanele astea. Gata. M-am hotărît. Îmi duc permisul la Consignație, sculele le dăruiesc nepotului și, mă apuc de filatelie. Am terminat...

Abătut, se îndreptă spre biroul său.

★

Colonelul Marinescu era bine dispus în dimineața aceea. Îl invită pe Tofan să ia loc în fotoliu și deschizînd dosarul adus de maior observă :

— Sper că vom avea răgazul necesar să frun-
zărim foile astea. Să citim mai întâi scrisorile...

Poate că lucrurile s-ar fi oprit aici, în fond as-
tăzi a devenit un lucru obișnuit ca un cetățean
străin să-și caute o cunoștință, un prieten ori o
rudă, cu atât mai mult cu cât orașul se dublase în
ultimii ani și multe familii se mutaseră în noile
blocuri. De data aceasta însă era vorba de doi le-
gionari notorii care făcuseră multe la vremea lor
și a căror urmă se pierduse prin anii '50. Așa că
cetățenii întrebați își făcuseră datoria de a sem-
nala cazul organelor de securitate.

— Tovarășe colonel, începui Tofan când Mari-
nescu împături gînditor scrisorile, am verificat to-
tul în amănunt. Iată, am aici fotografia domnului
F. Fotografia sa de pe vremea cînd sosise în ora-
șul nostru, însărcinat cu misiuni speciale.

— Mda, asemănarea e izbitoare, constată colo-
nelul. Cum se numea pe atunci ?

— La fel.

— Alte informații ?

— Deocamdată sumare. Știm că lucrează ca
tehnician într-o întreprindere de utilaj greu, în
occident. E venit pentru prima oară să-și petreacă
concediul la noi și, în drum spre litoral s-a oprit
pe aici.

— Bine. Mă voi ocupa eu de treaba asta, conchise colonelul. Spuneai însă că ți-ai formulat cîteva ipoteze în legătură cu vizita. Să le auzim :

— Eu am citit scrisorile celor doi cetățeni, își începu Tofan expunerea și am făcut imediat legătura cu dosarul domnului W*. Ar fi posibil ca misiunea domnului F. să fie o încercare de salvare, în ultimă instanță, a eșecului de atunci în atragerea unor colaboratori. Poate fi la mijloc vorba de interesele aceleiași agenturi de spionaj economic.

— Mai bine zis și economic, preciză colonelul.

— Dacă e așa cum presupun, continuă Tofan, înseamnă că domnul F. își caută acum adepți în alte medii. Lulescu și Vlădeanu au fost niște legionari notorii. Ei au dispărut, dar alții... Despre profilul lor moral nu e cazul să mai vorbim. Așa că strădania domnului F. de a-și revedea prietenii de altă dată nu e întîmplătoare. Altă ipoteză la care m-am gîndit...

** Întîlnirea cu domnul W avusese loc cam cu un an în urmă. Cele petrecute atunci erau sintetizate în voluminoasa agendă a maiorului Tofan sub titlul „Partidă întreruptă”. Voi încerca să le redau așa cum le-am auzit povestite de el la o cafea din aceea care „nu se uită ușor” :*

Fusese o dimineață neobișnuit de liniștită pentru maior. Se trezise în zori, dăduse o raită prin piață în cîntarea cîtorva fructe de sezon, apoi,

— Să ne oprim deccamdată la aceasta, tovarăşe maior. Continuă urmărirea domnului F şi în acelaşi timp caută să afli cît mai multe amănunte despre prietenii lui. Eu voi lipsi probabil vreo două zile ; la întoarcere însă sper că o să pot spune lucruri interesante despre ocupaţiile actuale ale „turistului“ nostru. Vom discuta atunci mai multe despre cazul acesta.

Cînd maiorul Tofan intră în biroul său, îl găsi pe Ştefan care-l aştepta nerăbdător.

plin de emoţia despărţirii îşi condusesese copii care plecau pe litoral într-o tabără de vară, punciînd drumul spre gară cu fel de fel de sfaturi. deşi era încredinţat că atît Petrişor cît şi Dana le vor uita din clipa în care vor pune piciorul pe plajă. Oricum el îşi făcea datoria de părinte grijuliu mai ales pentru Petrişor al cărui aparat pentru pescuitul subacvatic, recompensa familiei pentru premiul I obţinut la Olimpiada de matematică, îi crea suficientă nelinişte. Aşa că ajunsese la birou destul de tîrziu.

Cînd îl văzu întrînd secretara îi spuse :

— N-a trecut nici un sfert de oră de cînd v-a căutat tovarăşul colonel.

— Şi ce i-ai spus ?

— Că sînteţi la gară cu copiii.

— Şi ?

— Şi dînsul, continuă secretara, a spus să treceţi pe la cabinet imediat ce veniţi.

— Ce se aude șefule, mergem ?

Tofan își controlă ținuta, observă nemulțumit că luat cu treburile uitase să-și schimbe cămașa și ciocăni nehotărît la ușa cabinetului.

— Ei, tăticule, îl întâmpină colonelul zîmbind, despărțirea a fost cu lacrimi ? Gred că le-ai făcut capul tobă de sfaturi ?

— Cu lacrimi și cu batiste fluturate. Petrișor mi-a promis că-mi va trimite fotografia primului calcan străpuns de săgeata arbaletei sale.

— De asta poți fi sigur. Nădăjduiesc că sînt calcani de vînzare în piață la Constanța. Iată de ce te-am chemat. Aseară la orele 21. domnul W. a sosit în orașul nostru. Intenționează să-și petreacă aici cîteva zile, după cum a spus recepționerei de la hotel ca să admire frumusețile. Mi se pare că asta e a cincea vizită în trei ani ?

— Exact, tovarășe colonel. Trei voiaje ca marinar, unul ca ziarist cînd îl interesau toate frumusețile orașului și acum, să zicem turist.

— Mă rog. Sper că de astă dată o să aflăm și noi ce fel de „frumusețe” îl atrage atît de puternic. Ocupă-te de el. S-ar putea să aibă, cumva, nevoie de un ghid.

Intors în biroul său Tofan își pregăti cafeaua de dimineață, își aprinse o țigară și căzu pe gânduri. Lucra de mulți ani cu colonelul Marinescu și știa foarte bine ce valoare aveau cuvintele lui : „Ocupă-te de acest caz”. Mai întotdeauna, după ce dădea cîteva indicații colonelul

— Imediat băiete, numai să predau dosarul ăsta la documentare și pornim.

obișnuia să adauge : „Hai să rezolvăm și cazul acesta”. Acum însă maiorul își dădu seama că era vorba la mijloc de ceva cu totul deosebit, fără o finalitate obișnuită de care va trebui să se ocupe singur. Stinse țigara și părăsind biroul porni spre secția de documentare.

★

Spre amiază după ce vizită noile cartiere ale orașului și întârzie cîțva timp în Muzeul de artă, domnul W. servi un prînz copios apoi urcă în camera sa. Acum Toșan avu timpul necesar să mănînce ceva în fugă. Dădu un telefon la birou să se încredințeze că Ștefan e acolo și așteaptă ordinele sale, apoi se întoarse pe terasa restaurantului comandă o cafea și un pachet de țigări și începu să aștepte. Se obișnuise să folosească aceste așteptări pentru rememorarea datelor, încercînd să facă asociații cu fapte mai vechi, cu cazuri întîlnite în munca sa sau cunoscute din practica altor lucrători.

Răsfoind astăzi la documentare dosarul domnului W. descoperise o scrisoare adresată de un cetățean organelor de securitate, cu aproape doi ani în urmă, cu ocazia celui de-al doilea voiaj pe care domnul W. îl făcuse ca marinar. „Ieri după amiază, nota semnatarul scrisorii, am primit un telefon de la un cetățean, care mi-a co-

— Eu mă refeream la partida de pescuit de simbătă !

municat că e în trecere prin oraș și mi-a adus o scrisoare din partea unui coleg de școală militară, fugit în Apus la sfârșitul războiului. Am stabilit să ne întâlnim seara la cofetăria „Select”. După ce mi-a înmînat scrisoarea m-a întrebat dacă cunosc adresa cîtorva colegi cărora are să le transmită salutări din partea lui Radulian. Am spus că nu cunosc adresa precisă a nici unui și am socotit că e de datoria mea să vă informez de cele întîmplate”. Ulterior, Ștefan stabilise că binevoitorul curier era domnul W. Iată ce declanșase urmărirea sa atentă la fiecare nouă vizită. Dar cum în afară de alte cîteva telefoane și întîlniri cu diverși cetățeni, cunoscuți ori rude de-ale lui Radulian nu se semnalase nici un fapt concret ce ar putea convinge pe un procuror să emită un mandat de arestare, domnul W. fusese lăsat să admire în liniște frumusețile orașului. În sinea sa Toșan era convins că alte lucruri îl atrăgeau aici pe „perseverentul ăsta”, cum obișnuia să-l numească. Spera însă că poate de această dată alît de așteptata „partidă de șah” avea să înceapă.

Aici ajunse cu gîndul cînd îl observă pe partenerul său ieșind pe ușa hotelului. Trecu nepăsător pe lîngă mașina parcată în apropiere și se amestecă în mulțimea trecătorilor ce umpleau trotuarele. Toșan se ridică de la masă și îl urmă

— Pînă sîmbătă mai sînt patru zile băiete. Multe se pot întîmpla pînă atunci. Deocamdată am o misiune urgentă pentru tine. În două, trei cuvinte am terminat. Iată despre ce este vorba !

prudent. Peste oraş coborîse seara. Reclamele luminoase, firmele cu neon îşi amestecau sclipirile într-un curcubeu de culori. Trecu pe lîngă cîteva grădini de vară ce cunoşteau o afluenţă deosebită la ceasul acela, străbătu minunatele alei cu trandafiri dintre noile blocuri, lăsă în urmă fostul iaht regal, acum o cochetă braserie şi hotel şi într-un tîrziu domnul W. se aşeză pe o bancă plantată în mijlocul unor tufe de iasomie sorbind cu lăcomie răcoarea brizei ce venea dinspre fluviu.

Abia acum maiorul avu răgazul necesar să-şi caute un loc potrivit de unde să poată înregistra cu un microfon direcţional eventuala convorbire pe care ar fi avut-o domnul W. cu omul aşteptat. Prevederea sa se dovedi înţeleaptă. Puţin mai tîrziu, un bunicuţ însoţit de un nepoţel călare pe o trîcicletă veni să se aşeze alături de domnul W. Şi în timp ce nepoţelul făcea adevărate curse de viteză prin faţa băncii, cei doi discutară liniştit cîteva minute. Apoi bunicul se ridică şi fără să-i strîngă mîna celui alt porni spre scara de marmură a salezei urmat îndeaproape de băiatul cu trîcicleta. Domnul W. rămase o vreme îngîndurat pe

banca, fumîndu-și liniștit țigara apoi privindu-și ceasul brățară porni spre hotel.

★

S-au reîntîlnit tîrziu, aproape de miezul nopții în marea sală a restaurantului. Toșan se așezase la cîteva mese de el și comandă o friptură și o sticlă cu vin roșu. Mîncă tăcut privind perechile ce dansau. Se simți privit și discret își ridică ochii din farfurie. Într-adevăr domnul W. îl cerceta atent și pentru o clipă Toșan avu impresia că citește în mișcările lui o stînjeneală aparte, o spaimă de sălbăticiune încolțită pe care lupta din răspuțeri să și-o domine. Inexplicabil pentru faptul că era prima oară cînd se întîlneau față în față, semnalul de alarmă al domnului W. funcționează perfect.

Își termină totuși în tihnă cafeaua și țigara, plăti consumația și se retrase în camera sa, după ce mai întîi trecu pe la recepție. Maiorul își achită nota de plată, regretă că nu putu să-și bea cafeaua — și cită nevoie avea acum de o cafea, — părăsi localul și se urcă în mașină. Își rememora din nou, în cele mai mici amănunte clipa aceea de spaimă din ochii domnului W. și își dădu seama că are de-a face cu un adversar pe măsură, cu care putea începe, și de fapt începuse „partida de șah”.

★

„Sînteți la mutare domnule. E rîndul dumneavoastră acum”, gîndi Toșan pornind motorul

Mercedesului său în clipa în care domnul W. deschise portbagajul mașinii pentru a-și așeza voluminoasa geantă de voiaj.

Il însoți tăcut pînă la autostradă, mai precis pînă la încrucișarea unde o panglică de asfalt pornea să străbată lanurile de grîu tăind cîmpia se îndrepta spre podul de peste Dunăre. Abia cînd puternica mașină pieri în noapte trasă parcă de conurile de lumină ale farurilor, Tofan întoarse mașina și porni spre Inspectorat.

Ajuns în birou își aprinse o țigară și citi pe cele două foi ale raportului :

— Bună seara. Dumneavoastră sînteți domnul W. ?

— Domnul Necula ? Incîntat de cunoștință. V-am rugat la telefon să veniți pînă aici pentru a vă înmîna o scrisoare din partea fostului dumneavoastră coleg de liceu, colonelul Radulian.

— Cînd a fugit din țară era doar căpitan, acum e colonel ?

— Mai precis colonel în retragere, răspunse turistul într-o românească aproximativă. Este un om cu multe merite !

— Nu înțeleg domnule W. de ce trebuie să ne întîlnim aici ? V-aș fi primit cu bucurie acasă.

— Vizita unui turist din Vest s-ar putea să dea naștere la interpretări. Nu vroiam să vă produc unele neplăceri.

— Neplăceri ? În nici un caz, cînd e vorba doar de o simplă vizită.

— Și dacă ar fi vorba de ceva mai mult ?

Cînd ospătarul se prezentă la masa sa, Ștefan începu să cerceteze lista specialităților la grătar, care de care mai tentante.

— Să nu glumim cu astfel de lucruri domnule W... Bogdan nu pleca departe! Vom merge acasă.

— Colonelul Radulian vă roagă să-i răspundeți și să-i comunicați adresele cîtorva prieteni din tinerețe. Aveți numele lor în scrisoare. Ar vrea să vă invite pe toți să-l vizitați la vila sa din Elveția. Eu voi mai rămîne în oraș și mîine. La aceeași oră, vă aștept tot aici să-mi aduceți răspunsul dumneavoastră.

— Vă mulțumesc pentru amabilitate. Dacă îi voi răspunde voi trimite scrisoarea prin poștă.

— Știți, prin poștă, scrisoarea ara putea...

— Între mine și Radulian nu văd ce secret ar putea să existe. Bună seara, domnule. Vă mulțumesc încă o dată pentru amabilitatea dumneavoastră.

Aici, discuția celor doi a luat sfîrșit. Toșan formă un număr de telefon și ceru numele și adresa bătrînului căruia domnul W. îi fixase întîlnirea. Era vorba de P. Necula, fost inginer constructor, actualmente pensionar.

Maiorul deschise dosarul din fața sa și scrise datele acestea pe lista celor cu care domnul W. luase legătura în voiajele precedente. Eran, în total, opt, toți colegi de liceu, prieteni din copilărie ori foști ofițeri în aceeași unitate militară. Li su-

Se hotări în cele din urmă la o frigăruie haiducească și o baterie de Otonel.

Era a doua seară pe care o petrecea astfel. Undeva, la o altă masă, luminată discret doar de o veioză domnul F. sorbea îmbătat franțuzeasca mai mult decât aproximativă a partenerei sale, o fată în jurul vârstei de 20 de ani, suplă, zveltă, nervoasă. Într-un cuvânt, un tip de rasă. O cunoscuse cu o zi în urmă în bar și încheiaseră seara petrecută împreună la un motel din afara orașului. Se părea că domnul F. uitase din clipa aceea de treburile sale, de prietenii pe care îi căuta, de faptul că era în drum spre litoral, unde toamna aceasta era mai frumoasă ca oricând. Ștefan îl urmărise atent, dar dincolo de plimbările obișnuite din oraș și pe malul fluviului nu semnalase nimic din ceea ce îl putea interesa pe Tofan. Maiorul hotări însă ca urmărirea să continue. Ordinul e ordni, n-ai ce-i face și Ștefan se străduia să-l îndeplinească deși,

praveghease atent în tot acest timp. Nimeni nu răspunse invitației colonelului Radulian de a-l vizita, nici unul nu-l învrednicea cu o scrisoare.

Constatarea aceasta îi aduse o bucurie deosebită. Ar fi dorit în clipa aceea să-i aibă pe toți acești oameni cinstiți și integri în jurul lui, să discute cu ei în preajma unui pahar cu vin, să-i asculte cum își deapănă amintirile. Dorea lucrul acesta cu o îndărătnicie de copil, poate cu atât mai mult cu cât știa că el nu se va petrece niciodată.

personal era convins că afacerea asta, deocamdată, e ca și încheiată.

★

Maiorul Tofan era însă de altă părere. Răsturnat în fotoliu răsfoia cu grijă dosarul pe care-l deschisese cu câteva zile în urmă și pe coperta căruia caligrafiasse un F. mare, cu o carioca „Gimbo“. De partea cealaltă a biroului locotenentul major Șorcaru fuma liniștit așteptând ca șeful să termine de citit ultimele informații pe care le adusesese chiar în seara aceea.

Fuseseră adunate declarații de la oameni care-i cunoscuseră pe Vlădeanu și Lulescu, fotografii, note și notițe despre dispariția lor din oraș, o copie de pe raportul grănicerilor cu privire la încercarea celor doi de trecere frauduloasă a graniței, cu peste două decenii în urmă, acțiune în care Vlădeanu fusese ucis, certificatul de deces al acestuia asupra autenticității căruia nu exista nici un dubiu.

O vreme, în birou domni liniștea. Maiorul frământă nervos țigara între degete privind posac în tavan. În cele din urmă mormăi :

— Despre Lulescu, nimic ?

— Nimic, răspunse Șorcaru. Din noaptea aceea, adică după incidentul de la graniță i s-a pierdut urma.

— De fapt urma i s-a pierdut cu doi ani înaintea, o dată cu plecarea din oraș, continuă Tofan.

— Asta vroiam să spun și eu. Raportul companiei de grăniceri precizează că, în incidentul acela a fost vorba de doi indivizi. Știm cu siguranță că cel împușcat, în schimbul de focuri ce avut loc a fost

Vlădeanu. Celălalt s-a întors și a fugit. Nu se știe nimic de el. Bănuim noi că a fost Lulescu. Asta pentru că erau prieteni nedespărțiți, aveau aceleași motive să încerce o trecere a frontierei, au plecat împreună din oraș. Dar, tovarășe maior, tot atât de bine putea fi și altcineva. În anii aceia mai erau destui în situația lor.

— Vrei să spui, observă Tofan, că s-ar fi putut despărți, să fi încercat lucrul acesta pe căi diferite.

— Exact. În același timp însă s-ar fi putut să fi avut mai mult noroc a doua oară.

Tofan ridică nemulțumit din sprânceană fără să facă nici un comentariu.

— Mă gândesc că Lulescu se află în țară, de vreme ce domnul F. a venit să se intereseze de el.

— Ar fi putut rezista ascuns atîta vreme?

Pe buzele lui Tofan se ivi un zîmbet.

— Ascuns, nu. Și-a schimbat identitatea, apoi a rămas uitat pe cine știe unde, în funcții mărunte.

— Într-una din declarații, observă Șorcaru, specifică semnatarul că acum vreo zece ani l-ar fi zărit într-un oraș din Ardeal pe Vlădeanu.

Maiorul, care se ridicase pe jumătate din fotoliu pentru a pune capăt discuției se așează la loc apropiind tăcut din cap.

— Omul însă specifică că l-a zărit doar. Nu era nici el sigur că cetățeanul acela ar fi fost Vlădeanu. După cum mi-ai spus familia îl consideră de multă vreme mort și l-a tratat ca atare. I-au rămas aici părinții, frații, soția, copilul, ar fi fost imposibil ca în acești ani să nu fi dat un semn de viață dacă trăia.

Se opri o clipă vrînd parcă să citească pe chipul tinărului din fața sa gîndurile ce-l frămîntau în momentul acela.

— Nu pari a fi convins întrutotul de ceea ce spun.

— Mărturisesc că nu, răspunse verde Șorcaru.

După o clipă, se corectă :

— Adică, mă nemulțumește faptul că fotografiile cadavrului pe care le avem în dosar nu sînt edificatoare. Glonțul l-a lovit în plină față. E drept că asupra sa s-au găsit actul de indentitate, livretul militar, un carnet cu adrese și alte cîteva mărunțișuri personale printre care și fotografia soției sale. Dar s-au mai găsit și două hîrtii ștampilate în alb cu sigiliul primăriei din G. Ce nevoie avea de aceste hîrtii și, mai ales cu ce scop și le procurase ? E ceva care nu-mi pare clar, tovarășe maior.

— Mă rog, vom vedea. Singurul în măsură să limpezească această situație pare a fi domnul F., încheie Tofan. Să-l așteptăm pe Ștefan să vedem ce noutăți ne aduce.

★

Numai că la ceasul acela domnul F., destul de aproape de cincizeci de ani, vîrstă delicată pentru astfel de treburi, trăia o adevărată primăvară a aventurii lîngă această fetișcană încîntătoare, gata oricînd să se îndrăgostească de un portofel bine garnisit.

Masa se încheiase. Domnul F., străbătu holul restaurantului, urmîndu-și partenera. Se urcă în Taunusul său, model '69 și cîteva clipe mai tîrziu mașina demară nervoasă ca un cal de curse.

Ștefan, care își luase un coeficient de siguranță pentru a-și încălzi motorul, îl însoți discret pînă la marginea orașului, apoi, după ce comunică centrălei coordonatele sale, efectuează o ruptură de ritm și porni să străbată drumul cunoscut spre motel cu viteză de „berlină”. Motorul torcea ca un motan liniștit, seara era calmă, iar Ștefan, după ce-și privi chipul jovial în oglînda retrovizoare, își făcu vesel cu ochiul :

— Treabă de pensionar, neică ! Bine-o mai duc unii ! Dacă mai ține povestea asta, cred că iau vreo două-trei kilograme.

Părăsi autostrada și se angajă pe varianta care, după ce străbătea pădurea de stejari, trecea pe lîngă poiana unde se construise, de aproape un an, cel mai frumos și ospitalier motel, înscris cu majuscule în toate ghidurile turistice.

„Ne-am subțiat serios ! Am umplut pădurile cu moteluri și hanuri turistice. Progresăm, al naibii de repede și noi”, gîndi Ștefan mai dispus.

Opri. Coborî din mașină și, la lumina farurilor, începu să cerceteze urmele cauciucurilor imprimate puternic în pămîntul proaspăt. Îl cuprinse o stare ciudată. În jur liniște, nopți și pustiu. Luă lam-

pa electrică din cutia de bord și prudent străbătu tufișurile. Nu făcu nici douăzeci de pași cînd pata de lumină dezvălui silueta elegantă a Taunusului. Stătea sprijinit cu botul de un stejar pe care șocul loviturii îl aplecase puțin. În jurul mașinii, străluceau, asemenea unor bobite de rouă, bucăți din geamul parbrizului. Smuci portiera și trupul moale al fetei alunecă în iarbă. Se aplecă asupra ei și își dădu seama că trăiește și că, în afară de spaima trasă nu avea nici un traumatism evident. O lăsă jos, și-l scoase din mașină pe domnul F. Avea aroada spartă și ochiul acoperit de sînge ce curgea din rana deschisă. Îi descheie haina, îi desfăcu cravata și își aplecă urechea asupra inimii. Totul părea normal. Domnul F. dormea pur și simplu. Își scoase batista din buzunar, îngenunche lîngă el, îi legă rana. Auzi o mișcare ușoară în partea cealaltă a mașinii și se aruncă într-o parte căutîndu-și arma. Era fata care își revenise din leșin și încerca acum să se ridice. Înjură inciudat și o ajută, rezemînd-o de stejar. Se încredință încă o dată de somnul profund al domnului F. și cu fata în brațe porni spre mașina sa.

— A murit, vai a murit, bolborosea fata printre sughițuri.

Ștefan o așază pe canapeaua din spate și chemă centrala. Expuse în cîteva cuvinte situația, solicită o mașină a lucrătorilor din serviciul de circulație

și o „Salvare“ și după ce se încredință că cele spuse de el au fost bine recepționate, ceru să i se dea legătura cu maiorul Tofan. După ce ascultă atent raportul sumar al subalternului său, maiorul hotărî :

— Îl voi trimite pe Moraru acolo. Va continua el supravegherea. Cum sosește, urcă fata în mașină și vino cu ea aici.

— Am înțeles tovarășe maior. Mă duc să veghez ca somnul domnului F. să nu fie tulburat.

— Dacă se trezește, reține-l totuși pentru cercetări, și predă-l organelor de miliție. Nu uita. Ești un simplu trecător care ai observat accidentul.

— Am zburat. Nu prea dă el semne de trezire, dar poți să știi de ce-i în stare ?

Îi spuse fetei să-l aștepte în mașină și porni în fugă spre locul accidentului.

Trecuse aproape o oră și în biroul său Tofan reluă subtilul interogatoriul fetei de la început.

— Bine, spuse maiorul, vrînd parcă să-și alunge ideea care și-o formase pînă acum. Să clarificăm încă o dată lucrurile. V-ați urcat în mașină și ați plecat spre motel. Ce ați discutat ?

— V-am mai spus, se apără fata mult mai stăpînă pe ea. Că e tare obosit.

— Apoi ?

— Apoi, ridică fata din umeri. Tot asta. De vreo trei sau patru ori părea foarte mirat de oboseala asta și se întreba dacă vom mai găsi pe cineva la motel să ne facă câte o cafea mare.

Tofan privi spre Ștefan care, cu capul plecat înainte bătea încet darabana pe cristalul biroului. Apoi își mută privirea puțin neîncrezătoare, puțin cercetătoare asupra fetei.

— Tocmai îmi aprinsesem o țigară când am observat cum capul i se apropia tot mai mult de volan. Atunci am țipat la el. Dar era prea târziu. Mașina intrase în șanțul șoselei și, tot ce-am putut face a fost să mă ghemuiesc pe perna mașinii, ascunzându-mi fața în mâini.

— Cum l-ai cunoscut ?

— Eu nu am nici o vină, continuă fata. Ieri seară a condus atât de bine ! Era atât de vesel !...

— Ți s-a pus o întrebare, interveni Ștefan. Cum l-ai cunoscut ?

— Bine, dar am mai spus !

— Mai spune încă o dată, o îndemnă maiorul calm. Poate atunci ai uitat vreun amănunt care ne interesează.

Fata ridică din umeri și începu :

— Ieri dimineață, pe la 11. Eram în barul mic. Tocmai îmi comandasem o cafea și așteptam o verișoară. Vroiam să mergem la croitoreasă. A venit la mine un domn, cu două coniacuri în mână. Mi-a

oferit unul și m-a întrebat dacă n-aș vrea să mă „ocup” puțin de o cunoștință a lui din străinătate. Venită pentru câteva zile aici. Să-i arăt orașul, să-l însoțesc la masă. Așa, să-i pară excursia mai interesantă. La început am refuzat, dar...

— Îl cunoșteai pe cel ce ți-a cerut lucrul acesta ?

— Nu, răspunse fata hotărît. Nu l-am mai văzut pînă atunci. Dar, părea un om serios. I-am spus însă de la obraz că sînt o fată cinstită și nu mă ocup cu treburi din astea, că sînt destule care...

— Și ? Ce-a spus ?

— Că tocmai de o astfel de fată are nevoie. A insistat atît de mult. Mi-a spus că voi avea numai de cîștigat.

— El ?

— Mi-a dat atunci pe loc trei sute de lei pentru micile cheltuieli cum spunea dînsul și mi-a promis că în fiecare dimineată îmi va da aceeași sumă pentru ziua în curs. Asta pînă la plecarea prietenului spre Constanța.

— Unde trebuia să vă întîlniți, întrebă Tofan mai mult ca să mențină ritmul alert al discuției.

— În fiecare dimineată, la aceeași oră în bar.

— Astăzi l-ai așteptat ?

— Nu, fiindcă era vorba să mă aștepte el pe mine. L-am căutat dar nu l-am găsit !

— Bani... i-ai primit ?

— Da, trecuse mai devreme și-i lăsase la nea Petrică, barmanul, plicul pentru mine. I-a spus că mă va aștepta miine la aceeași oră.

— L-ai mai văzut de atunci ?

— Nu. Am umblat cu domnul F. prin tot orașul, dar nu l-am mai văzut.

— L-ai întrebat cumva de cunoștința aceasta ? Ați vorbit despre el ?

— Am uitat să vă spun că înțelegerea noastră, încă de la început, a fost să nu pomenesc nici un cuvânt despre el. Ar fi putut simți că lucrurile sînt aranjate și nu era frumos. Și atunci în prima dimineață, nu mi-a făcut cunoștință cu el ! Mi l-a arătat doar și m-am dus singură la masa lui.

— Domnul F. n-a părut mirat de lucrul acesta ?

— Nu mi s-a părut. Am prins momentul cînd discuta în franceză cu ospătarul și m-am așezat la masă motivînd că aș fi foarte bucuroasă dacă aș găsi pe cineva binevoitor cu care să mai exersez puțin o conversație în limba franceză. El s-a oferit zîmbind cu condiția să-l însoțesc toată ziua prin oraș !

— Probabil că avea o conversație tare plăcută de nu te-ai putut despărți de el nici noaptea, observă malițios Ștefan.

Fata își ascunse capul între umeri.

— Eu, eu, nu sînt ceea ce...

— Să lăsăm asta, interveni Tofan, privindu-l muștrător pe Ștefan. Fetișo, o să mergi acum într-un birou și vei așterne pe hîrtie tot ce ne-ai spus. Dar, ai grijă, cu toate amănuntele.

— Apoi ? întrebă fata, neliniștită. O să mă pot duce acasă ?...

— Bineînțeles, o liniști Tofan.

— Îmi promiteți dumneavoastră că mă duc acasă ? insistă fata rugătoare privind pe furiș la Tofan.

— Îți promit, zîmbi maiorul. Fii liniștită și scrie acolo tot ce mi-ai spus aici. Absolut tot, oricît de nesemnificativ ți s-ar părea un amănunt.

Cînd Ștefan se întoarse în birou după ce dădu fata în grija locotenentului Neagoe, Tofan vorbea la telefon cu laboratorul unde se făcea analiza singelui luat domnului F.

— Alcool puțin... Da, da.. Sînteți sigur ! Deci mîine vom putea afla și despre ce substanță e vorba ! Nu, nu e tîrziu. Aștept buletinul analizei... Vă mulțumesc tovarășe doctor, noapte bună.

Așeză receptorul în furcă și întorcîndu-se spre Ștefan adăugă :

— Domnul F. a băut odată cu alcoolul și un somnifer foarte puternic. Ia-l pe Șorcaru cu tine și alergați la restaurant. Poate mai găsiți ceva urme. Deși, mărturisesc, sînt sceptic în privința asta. Cît e ora ?

— Aproape unsprezece jumătate.

— Peste jumătate de oră se închide barul mic. Trimite-l pe barman aici. Vreau să stau de vorbă cu el.

— Și cu fata ce facem ?

— Du-te, omule, o dată, că aici am eu grijă de toate ! Dacă o să vrei să-mi comunici ceva urgent în următoarea jumătate de oră sînt în cabinetul tovarășului colonel. Cred că trebuie să vorbesc cu Bucureștiul în chestiunea asta.

Ștefan intră în barul mic și comandă un șpriț cu vermut. În jur era liniște. Doar, două perechi de tineri, așezați în jurul unei mese, discutau cu voce scăzută lucruri asupra cărora păreau deplin edificați. Barmanul, un om care trecuse prin multe restaurante bucureștene, se reîntorsese în oraș să-și petreacă aici ultimii ani pe care-i mai avea pînă la pensie. Îl cunoștea din vedere. Era un adevărat maestru în prepararea cocteilurilor pe care, ori de cîte ori avea ocazia, le aranja în două, trei culori.

— Ce l-o fi făcut să se reîntoarcă ? se trezi Ștefan întrebîndu-se.

Vru să alunge întrebarea, dar ea se cuibărise în mintea lui prinzînd rădăcini puternice. Sorbi din pahar și își făcu drum prin sala restaurantului să-l întîlnească pe Șprcaru, cu care stabilise să-l abordeze pe ospătarul ce-l servise pe domnul F. Îl în-

tilni pe hol și în timp ce se apropie de el să-și aprindă țigara acesta avu timp să-i șoptească.

— Ospătarul e în bucătărie, a luat masa și acum își face socotelile. Despre sticle și pahare nu poate fi vorba. Sînt puse toate la un loc.

Ștefan se întoarse la masa sa. Sombi șprițul care mai rămăsese în pahar și mai ceru unul privind pe furis ceasul de la mînă. Abia i-l întinse barmanul cînd în încăpere năvăli, cu figura răvășită un ajutor de bucătar.

— Un doctor ! Nu cumva e cineva doctor dintre dumneavoastră ? I-a venit rău lui domnu Costache !...

Ștefan își stăpîni prima reacție și cu pași calmi ieși în hol să-l caute pe Șorcaru. Nu-l găsi. Intră în sala restaurantului. Nu era nici acolo. O străbătu și pătrunse în imensa bucătărie. Văzu un grup de oameni adunați în jurul unei mese. Se grăbi. Într-adevăr Șorcaru era aplecat asupra unui ospătar căzut cu capul pe masă.

— A anunțat cineva „Salvarea“, întrebă Ștefan mai mult ca să atragă atenția lui Șorcaru care se chinuia să-i dezlege cravata ospătarului.

— Am telefonat eu, se repezi un piccolo. Da, pînă în fața n ăștia, moare omul.

— De murit nu moare, răspunse Șorcaru. Se din întâmplare se adresă lui Ștefan. Și oștologi astră sînteți medic ?

— Peste jumătate de oră se închide barul mic. Trimite-l pe barman aici. Vreau să stau de vorbă cu el.

— Și cu fata ce facem ?

— Du-te, omule, o dată, că aici am eu grijă de toate ! Dacă o să vrei să-mi comunici ceva urgent în următoarea jumătate de oră sînt în cabinetul tovarășului colonel. Cred că trebuie să vorbesc cu Bucureștiul în chestiunea asta.

★

Ștefan intră în barul mic și comandă un șpriț cu vermut. În jur era liniște. Doar, două perechi de tineri, așezați în jurul unei mese, discutau cu voce scăzută lucruri asupra cărora păreau deplin edificați. Barmanul, un om care trecuse prin multe restaurante bucureștene, se reîntorsese în oraș să-și petreacă aici ultimii ani pe care-i mai avea pînă la pensie. Îl cunoștea din vedere. Era un adevărat maestru în prepararea cocteilurilor pe care, ori de cîte ori avea ocazia, le aranja în două, trei culori.

— Ce l-o fi făcut să se reîntoarcă ? se trezi Ștefan întrebîndu-se.

Vru să alunge întrebarea, dar ea se cuibărise în mintea lui prinzînd rădăcini puternice. Sorbi din pahar și își făcu drum prin sala restaurantului să-l întâlnească pe Șprcaru, cu care stabilise să-l abordeze pe ospătarul ce-l servise pe domnul F. Îl în-

tilni pe hol și în timp ce se apropie de el să-și aprindă țigara acesta avu timp să-i șoptească.

— Ospătarul e în bucătărie, a luat masa și acum își face socotelile. Despre sticle și pahare nu poate fi vorba. Sînt puse toate la un loc.

Ștefan se întoarse la masa sa. Sorbi șprițul care mai rămăsese în pahar și mai ceru unul privind pe furis ceasul de la mîină. Abia i-l întinse barmanul cînd în încăpere năvăli, cu figura răvășită un ajutor de bucătar.

— Un doctor! Nu cumva e cineva doctor dintre dumneavoastră? I-a venit rău lui domnu Costache!...

Ștefan își stăpîni prima reacție și cu pași calmi ieși în hol să-l caute pe Șorcaru. Nu-l găsi. Intră în sala restaurantului. Nu era nici acolo. O străbătu și pătrunse în imensa bucătărie. Văzu un grup de oameni adunați în jurul unei mese. Se grăbi. Într-adevăr Șorcaru era aplecat asupra unui ospătar căzut cu capul pe masă.

— A anunțat cineva „Salvarea“, întrebă Ștefan mai mult ca să atragă atenția lui Șorcaru care se chinuia să-i dezlege cravata ospătarului.

— Am telefonat eu, se repezi un piccolo. Da, pînă n ăștia, moare omul.

— De murit nu moare, răspunse Șorcaru din întâmplare se adresă lui Ștefan. Și astră sînteți medic?

Surprins, Ștefan bolborosi :

— Nu, am venit și eu să văd...

— Oameni buni, continuă Șorcaru, mergeți să vă vedeți de treabă, pînă va veni mașina Salvării am eu grijă de el. Apoi, întorcîndu-se spre Ștefan arată cu un gest zgîrcit spre sticla și paharul din fața ospătarului în care mai rămăsese puțin vin. Am eu grijă de toate.

Odată cu ceilalți oameni Ștefan se îndepărtă și el. Pătrunse în bar prin ușa de serviciu în momentul în care barmanul discuta la intrare cu un cetățean. Pentru o clipă îi prinse privirea, apoi omul se întoarse și plecă grăbit. Figura omului îi păru cunoscută. Tresări. Se întoarse spre barman și apucîndu-l spre reverul hainei îl întreabă :

— El ți-a dat dimineată plicul ~~pentru~~ domnișoara Lulu ?

— Da, răspunse barmanul uluit de gestul acesta brutal.

— Așteaptă-mă aici, îi aruncă Ștefan peste umăr și porni alergînd după cel plecat. Abia mai apucă să vadă ușa de la intrare închizîndu-se cu zgomot. Ajunse în stradă în momentul în care un autoturism demara la cîțiva metri de el. Alergă spre ea și porni în urmărirea lui. Apăsă puternic accelerației. În urmă, auzi fluierul unui lui miliție din paza generală. Nu-l luă în seamă și continuă să urmărească mașina ale cărei

lumini abia le mai zărea. Era prea departe ca să-i poată citi numărul. Pentru prima oară Ștefan regretă că nu-l avea pe „trăznitul de Șorcaru la volan, că ăla știe să stoarcă dintr-o mașină toată apa“ !

Urmărirea continuă pe mai multe străzi.

„Asta vrea să se sinucidă, precis“ gîndi Ștefan.

Un viraj la dreapta, pe două roți, apoi altul și altul. Cauciucurile fluierau amenințător. Motorul gemea înăbușit. Cel din fața sa, cu toate luminile stinse gonca ca un bezmetic pe străzile strimte și întortocheate.

„M-a simțit. Dacă a stins luminile m-a simțit !“

Reuși să reducă distanța și citi numărul mașinii. Era vorba de un oraș din Ardeal. Încă un viraj și în sfîrșit, la mijlocul unei pante zări mașina pe care o urmărea parcată pe partea dreaptă a străzii. Opri în apropierea ei și stinse luminile. În jur întuneric și liniște. Își controlează arma, se lungi pe perna mașinii și deschizînd deodată ambele uși se lăsă să alunece pe caldarîmul rece. Ascultă atent. Nimic. Porni spre mașina din față ascunzîndu-se după fiecare pom. Aprinse lampa electrică și-i citi încă o dată numărul. Apoi o cercetă atent. Portiera din față era deschisă și cheia de contact se afla în bord. Se aplecă s-o ia și în clipa aceea o piatră se rostogoli în cealaltă parte a trotuarului și ceva mai în urmă.

Se întoarse brusc cu lampa electrică într-o mână și cu arma în cealaltă.

Totul s-a petrecut într-o frîntură de secundă. Suficient însă pentru a zări cu coada ochiului fulgerarea unei umbre în spatele său și o lovitură puternică prăvăli întreg cerul peste el strivindu-l. Avu timp doar să mai audă, undeva pe aproape, motorul unei mașini care se apropia în mare viteză. Atît.

★

Din momentul în care începuse urmărirea între stația centrală și biroul maiorului Tofan se stabili o legătură permanentă. Totul se petrecuse atît de repede încît locotenentul major Luca, cel care-l „dubla” pe Ștefan, fapt cu care el nu era la curent, nu avu timpul necesar să participe la acțiune.

Primind comunicarea de la stație că Ștefan a pornit „probabil într-o urmărire” Tofan vru să lanseze în eter o chemare. Îl nemulțumea tăcerea sa. Veni însă precizarea operatorului că „se aleargă într-un ritm infernal”, și maiorul renunță. Își dădea seama acum că orice moment de neatenție îi putea fi fatal subalternului său. Rămase martor mut la dialogul ce se purta între operator și locotenentul major Luca. Intervenii, mult mai tîrziu după ce auzi glasul îndepărtat al ofițerului :

— „Centrule”, am ajuns. Ștefan e căzut în partea dreaptă a străzii. O „Skodă” albastră, 1000 M.B.

a plecat la intrarea mea în stradă. Nu-i cunosc indicativul. Ordonați dacă continui urmărirea. Sînt șanse minime să-l ajung.

— „Vulturule“, sînt 83... Întrerupe urmărirea! Dacă nu este nimic grav, ridică-l și adu-l aici. Aștept!

Întrerupse circuitul direct și comunică operatorului.

— Alarmați punctele de control. Blocați ieșirile din oraș. Transmiteți semnalmentele mașinii.

Apoi, se rezemă de spătarul fotoliului și își aprinse o țigară. Întrerupsese urmărirea. Avea acest drept. Așa cum avea dreptul de-a ordona „Vulturului“ să-l lase pe Ștefan unde se afla și s-o continue cu orice preț. Era un drept al lui pentru care însă trebuia să răspundă în fața superiorilor. În clipa aceea nu-și dădea seama căreia dintre situațiile acestea trebuia să-i dea prioritate. Alesese omul. Poate că astfel dăduse posibilitatea celui urmărit să scape. Poate că într-adevăr Luca nu l-ar fi ajuns. Dar dacă-l ajungea? Exista o incertitudine. Și Tofan știa bine că acolo unde există incertitudinea, există și motive suficiente pentru discuții.

În acest timp către toate punctele de control fu lansată alarma însoțită de semnalmentele autoturismului. Alte mașini înzestrate cu stații ale Inspektoratului de miliție porneau cu viteză maximă spre celelalte ieșiri ale orașului, șosele județene ori sim-

ple drumuri de cîmp. Fură puse în stare de alarmă posturile de miliție din comunele limitrofe. Apoi cele mai îndepărtate. Se părea că orice tentativă de fugă a celui urmărit ar fi fost zadarnică. Vor coborî zorii cenușii ai începutului de toamnă și apusul atît de așteptat de Tofan nu va veni. Pînă atunci însă, în orele de noapte ce-i rămăseseră la dispoziție mai avea altele de făcut. Și, tocmai acum colonelul Marinescu lipsea !

Discuția cu Ștefan se impunea înaintea tuturor. Se afla în cabinetul medical. Medicul de serviciu îi pansase rana și el stătea liniștit pe marginea patului, cu tichia aceea albă de tifon, încercînd să-și rememoreze cele întîmplate. Dar gîndurile îi se rostogoleau ca niște bile, fără să se lege unul de altul. Alături de el Luca, cu figura sa de june prim, cu cravata desfăcută la gît și fruntea plină de transpirație fuma nervos, ignorînd total bolboroseala bătrînului doctor. Tofan intră și dintr-o singură privire își dădu seama că tot ceea ce avea de făcut acum era să dea o tentă hazlie situației acesteia mai mult decît dificile.

— Și, zi, Ștefane, începu el în timp ce medicul se retrăgea discret în cealaltă încăpere, fugea al naibii omul nostru ?

— Tovarășe maior, îngăimă Ștefan. Permiteți-mi să raportez.

— Asta-ți mai lipsește acum !

— Vă rog să...

— Lasă, lasă. Mai bine spune-mi câteva cuvinte despre șiretul ăsta...

— Era un autoturism „Skoda“ de Cluj ! Probabil 1230. I-am citit atent numărul înainte de...

— ...de-a face cunoștință ! Cum de te-ai prins de el ?

— După ce l-am lăsat pe ospătar în grija lui Șorcaru m-am întors în barul mic prin intrarea de serviciu. Barmanul discuta în prag cu un individ. Pentru o clipă privirile noastre s-au întâlnit și mi s-a părut chipul său, mai ales ochii foarte cunoscuți. N-aș putea spune ce mi-a venit, dar, l-am întrebat pe barman dacă acesta-i omul care adusese plicul cu bani pentru fată. Când am primit confirmarea am pornit după el. Asta a fost tot !

— Cine era ?

— Tovarășe maior, vedeți că acum, șovăi Ștefan, mi-i teamă ca nu cumva...

— Cine era băiete ?

— Vlădeanu, tovarășe maior !

— Vlădeanu, îl întrebă Tofan mirat. Păi ăsta...

— Știu, știu interveni Ștefan. Și totuși era Vlădeanu, ori un frate de-al său. Am studiat atent fo-

tografiile celor doi. Mai ales ochii m-au trimis spre el.

Medicul reveni întinzându-i lui Ștefan rețeta.

— O să luați câte trei tablete pe zi din calman-tul acesta. Mîine spre prînz trec eu pe acasă să vă iau să facem și o radiografie. Repaus complet trei zile și apoi...

— Fugi, doctore, de aici cu hapurile astea, acum cînd...

Bătrînul se opri, roșu de indignare, și se adresă lui Tofan.

— Tovarășe maior, căpitanul Teodor Ștefan din această clipă va fi internat la domiciliu și nu va părăsi camera fără aprobarea mea.

— Fiți liniștit, tovarășe doctor, așa va face ! Dealtfel gestul său m-a convins că într-adevăr are nevoie de odihnă cîteva zile. Băiete, se adresă el lui Ștefan, mașina de serviciu te așteaptă jos să te ducă acasă !

Și, întorcîndu-se spre Luca, martor tăcut al întregii scene îi făcu semn să-l urmeze.

★

După ce-l lăsă pe locotenentul major în mașină să țină legătura cu stația urmărind depistarea autoturismului, Tofan străbătu holul elegantului hotel, trecu pe lîngă havuzul cu pești exotici și pătrunse în barul mic. Așezați la o masă, cu cîte o

cafea în față, Șorcaru și barmanul discutau ca doi buni gospodari despre tehnica conservării gogonelelor pentru iarnă.

Maiorul închise ușa, primi să i se facă un filtru la repezeală și începu disoutia, mai mult ca să se convingă dacă va fi nevoie s-o continue în biroul său.

— Nu-l mai văzusem în viața mea, dragă tovarășe, își începu nea Petrică expozeul bulbucându-și ochii a spaimă prin sticla ochelarilor. Ieri dimineață, pe la zece, așa, s-a uroat pe scaunul acela de colo, mi-a cerut un șpriț de vermut și un pachet de țigări. A băut pe ăla, a zis bun și a mai cerut unul. Mi-a spus că e în trecere prin oraș, că vine pentru prima oară aici, și că totuși îi par cunoscut. Eu i-am răspuns că poate m-a văzut prin București, fiindcă am lucrat mulți ani acolo tot prin restaurante mari. Între timp intrase fetița aceea și mi-a cerut o cafea și un coniac. Și-a aprins o țigară și a început să răsfoiască o revistă, parcă de modă, cel puțin așa am observat eu când i-am dus comanda la masă.

— Și el ? întrebă Tofan mai mult pentru a-l întoarce la ceea ce-l interesa.

— El tot la bar stătea și a privit-o de câteva ori. M-a întrebat : cine-i fata ? Una din alea, i-am spus eu, făcându-i cu ochiul. Că zău, așa este. O văd seară de seară pe-aici cu fel de fel de bărbați, pufăie din țigară și bea coniac. Ehe !... Ce țigară și

ce coniac i-aş trage eu la fund dacă ar fi copilul meu !

— Apoi ? interveni din nou maiorul privind gânditor desenele de pe pereţii barului — scene de vânătoare şi pescuit.

(Îşi aminti de partida de ştiucă propusă de Ştefan, îşi aminti că e toamnă, şi că raţele zburdă prin lacurile din cealaltă parte a fluviului şi oftă în-ciudat de-l făcu pe barman să tresară).

— Apoi, a comandat două pahare cu coniac şi s-a dus la masa ei. Ce-or fi discutat nu ştiu da' cîteva minute mai tîrziu, fata şi-a luat gentuţa şi a plecat cu el. Ieri seară, aproape de închidere a trecut din nou pe aici, mi-a dat 10 lei şi mi-a lăsat un plic pentru fată. Spunea că va veni ea a doua zi de dimineată, cum ar fi astăzi adică, să întrebe de el. Şi — aşa a fost ! A venit, i-am dat plicul, aşa închis, cum era, şi gata.

— Dar în seara asta de ce venise ?

— Tot de fată m-a întrebat. Dar n-a mai lăsat nimic. Dealtfel, îl văzusem şi mai devreme. Cam pe la nouă şi jumătate, zece.

— Cum a intrat în bucătărie ?

— Ei, cum ? ripostă revoltat barmanul. Păi aici numai cine nu vrea nu intră ! Că de-am spus eu odată ăstora : mă, o să vină careva peste noi să ne prade ! Că la Bucureşti, prin '49 nu mi-a pus unul pistolul în burtă şi pînă nu mi-a luat tot din tej-

ghea n-a plecat? Intră și prin braserie, intră și prin restaurant, și pe la lacto-bar, și pe ușa de serviciu, pe unde se aduce marfa, la alegere, zău așa!

— Uite, ăsta e numărul de telefon al Inspectoratului nostru. Dacă cumva îl mai zărești, aici ori pe stradă, dă-ne de veste. Acum, o să te conducă dumnealui pînă acasă. Umblă cît mai puțin noaptea singur. E mai bine așa... Cel puțin, deocamdată!...

★

Trecuse cu mult de miezul nopții cînd telefonul din birou sună. Cel care-l chema era medicul de gardă de la spitalul de urgență. Și domnul F. și ospătarul care-l servise fuseseră victima aceluiași somnifer care se administrează de obicei în soluții alcoolice.

— De altfel, laboratorul, își încheie doctorul comunicarea, l-a depistat în vinul pe care ni l-ați trimis pentru analiză.

— Despre ce somnifer e vorba doctore? întrebă Tofan.

— Precis, nu știm încă. Pare a fi un derivat al noxyronului, ori ceva similar, dar, mult mai puternic. Important e că își face efectul în cel mult o oră, fără semne incipiente deosebite.

— Ce fac pacienții?

— Dorm. Poate pînă mîine dimineată, poate ceva mai mult. În orice caz se vor trezi odihniți și bine dispuși.

— Nu există nici un pericol, deci.

— Absolut nici unul. De altfel am stabilit post de gardă permanent lingă ei.

— Mulțumesc doctore. Aștept mîine dimineată raportul laboratorului. Da, da, așa cum se obișnuiește. Nimic în plus. Mai am o rugămintă. Aș vrea să schimb cîteva cuvinte cu lucrătorul nostru.

După ce-i transmise subofiterului ca a doua zi, după vizita medicală să-i invite pe somnoroși la Inspectorat, Tofan închise telefonul. Își aprinse o țigară și începu din nou să-și răsfoiască însemnările din ultimele zile. Recitea cu trudă scrisul mărunț și nervos, de cîteva ori se opri, se ridică de la birou, măsura camera în lung și-n lat, încerca să lege amănuntele între ele și cînd socoti că totul e clar, trase o linie și făcu un „bilanț“.

Ștefan era scos din acțiune pentru cîteva zile, timp în care va fi internat la domiciliu. Băiatul ăsta va respecta recomandarea medicului, chiar de-ar fi nevoie să-i pun santinelă la ușă, conchise Tofan.

Domnul F. de asemenea. Nici nu mai era vorba să-și mai continue misiunea pentru care venise, mai ales după discuția pe care o va purta mîine cu el. N-are decît să-și ia „bibița“ în mașină și să plece spre litoral. Omul din bar era imposibil să

fie Vlădeanu. Tot ce-l frapase pe Ștefan fuseseră ochii. Ori analiza comparativă a fotografiilor ce le aveau la dosar stabilise că Vlădeanu cât și Lulescu, printr-o bizară coincidență aveau aceeași tăietură a ochilor. Atît că, pe vremea aceea, Vlădeanu era ceva mai plin la trup și punta barbă. Varianta cu un frate, ori o rudă a lui Vlădeanu nu putea fi exclusă și se impunea lămurită în zilele următoare. Mai mult ca sigur însă că era Lulescu. Ștefan studiase deopotrivă cele două fotografii, prin dramatismul situației i se imprimase mai bine trăsăturile lui Vlădeanu, poate nu remarcase asemănarea și de ce n-am admite că i-a confundat. Mai ales că informația sa fusese dată după ce primise lovitura. Să rămînem deci la Lulescu ! Cum reușise să se ascundă atîta vreme ? Aici existau două răspunsuri : sub altă identitate ; ori fusese plecat peste graniță și se reîntorsese acum pentru îndeplinirea unei misiuni importante ! Ce trebuia să facă ? Cum de a aflat Lulescu de venirea în țară a domnului F. ? Nu cumva l-a întîlnit întîmplător în preajma „sursei“ ? Ar fi din nou o coincidență. Parcă-s prea multe coincidențe aici !... Care poate fi „sursa“ în acest caz ? F., a vizitat familia Vlădeanu, familia Lulescu și... vom mai afla mîine ce familii. Deci de aici și din dosarele celor doi vom putea afla — ce bine ar fi — ce-i interesează atît de mult. În direcția asta, acum, nu mai era nimic de făcut. Trebuia aș-

teptată dimineața, conchise Tofan, sculându-se de la birou și deschizind fereastra pentru a alunga fumul din cameră.

Se întoarse, luă legătura cu operatorul stației, află că în privința mașinii căutate nu avea nici un rezultat deși fuseseră alarmate și județele limitrofe, coborî scările și urcându-se în „Fiatul 850“ porni spre casă.

La ora aceasta orașul era liniștit. Doar mașinile salubrității curățau străzile. Dinspre marele combinat un duduie puternic de avalanșă tulbură câteva secunde noaptea. Fabrica de oxigen evacua surplusul de presiune. Undeva, uimitor de aproape, fluiera un tren. Noaptea era fierbinte de parcă n-ar fi fost sfârșit de august. Regreta sincer că timpul nu-i îngăduie să străbată pe jos drumul spre casă. De data aceasta, jumătatea de oră la care ținea atât de mult, zgomotul pașilor peste care se suprapuneau pulsațiile marelui oraș, dar mai ales colocviul acela solitar îi erau refuzate. Trebuia să se grăbească, să se grăbească în toate. Era ca într-o mare cursă de fond în care numai cel ce se afla în frunte avea posibilitatea să-și privească adversarii în față, să le citească în ochi clipa atacului. Își parcă mașina în preajma blocului și privi ceasul de bord. Era aproape trei dimineața. Urcă scările și deschise atent ușa apartamentului. După atîția ani devenise specialist în „trebușoara“ asta. Îl învălui atmosfera plă-

cută de acasă și își aminti că-i promisese de câteva zile lui Petrișor că vor merge împreună în oraș să-i cumpere sticlăria necesară pentru laboratorul său de chimie instalat în debara. Uitase cu totul de asta. Cu multă grijă umblă la frigider. Era flămînd, era obosit și departe de a avea sentimentul acela de satisfacție pe care și-l dorea atît de mult.

★

A doua zi se trezi ceva mai tîrziu. Copiii pleaseră la ștrand, iar soția, probabil, după cumpărături. Privi ceasul de pe noptieră. Era opt fără cinci. Îi trebuiră cîteva minute bune pînă să se obișnuiască cu gîndul că va întîrzia. Trecu prin bucătărie să pună apa la fient pentru cafea. Umplu cada cu apă fierbinte și se cufundă în ea. Stătu așa, întins și nemișcat pînă simți că apa se răcise. Își frecă apoi trupul înfierbîntat cu prosopul de in, oscilă cîteva clipe în fața frigiderului deschis între sticla cu lapte și cea de coniac, alese laptele și după ce bău coborî spre locul de parcare a mașinii.

La Inspectorat află de la secretară că șeful său, colonelul Marinescu, deși sosise aproape de o oră, încă nu întrebaseră de el. Vestea îl bucură. Nădăjduia că prin sosirea colonelului va putea să scape de cîteva lucruri deosebit de neplăcute pentru el și mai ales pentru ora aceea de început a zilei. Își

luă voluminoasa agendă din dulapul metalic și porni spre cabinetul colonelului.

Colonelul nu se arăta prea bine dispus. Așa că Tofan renunță la orice introducere și vorbește :

— Domnul F. a avut aseară un ușor accident de circulație !

— Ei !... lăsa colonelul să-i scape o exclamație, pe care, gândi Tofan, o regretă foarte mult.

Se prefăcu că n-o observă și continuă.

— Un somnifer puternic strecurat în sticla cu vin l-a trimis în lumea visurilor în timp ce se îndrepta spre motel.

— Ați identificat ospătarul care l-a servit ?

— Foarte ușor, răspunse Tofan. Când au ajuns băieții la el l-au găsit dormind cu capul pe masă. După un obicei mai vechi s-a servit și el cu un pahar din vinul care rămăsese în sticlă. Așa că, în noaptea aceasta ospătarul și clientul au împărțit frățeste o rezervă de la urgență ! I-am spus subofițerului care le veghea somnul să-i invite aici când s-or trezi. V-aș ruga să vorbești dumneavoastră cu domnul F. Ați aflat ceva mai mult despre el ?

— Absolut nimic. Necunoscut la centru. Ce să discut ? își reveni colonelul.

— Știu eu ? M-am gândit că ar fi bine să-i sugerați să plece spre litoral. Ar fi mai în siguranță acolo.

— Nu-i putem impula nici măcar faptul că ar fi condus în stare de ebrietate, observă mîhnit colonelul.

— Poate aflați ce familii a mai vizitat în zilele acestea, continuă Tofan. Aș fi stat eu de vorbă, dar voiam să vă raportez că am cîteva verificări urgente de făcut în dimineața aceasta. Dacă ar fi fost Ștefan...

— Cred că tolerați prea mult băiatului ăsta, tovarășe Tofan. Mi-a relatat doctorul incidentul de aseară. Te rog să-i faci un raport pentru comportarea sa necuviincioasă. Știu, știu, înăbuși colonelul o intervenție a maiorului, e un lucrător foarte bun dar nici așa !...

— Tovarășe colonel, starea în care se afla aseară ar fi o scuză.

— Ce stare ? L-am căutat la telefon acasă, acum jumătate de oră și mi-a spus bătrîna că Ștefan și-a luat rucsacul și a plecat în zori la știucă...

— La știucă ? întrebă Tofan mirat. Păi doctorul spunea...

— Lasă acum ce spunea doctorul. Dă-mi voie să nu cred că e la știucă. Asta ți-o spun așa, în particular, ca să încheiem discuția.

Tofan nu mai știa ce să răspundă. În sinea lui era incredințat că Ștefan putea fi acum în orice loc, numai la știucă nu ! De aceea se feri să spună colonelului lucrul acesta.

— Să revenim la oile noastre. Spune-mi, ai pînă acum ceva sigur ?

— Deocamdată, e mai mult o ipoteză, tovarășe colonel. Poate spre prînz voi putea să raporteze...

— M-ai albit cu ipotezele dumitale. Bine. Du-te și fă-ți treaba. Voi sta eu de vorbă cu domnul F. Spune ofițerului de serviciu să mă anunțe cînd sosește. Pe ospătar însă dă-l în grija altcuiva. Dacă va fi nevoie, voi discuta și cu el. Dar, repet, numai dacă va fi nevoie. Sper să ne mai vedem astăzi ?

Ajuns în biroul său Tofan oftă mulțumit că scăpase așa de ușor. Colonelul se arătase înțeleghător. Înainte de a pleca însă, mai avea de făcut cîteva lucruri. Rugă secretara să-i cheme la el pe Șorcaru, Luca și Moraru. Conform unui obicei mai vechi al său îi explică fiecărui în parte ce are de făcut. Luca trebuia să-l urmărească atent pe barman și, dacă va fi nevoie chiar să intervină direct. Moraru avea să discute cu ospătarul și să afle cum i-a fost strecurată sticla cu vin de către Lulescu. Un interogatoriu încheiat cu un portret robot. Cît despre Neagoe el avea să rămînă în continuare cu fata aceea în spate. Bineînțeles că nu ea îl va interesa, ci Lulescu în eventuala sa apariție. În sfîrșit Șorcaru. El avea partea cea mai dificilă, lucru pe care de fapt trebuia să-l facă Ștefan.

Și totuși unde o fi zănaticul ăsta ? se întrebă Tofan răsfoind hîrțile din fața sa.

— Trebuie să stai de vorbă cu cineva din familia Vlădeanu, se adresă el locotenentului major care-i privea mirat frămîntarea. Vezi că are doi frați, aici în oraș, și după cîte, știu, mama încă mai trăiește. Locuiește cu singura fiică în casa bătrînească.

— Îi invit aici ? întrebă ofițerul.

— În nici un caz ! Discută cu fiecare în parte. Pe cei doi caută-i la serviciu. Vezi cum și-au petrecut seara de ieri. Verifică alibiurile și numai dacă observi ceva deosebit îi inviți aici.

— Și cu bătrîna ? Mă duc acasă la ea ?

— Dacă mă gîndesc bine, cred că încă nu e cazul să discutăm cu ea. Da, da, renunță la asta, deocamdată. Vezi doar de cei doi și pînă la prînz încheie toată afacerea.

După plecarea lui Șorcaru, Tofan telefonă lui Gavătă, șeful serviciului tehnic.

— Îți trimit două fotografii ale unor tipi în jurul vîrstei de 20 de ani.

— Și ce să fac cu ele ? întrebă „fachirul“ morocănos.

— Cu ele nimic. Cam cît timp ți-ar trebui însă să faci din bucățele imaginea acestor oameni, așa cum arată ei la 45 de ani.

— Știu eu ? Să văd întîi despre ce-i vorba !

— Uite, le vezi cît vrei, da să știi că eu am nevoie pînă la prînz de ele.

— Păi dacă...

— Dacă trebuie, vrei să spui, se face ! Știam eu că pot conta pe dumneata, îl întrerupse Tofan, intuind de fapt că Gavătă cu totul altceva ar fi vrut să spună. Le aștept atunci la prînz. Mulțumesc. Cu bine.

Ei și acum, după ce totul e aranjat, își putea începe verificarea la care se gîndea de ieri. Deschise fișetul, luă dosarul lui Vlădeanu și scoase din el un cartonaș puțin mai mare ca o carte de vizită. Fusese găsit în actele celui căzut în incidentul de la graniță. Era o simplă invitație la banchetul de absolvire a promoției din '43 a liceului C., din oraș. Curios era faptul că nu putea spune precis de ce îl interesa invitația aceasta și, mai ales, ce se aștepta să descopere acolo, în arhivele liceului. Cu toate acestea însă ori de cîte ori o atîngea simțea pur și simplu că îi arde degetele. Poate și de aceea se ferise să spună colonelului cam ce fel de verificare are de făcut. L-ar fi întrebat, desigur, despre ce e vorba. Și el, nu avea deocamdată un răspuns cît de cît serios la o astfel de întrebare. Își adună hîrutiile de pe birou, puse invitația în portofel și coborî scările.

Ziua de toamnă era minunată. Soarele strălucea blînd, cerul era ourat, timp dumnezeiesc pen-

tru un pescuit liniștit. Să stai acum pe malul bălții, să auzi din cînd în cînd foșnetul neliniștit al stufului. Să privești zborul jucăuș al rațelor. Să uiți, să uiți de toți și de toate. Asta zic și eu fericire.

„Poate că totuși flăcăul ăla s-a dus la pescuit“, gîndi Tofan îngrijorat. Amărit cum era o fi vrut și omul să fugă din casă! Mașina sa se strecura cu abilitate printre șuvoiul de autovehicule de pe marele bulevard. Trecu pe lîngă elegantul hotel cu 25 etaje, cea mai înaltă clădire din oraș, terminată cu cîteva luni în urmă. Lăsă în stînga monumentala casă de cultură și se angajă pe strada B., fostă Calea Domnească încă de pe vremea lui Mihăiță Sturza. De fapt, vechiul drum al grînarilor din cîmpia Bărăganului și al podgorenilor din Vrancea spre schelele portului Moldovei. În fața sa circulația era oprită. Văzu de departe mașina lucrătorilor de la serviciul de circulație și se strecură în față. Cu puțin timp înainte avusese loc aici un accident. Căpitanul care conducea ancheta se apropie intrigat de mașina sa. Îl recunoscuse și salutînd politicos îi făcu semn că poate să treacă.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Tofan scoțînd capul pe geamul coborît.

— O bătrînă, răspunse ofițerul arătînd cu capul spre trotuarul din stînga unde se bănuia un trup pipernicit învelit cu o cuvertură uzată. A traversat imprudent strada și a fost lovită de autobuz.

— Grav ?

— Foarte grav.

Tofan mulțumi ofițerului și porni ușor. Mai aruncă încă o privire fugară spre trupul acela zgîrcit și nemișcat lângă care scîncea jalnic un pechinez.

— Să ia cineva javra asta de aici, auzi în urma sa glasul autoritar al căpitanului. Hai, faceți loc oameni buni să se poată apropia „Salvarea“.

Purtă în minte încă cîteva minute scîncetul aproape omenesc al cățelului, atît doar cît scăpă din îmbulzeala mașinilor adunate pe partea dreaptă a străzii, apoi apăsă puternic pe accelerație răsufliînd ușurat. Ideea îi veni ceva mai tîrziu cînd văzu în marginea străzii cabina telefonului public. Introdu-se o monedă și formînd un număr o căută pe Roxana s-o întrebe ce știe de soarta lui Ștefan.

Îi răspunse o colegă și astfel află că Roxana e plecată de aproape o săptămînă, undeva în nordul Moldovei, într-o excursie, împreună cu mama ei. Așeză mulțumit telefonul în furcă. Acum era convins că Ștefan era pe baltă la o partidă de știucă. Răsufală ușurat și porni mai departe spre liceu.

★

Ștefan se simțea bine aici, în camera Roxanei. După ce își lăsase rucsacul pe hol, plin cu fel de fel de cutii de conserve, pîine, cafea și două sticle de vin, după ce-și prinse în cuier canadiana și

aruncă în baie cizmele de cauciuc, pășise în virful picioarelor. Cămăruța, decorul familiar, plin cu cărți, bibelouri și păpuși îl primi ospitalieră, păstrînd încă parfumul acela suav al fetei pe care, mai mult ca oricînd, și-o dorea acum lîngă el.

„Noaptea e un sfetnic bun“ gîndi. Cine a spus asta, mare dreptate a avut.

Cît de nenorocit era aseară cînd după cele în-tîmplăte și-a dat seama că va fi scos complet din această acțiune și cît de mulțumit era acum. Pînă și discuția aceea cu bărîna, cînd după țipătul de spaimă cînd îi zărise tichia de feșe din cap, vrînd să arate că înțelesese cam despre ce „accident colegial“ fusese vorba, exclamase mimînd o satisfacție deosebită :

— Da, cel puțin te-a otînjit bine ? Că poate, dragul mamei, ți se așează mintea cum trebuie din zdruncinătura asta !

— Mamă, te rog ! încercase el.

— Eu nu găsesc ce plăcere găsești tu în alergătura asta de zi și de noapte, după cine știe ce procleți nebuni ! Și ce bine ți-ar sta acolo, un avocat, să mă mîndresc și eu cu tine. Numa că ai tu cotloanele tale și mă duci cu vorba și pe mine, și pe fata aceea, săraca !

— Mamă !

— Lasă, lasă... Așa e ! Uite ți-a trimis o vedere de la Suceava. Auzi, la vîrsta ei, mîndrețe de fată,

să plece în concediu cu maică-sa. Păi e proastă, zău așa ! Să fiu eu în locul ei nu mi-aș pierde tinerețea pentru un teleleu ca tine !

Ștefan luă vederea. Într-adevăr, Roxana plecase să viziteze mănăstirile din nordul Moldovei împreună cu mama ei. Asta fu clipa în care îi fulgeră în minte ideea aceea cum nu se poate mai măreață. Își apucă mama de umeri și o sărută pe ambii obraji.

— Ce-i băiete ?

— Sînt bucuros mamă ! Am trei zile de concediu medical. Îmi iau soulele de pescuit și plec pe baltă.

— Cum, așa ? întrebă bătrîna înspăimîntată, arătînd spre tichia de tifon.

— Ei, fii liniștită. E un fleac. Mi-au dat așa, trei zile de odihnă, mai mult ca o recompensă pentru o faptă bună ! Pregătește ceva de mîncare că sînt flămînd ca un lup !

Și în timp ce mama începu să învîrtească crațițele, se retrase liniștit în camera sa să-și alcătuiască planul.

Vederea aceea avusese darul să-i amintească că blocul în care locuia Roxana se afla față în față cu cel în care locuia familia Vlădeanu, mai bine zis fosta sa soție, care nu se mai căsătorise, ca să-și poată crește în liniște unicul copil, acum inginer la Șantierul naval. Ștefan era încredințat că omul

pe care-l urmărise era Vlădeanu, indiferent dacă maiorul Tofan îl crezuse ori nu. Mai devreme ori mai târziu, omul acesta va trece pe acasă, ziua ori noaptea, va intra ori poate va veni numai să-și urmărească de la distanță soția și copilul, dar, de trecut va trece. Până acum nu trecuse, știa cu siguranță lucrul acesta. Avea avantajul că îl mai văzuse pe Vlădeanu și îl putea „simți” chiar de departe după statură, după cum pășea. Nu-și dorea nimic mai mult decât să-l urmărească și să-l poată oferi apoi pe tavă maiorului Tofan, motivînd că l-a zărit, întîmplător, în timp ce se întorcea de pe baltă !

Mulțumit, trecu în bucătărie să-și pregătească o cafea cît se poate de serioasă și mai ales aromată !

Tofan păși pragul monumentalei clădiri a liceului centenar cu un sentiment vag de pioșenie. Străbătu culoarele lungi, întunecate din cauza castanilor bătrîni ce acopereau ferestrele. Trecu prin dreptul unor săli de clasă în care pregătirile pentru începerea noului an școlar erau în plină desfășurare și ciocăni la cabinetul directorului. Directorul, un tînăr, fost elev și profesor al școlii, îl întîmpină amabil, sigur de el, îl invită să ia loc și, după ce ascultă tăcut scurta expunere de motive a ofițerului, vorbi.

— Ceea ce vă interesează pe dumneavoastră, tovarășe maior, e un lucru simplu de împlinit. Dispunem de o arhivă completă organizată după toate rigorile științei. V-aș face însă o propunere. Bineînțeles, v-ar scuti de multe eforturi.

— Vă rog, tovarășe director, vă rog, schiță Tofan cucerit de amabilitatea directorului.

— V-aș propune să discutați mai întâi cu domnul Tudor, secretarul liceului nostru de aproape 40 de ani. Un om cu o memorie excepțională care ține minte, cu mici excepții, elevii din toate promoțiile acestor ani. Da, da. E într-adevăr uimitor.

Tofan se declară de acord și câteva minute mai târziu, bătrînul secretar, de-o eleganță sobră, viguros ca un plăieș de altă dată intră salutînd politicos. Maiorul simți nevoia să se ridice în picioare pentru a strînge mîna uscată a acestui om ce-ți impunea prin simpla sa prezență un respect deosebit.

După ce fură schimbate câteva amabilități banale, Tofan intră în subiect :

— Domnule Tudor, vă mai amintiți de promoția anului '43 ?

— Pe tovarășul îl interesează această promoție, interveni directorul ridicîndu-se de pe scaun. I-am promis că dacă stă de vorbă cu dumneavoastră nu va mai fi nevoie să meargă la arhivă.

— Ei, nu-i chiar așa, zîmbi cu modestie bătrînul. Nu-i mai țin minte nici eu chiar pe toți. Ce vreți? Vîrsta își spune cuvîntul. Mîine, poimîine am 65 de ani.

— Ba, eu sînt sigur că i-ați uitat numai pe cei care ați vrut să-i uitați, preciză directorul retrăgindu-se spre ușă. Pe mine vă rog să mă scuzați pentru cîteva minute. Ne pregătim pentru deschiderea noului an școlar și sînt atîtea de făcut.

După plecarea directorului în cabinet domni cîteva momente de liniște.

— 43 ați spus ori 34? întrebă secretarul.

— '43 preciză Tofan.

— Păi, cine a absolvit în 43? O clipă să-mi adun gîndurile. Directorul era pe vremea aceea tot profesorul T. Așa! Să-i luăm pe cei de aici mai întîi. Avocatul Pană, profesorul Hanganu, doctorul Pascale, doctorul Miltiade, scriitorul Tănăsescu, Dabija, Bucur, Maștei...

— Vlădeanu, Lulescu completă Tofan, neliniștit la gîndul că bătrînul secretar îi va cita catalogul întreg.

Da Vlădeanu, ăsta nu mai știu ce s-a întîmplat cu el. Poate a murit în război. De fapt e unul dintre cei despre care directorul spunea că vreau să-i uit. Lulescu însă nu! Am avut unul Lulescu prin '37. și altul prin '48. Da' în '43 n-a fost nici unul.

— De ce vreți să-l uitați pe Vlădeanu ? inter-
veni Tofan.

— Mda, mormăi nemulțumit secretarul. Era o
pramatie. A fost trecut mai mult din spaima unui
unchi de-al său, patron de ziare, mare legionar ce te-
roriza orașul în anii aceia. De altfel și el făcea po-
litică, mi se pare. Într-un cuvânt, e dintre puținii
absolvenți ce nu fac cinste acestui venerabil lăcaș
de cultură.

— Sînteți sigur că Lulescu n-a fost elevul li-
ceului în anii aceia ?

— Scuzați, n-am reținut cum vă spune.

— Tofan.

— În '43 și în anii apropiați în acest liceu n-a
existat nici un absolvent cu numele de Lulescu.
Sînt sigur de asta. De altfel, ne putem convinge
ușor privind tablourile de promoție.

— Există un astfel de tablou ?

— Desigur, toate promoțiile noastre au păstrat
această tradiție. Vă rog să mă urmați.

Îl urmă pe bătrîn, undeva la etaj, în sălile un-
de era amenajat muzeul liceului. Un aer închis
dăinuia în încăperile ce adăposteau cataloagele cu fi-
lele îngălbenite, cu cerneala decolorată, fotografii,
tăieturi din ziare, reviste școlare, cărți scrise de
foștii elevi ai liceului, iar pe pereți spațiul se dove-
dise neîncăpător pentru zecile de tablouri ale ab-
solvenților.

— Iată, acesta e tabloul promoției din 1943, vorbi bătrînul secretar. Uitați-l și pe Petre Vlădeanu, al treilea din ultimul rînd.

Tofan privi îngîndurat tabloul. Se întoarse apoi spre secretar și întrebă :

— La întîlnirea lor din 1953, vă mai amintiți : au lipsit mulți dintre ei ?

— Din 1958 vreți să spuneți, răspunse secretarul privindu-l superior prin sticla groasă a ochelarilor. Da, au lipsit destui ! Mai ușor mi-ar fi să vă spun cine a venit atunci !

— Mă refeream la întîlnirea lor cu prilejul împlinirii a zece ani de la absolvire, îl întrerupse maiorul.

— Vă rog să mă scuzați, insistă bătrînul, dar o astfel de întîlnire n-a avut loc. S-au întîlnit, ce-i drept, cinci ani mai tîrziu și doctorul Miltiade ar putea să vă...

— Sînteți sigur ?

— Pardon, ripostă jignit secretarul. Apoi dregîndu-și glasul continuă. Îmi voi permite o confidență. Lucrez de mai mulți ani la monografia acestui liceu, al cărui elev am avut cîntea să fiu. Intenționez să dăruiesc manuscrisul, conducerii școlii cu ocazia Centenarului. Ea va fi, mă rog, modesta mea...

— Atunci nu înțeleg ce rost a avut această invitație, îl întrerupse din nou Tofan, întinzîndu-i

bucata de hîrtie tipărită găsită în buzunarul lui Vlădeanu.

— Într-adevăr mormăi bătrînul emoționat, după ce o pipăi îndelung, cu o deosebită grijă. E o invitației autentică despre care nu știam nimic nici eu ! V-aș rămîne profund îndatorat dacă mi-ați ceda-o pentru colecția mea de documente.

— Deocamdată nu, răspunse Tofan mulțumit, așezînd cu grijă hîrtia în portofel. Nădăjduiesc însă că peste cîtva timp să vi-o dăruiesc.

Apoi, după ce-și notă cu grijă numele și adresa absolvenților ce locuiau în oraș, îi mulțumi bătrînului secretar și plecă fără să mai treacă pe la cabinetul directorului.

★

Vila doctorului Didi Miltiade fusese construită înainte de război în partea de vest a orașului, la cîteva sute de metri de drumul național nr. 25. În jurul ei erau încă vre-o zece vile asemănătoare ca stil, înconjurate de curți mari pline cu pomi fructiferi și viță de vie. La vremea aceea aici se aflau marginile orașului, acum însă noile cartiere de locuit, ocolind discret grupul de vile, puseseră stăpînire pe multe hectare de teren. Bătrînul doctor Miltiade, sosit în oraș imediat după primul război, făcuse o carieră frumoasă devenind în scurt timp un renumit oftalmolog. Își ridicase vila tîr-

ziu, aproape de pensie și alesese probabil locul acesta pentru liniștea din jur și mai ales pentru a-și putea satisface marea sa pasiune — florile. Singurul său fiu, Didi, îl urmăse și în profesie și în pasiune, așa că bătrînul muri liniștit, prin anii 49, convins că lăsase toată agoniseala și știința sa pe mîini bune.

Tofan își parcă mașina în apropiere și urcînd cele cîteva trepte de beton ce duceau spre ușa masivă de stejar, cu încrustații de daltă, sună de cîteva ori. Soneria funcționa, dar, deși auzi mișcare trecură mai multe minute pînă veni cineva să deschidă.

Omul din fața sa mai puna încă întipărite pe chip cîteva din trăsăturile elevului de liceu de acum aproape treizeci de ani. Înalt, brunet, bine legat, cu o mustăcioară subțire, aranjată cu grijă, cu o față atrăgătoare, prietenească părea un actor retras în vila sa particulară pentru a-și lua răgazul necesar de a trece de la rolurile de june prim, fără prejudecăți, la acelea de unchi ori părinte cu multă înțelegere față de nebuniile tinereții.

— Maiorul Tofan, din Inspectoratul județean al Ministerului de Interne. Vreau să vă solicit cîteva relații despre foștii dumneavoastră colegi de liceu.

Doctorul îl privi liniștit cîteva minute.

— Vă puteți legitima ?

Tofan îi arătă legitimația.

— Intrați, spuse omul. Cel puțin sînt sigur că asta e originală.

Degaja din gesturi și cuvinte o siguranță de sine deosebită, vecină cu aroganța, amănunt care nu-i scăpă ofițerului.

— Veniți după mine, vom merge în biroul meu. Acolo e mai nimerit pentru o astfel de discuție.

Tofan îl urmă. Străbătură un hol discret mobilat, plin însă cu plante exotice, majoritatea dintre ele răsădite în cazane mari de aramă bătută. Urcară o scară de lemn în spirală, la etaj, trecură prin fața unui dormitor a cărei ușă deschisă îi dădu posibilitatea maiorului să vadă un pat uriaș cu baldachin de mătase galbenă și pătrunseră în birou. O încăpere respectabilă, plină cu vitrine de cărți, tablouri, dulapuri cu o colecție de monede vechi, fotolii de piele și, undeva, lîngă o imitație de cămin, un birou masiv din mahon, cu o mașină de scris pe el și multe reviste.

— Mă scuzați pentru povestea cu legitimația, vorbi doctorul invitîndu-l prin gesturi să se așeze. Nu sînt nici două săptămîni de cînd am avut o aventură tare neplăcută.

— Ce aventură ?

— O clipă, se scuză Miltiade, o clipă doar și vă explic. Merită s-o aflați, pentru că e amuzantă !

Ieși pe o altă ușă și, revenind după câteva minute scoase din dulap o sticlă de cristal și două cupe înalte ce imitau floarea de lălea. Le așează pe măsuta dintre fotolii și ridicînd sticla o privi cu încîntare în zare.

— E un coniac vechi. Ceva mai bătrîn ca noi.

Turnă cam cîte o linguriță în fiecare cupă și îl invită pe maior să guste.

— Spune-ați de povestea aceea, îi aduse aminte Tofan clătînd cupa și mirosînd parfumul discret al coniacului.

— A, da. În fond e destul de nostimă. Dar, dacă stai și te gîndești putea fi un lucru serios. Cu aproape două săptămîni în urmă, într-o după amiază, a sunat cineva la ușă. Întîmplător eram acasă doar eu cu mama. Maria, menajera noastră, plecase în oraș, după cumpărături, cu o rudă de-a ei de la țară. Am coborît să deschid. Un tînăr cam de vreo 25 de ani. Foarte politicos și curățel îmbrăcat. Îmi spune că e locotenent de miliție, îmi prezintă chiar și o legitimație, pe care eu, din politețe n-o cercetez și îmi cere să-i prezint cartea de imobil și să-i permit să viziteze casa. Pune cîteva întrebări despre mine, despre mama mea, despre menajeră, îmi face cîteva complimente cu privire la bibliotecă. Mă rog, totul a durat cîteva minute. Apoi, pleacă. Patru zile mai tîrziu, cînd mă întorc acasă pe la prînz, după o gardă de optsprezece ore, constat

cu surprindere că-mi lipsesc din colecția mea numismatică mărcile, dolarii, francii francezi și elvețieni, lirele sterline și alte câteva piese uzuale, încă în circulație.

— Valută deci ?

— Exact, continuă doctorul zîmbind, valută uzuală. Probabil că a căutat și lei, dar, după un obicei mai vechi, banii pentru cumpărături la noi în casă îi ține Maria. Eu cînd am nevoie de ceva mărunțiș ei îi cer.

— Și nu ați reclamat dispariția ?

— Nu pentru că, vedeți dumneavoastră, explică Miltiade ridicînd capacul unei vitrine și întinzîndu-i lui Tofan o bancnotă străină, sînt inutilizabile. Există aici pe spate și ștampila băncii, și emblema colecției mele. Dacă ar fi știut însă că bucata asta de aramă coclită de pe vremea Impăratului Tiberius, valorează de o sută de ori mai mult decît tot ce a luat chiar socotind la valoarea lor de circulație, probabil că și-ar da cu pumnii în cap de necaz.

— Trebuia totuși să reclamați organelor de miliție furtul, cel puțin pentru legitimația aceea, observă maiorul sorbind din coniac.

— O, dacă aș fi văzut că este cu adevărat o legitimație se înțelege că aș fi făcut-o. Dar așa !

În clipa aceea ușa se deschise și o femeie în jurul vîrstei de patruzeci de ani intră aducînd pe o

lavă un recipient mic de argint și două ceșcuțe pentru cafea.

— Mulțumesc Maria. Așez-o aici. Ne vom servi singuri. Vezi să nu fim deranjați de nimeni. Dacă telefonează doctorul Radu, roagă-l să revină peste o jumătate de oră.

Femeia așază totul cu grijă și ieși din încăpere, tăcută așa cum intrase, de altfel.

— Serviți-vă tovarășe maior... mă scuzați că nu v-am reținut numele.

— Tofan. Petre Tofan.

— Serviți-vă tovarășe Tofan. Maria face o cafea minunată. Cel puțin așa cred eu! De aproape 30 de ani de când se află în casa noastră ne-am modelat cu toții gusturile după ea.

Tofan își umplu pe jumătate ceașca de cafea, puse un virf de linguriță de zahăr, acceptă țigara doctorului și observă plin de tact că într-adevăr menajera știa să pregătească o cafea excelentă.

— Știți, începu el așezînd ceașca pe tavă, adresa dumneavoastră mi-a dat-o secretarul liceului, Tudor...

— A, bătrînul Tudor.

— Venisem, continuă Tofan simțînd apăsarea timpului, să vă cer cîteva relații despre foștii dumneavoastră colegi de clasă Vlădeanu și Lulescu. I-ați mai întîlnit cumva după absolvire?

— Doctorul trase gînditor un fum de țigară.

— Petre Vlădeanu, da, îmi amintesc de el. Destul de vag, însă, nu prea am fost apropiați. Era un tip aparte, cam impulsiv... Așa ceva în genul unei mașini care are mai mult motor și mai puține frine. Luțescu însă nu, n-am avut nici un coleg cu numele acesta.

— Poate în clasele mai mici ale liceului, insistă maiorul.

— Nu, nu cred! De altfel ne putem convinge ușor. În camera mamei se află tabloul promoției noastre, iar pe spatele său e scris, cel puțin la al meu, întreg catalogul din clasa I de liceu. Era un obicei pe atunci de la care nici noi n-am vrut să ne abatem. Să-l aduc?

— Dacă nu vă deranjez prea mult, acceptă Tofan.

— Nu-i vorba de nici un deranj, răspunse doctorul ieșind pentru câteva clipe din birou ca să revină cu tabloul.

Tofan îl cercetă atent. Era identic cu cel pe care-l văzuse în muzeul liceului.

— De ce spuneți, că Vlădeanu era un tip aparte?

— Hm, mormăi Miltiade, puțin încurcat. În vremea aceea mi se părea că era mult mai matur decât noi. Primele povești cu șantajuri, cu dame de consumație de la el le-am aflat. Făcea politică legionară, participa la fel de fel de întruniri și mar-

șuri prin oraș, răspundea insolent profesorilor, era un fel de mic erou al clasei. Asta, bineînțeles în ultimii doi-trei ani ai liceului.

— L-ați mai întâlnit ?

— Cred că prin '46 ori '47. Mai eram încă student. Eu mi-am terminat facultatea în '48. Am fost un an și ceva intern într-o clinică din București. Prin '50 am revenit în oraș, tata mai avea încă cabinet particular și l-a mai avut câțiva ani. Nu-mi amintesc să-l fi mai întâlnit nici măcar întâmplător pe stradă. Vă repet însă că nu eram apropiați așa, de exemplu, cum am fost cu profesorul Hanganu, avocatul Pană și alți câțiva. Cit despre Lulescu, acela sînteți convins acum cred că nu l-am avut coleg.

— Vă amintiți, vorbi maiorul după o clipă de gîndire, a participat și el la întîlnirea din 1953 a promoției dumneavoastră ?

— Nu, în '53 n-am avut nici o întîlnire. Se obișnuia să te întilnești la zece ani de la absolvire, dar noi am făcut-o abia mai tîrziu, prin '58. Au lipsit destul de mulți, printre care și Vlădeanu. Îmi amintesc, cînd s-a strigat catalogul nimeni n-a putut spune nimic despre el.

— Nici n-a fost vorba despre o astfel de întîlnire ?

— După cîte știu eu nu, răspunse doctorul cu aceeași stăpînire de sine aprinzîndu-și o nouă țigă

gară. Cel puțin dintre colegii pe care-i cunosc, or fi cam zece, doisprezece, nimeni n-a discutat despre așa ceva. Nu era momentul.

— Atunci ce rost a mai avut invitația aceasta? întrebă Tofan scoțind din portofel cartonașul tipărit.

— Mda, mormăi Miltiade, citind invitația. Se vede treaba că cineva s-a preocupat totuși de întâlnirea noastră. Mă gândesc însă... ezită doctorul, mă gândesc că ar putea fi o farsă.

— La ce vă referiți? deveni Tofan atent.

— Vedeți, aici scrie că întâlnirea va avea loc în salonul restaurantului „Odeon”. Or, după câte îmi amintesc, prin anii '50, '51 în orice caz, revenisem eu în oraș, „Odeonul” devenise cantină populară, „Progresul”. Lucram la o circumscripție medicală în port și treceam în fiecare zi prin fața ei.

Tofan înghiți în sec. Deschise gura să spună ceva, dar se răzgîndi. Nu-și putea ierta faptul că nu sesizase de la început lucrul acesta, deși știa bine cantina aceea unde servise masa de seară ani în șir. Așeză grijuliu cartonașul în portofel și mulțumindu-i doctorului Miltiade pentru cafea și coniac plecă. Se urcă în mașină, trecu câteva minute pe la Întreprinderea poligrafică și apoi mai mult zbură spre Inspectorat.

Aici colonelul Marinescu îl întâmpină cu o figură pe care și un copil putea citi o mîhnire de zile

mari. Discutase aproape trei ore cu domnul F. fără să poată scoate de la el o iotă în plus peste ceea ce cunoșteau.

— Ca să nu mai spun, încheie colonelul pomelnicul necazurilor, e aproape unsprezece și nici de la echipaje, nici de la punctele de control n-am aflat nimic în legătură cu blestemata aia de mașină. Cred că e cazul să dăm treaba asta pe mîna sectoriştilor.

Tofan însă se feri să adauge ceva, dar își puse la curent superiorul cu rezultatul cercetărilor lui din dimineața aceea.

— Și, în cele din urmă, întrebă nerăbdător colonelul, ce e cu invitația asta de care te agăți așa, ca de un pai ?

— Vedeți dumneavoastră, tovarășe colonel, un bătrîn tipograf mi-a spus că unele litere de aici, acestea aplecate, fac parte dintr-un corp ce s-au folosit pînă prin '50 doar, și erau întrebuințate în tipografia Retea, unde își tipărea unchiul lui Vlădeanu ziarurile. Mai spunea că ar putea fi trasă invitația la o mașină de mînă și că zațul a fost cules de un nepriceput fiindcă a adunat la un loc trei tipuri diferite de caractere, lucru pe care, de bună seamă nu l-ar fi făcut nici un ucenic cu o practică cît de sumară !

— Adică vrei să spui, după cîte înţeleg eu, că ar fi fost fabricată de Vlădeanu şi în nici un caz pentru invitarea colegilor la aniversare ?

— Exact.

— Şi atunci ?

Tofan tăcu privindu-l în ochi pe colonel.

— Haide, dă drumul la ipoteză, că îţi promit să nu bag în seamă cuvîntul ăsta cu care m-ai albit. Zii, zii, poate parolă, poate semn de recunoaştere pentru cîţiva oameni aleşi. Nu-i aşa ?

Tofan aprobă din cap zîbind.

— Şi unde crezi că ai putea găsi o dezlegare ?
întrebă bănuitor colonelul.

— Numai acasă, la soţia lui Vlădeanu. Poate ştie ea ceva despre invitaţia asta.

— Hotărisem parcă, că pînă nu dăm de urma maşinii să nu vizităm cele două familii.

— Tocmai de asta am venit la dumneavoastră, răspunse Tofan, privindu-şi vîrfurile pantofilor.

În birou se lăsă o tăcere grea. În cele din urmă maiorul trase puternic aer în piept şi ridicîndu-şi ochii îl privi încununtat pe colonel.

— Bine, bine, pufni înciudat colonelul. Dar, numai dumneata singur. Şi, ai grijă cum discuţi cu ea. Femeia asta a suferit destul şi n-aş vrea ca tocmai noi să-i redeschidem acum rănilile uitate !

Tofan se ridică să plece.

— După cîte ştiu, are un băiat care e inginer în şantier. Alege-ţi o oră cînd e singură acasă. E mai bine aşa.

— O să mă duc chiar acum, tovarăşe colonel.

— În ordine.

Din prag, Tofan se întoarce şi întrebă :

— Aţi mai aflat ceva de Ştefan ?

Colonelul ridică abătut din umeri şi privind peste maior ceru şefului de cabinet să-i facă legătura cu Inspectoratul din Constanţa.

★

Apartamentul pe care-l ocupa familia Vlădeanu se aflat într-unul din noile cartiere ale oraşului, ridicat cu aproape trei ani în urmă. Undeva, în partea de răsărit, pe locul unde altă dată era aerodromul, încă se mai construia. În ultimul deceniu, prin ridicarea cîtorva obiective industriale, printre care şi marele Combinat siderurgic, oraşul, îşi dublase populaţia. Aşa că, deşi se construise enorm, încă se mai făcea simţită foamea de spaţiu locativ.

Tofan descoperi cu greu adresa, după o căutare complicată. Îşi parcă maşina în apropierea unui complex comercial şi străbătu pe jos cei cîteva zeci de metri care îl despărţeau de scara blocului.

Sună şi aşteptă cîteva clipe nemişcat în faţa vizorului. Se auziră paşi, apoi cineva spuse : „o clipă vă rog“ şi, după alte cîteva minute, chinui-

tor de lungi pentru nerăbdarea maiorului ușa se deschise și în prag apărură o femeie micuță durdu-lie, cu un zimbet de bunătate întipărit pe chip. Firișoarele argintii de la tîmple o trimiteau dincolo de 40 de ani și Tofan constată cu mulțumire că femeia din fața sa nu încercase în nici un fel să-și ascundă vîrsta.

— O dumneavoastră ! exclamă mirată ca și cînd l-ar fi cunoscut.

— Maiorul Tofan, din Inspectoratul județean al Ministerului de Interne, rosti Tofan, lăsînd să-i scape fără voia sa expresia stereotipă. Văzu cum fața femeii se crispă pentru o clipă, și se grăbi să adauge. Aș dori să discut cu dumneavoastră cîteva cuvinte.

— Poftiți, vă rog, îl invită femeia, adunîndu-și cu un gest liniștit cutele capotului înflorat.

Tofan intră, își așează pălăria în cuierul de pe sală și așteaptă liniștit în ușa sufrageriei pînă cînd femeia veni lîngă el și-l invită din nou să între. Se așează pe un scaun în fața lui și lăsîndu-și mîinile în poală ca după o mare trudă așteaptă liniștită privindu-l cu ochii rotunzi, ca de copil.

— E vorba cumva de Petrișor ? întrebă femeia cu glasul stins.

— Nu, se grăbi să o liniștească maiorul. Nimic în legătură cu fiul dumneavoastră. De altfel v-aș ruga ca el să nu știe de vizita mea.

— Atunci, oftă femeia ușurală, aranjîndu-și cu un gest părul, atunci putem discuta despre orice doriți dumneavoastră.

Tofan îi mulțumi în gînd pentru zîmbetul acela ce-i apăru din nou pe chip și întrebă.

— L-ați cunoscut pe un oarecare Lulescu, un bun prieten al soțului dumneavoastră ?

— Un fost coleg de liceu de-al lui Petre, îl cîștă femeia. Nu l-am cunoscut. Am auzit însă vorbindu-se de el. E și în tabloul acela de absolvire. Am aflat mult mai tîrziu că au fost prieteni nedespărțiți, că au copilărit împreună și, cînd au plecat, tot împreună au plecat. Asta o știu de la mama lui.

Tofan își reținu cu greu emoția care-l măcina. Căuta să și-o alunge privind mobila simplă din jurul său, strălucind de curățenie, împodobită cu fel de fel de mișcări lucrate de mîna, vitrina cu imitație de cristaluri ieftine, cele cîteva bibelouri de serie, totul însă aranjat ou grijă deosebită.

— Ce-ați spune de o cafeluță, propuse femeia. La noi în casă se consumă multă cafea.

— Ar fi minunat, se declară de acord Tofan dacă mi-ați permite să-mi aprind și o țigară.

— Vai, se poate ? fumați dacă doriți. Sînt obișnuită. Fiul meu, Petrișor, fumează și ceea ce mă supără e că fumează mult mai ales noaptea cînd învață ori lucrează la planșele lui.

— Cît timp pregătiți dumneavoastră cafeaua aș vrea să mă uit puțin la tabloul acela de promoție.

— E în camera mea, veniți după mine să vă conduc, vorbi femeia ridicîndu-se.

Ieșiră din sufragerie, traversară holul și pătrunseră în cea mai mică cameră a apartamentului. Rămăs singur în fața tabloului Tofan constată două fapte noi. Mai înlîi, spre deosebire de celelalte, fiecare absolvent avea trecut aici nu numai numele său, ci și adresa unde locuiește. În al doilea rînd cîtiva dintre ei purtau alte nume printre care descoperi și numele lui Lulescu. Scoase din buzunar minusculul său aparat de fotografiat și făcu cîteva clișee. Apoi calm se reîntoarse în sufragerie unde îl găsi gazda cînd veni cu cafele fierbinți și paharele de apă minerală.

— Deși erau așa de buni prieteni, eu totuși nu l-am cunoscut, începu ea discuția invitîndu-l să servească din cafea.

— Tocmai asta vroiam să vă întreb, răspunse Tofan trăgînd în fața sa ceșcuța.

— Vedeți dumneavoastră, eu sînt de felul meu din partea muntelui. L-am cunoscut pe Petre, prin '47, într-o vreme cînd el stătea fugar pe acolo. L-am văzut, ne-am plăcut și toată iarna aceea el a locuit la noi. Cînd i-am spus că o să am un copil, a vorbit cu tata și ne-a cununat preotul din sat. Apoi, în primăvară el a plecat și dacă mai trecea la o

lună două să ne vadă. De la un timp n-a mai trecut. Am așteptat eu ce-am așteptat, mi-am luat copilul și am venit tocmai aici să aflu ceva despre el. Asta era prin '51. Nici mama, nici frații lui nu m-au lăsat să mai plec înapoi, și, cîteva luni mai tîrziu am aflat că a fost împușcat în timp ce încerca să fugă din țară.

— Nu v-ați mai recăsătorit ?

Femeia sorbi liniștită din cafea.

— Nu. Noi, de felul nostru sîtem o sămîntă de ferici care cunoaștem un singur bărbat. M-au îndemnat cumnații, chiar și mama m-a îndemnat da' n-am făcut-o mi-am luat serviciu, aveam copilul, pe Petrișor, așa că nu eram singură pe lume. Am lucrat pînă acum un an și ceva, și cînd ne-am mutat la bloc, băiatul cîștiga destul ca să rămîn pe lîngă casă.

— Spuneți că ați discutat cu mama lui Lulescu...

— Da, venea pe la noi. Mai des atunci în primii ani. Și acum mai vine din cînd în cînd. Ea e încredințată că fiul ei trăiește și că într-o zi va veni acasă. Au trecut însă douăzeci și doi de ani de atunci, de cînd au plecat, și dacă n-a dat nici un semn de viață pînă acum !

Tofan vru să se ridice, dar sesiză că femeia mai are de spus ceva, așa că așteptă liniștit.

— Și chiar dacă ar trăi, chiar dacă s-ar fi ascuns pînă acum, numai viață nu se poate numi asta! Mereu cu frica în suflet. Mai rău, de o mie de ori mai rău ca la pușcărie.

— Poate că a plecat din țară? observă Tofan ridicîndu-se.

— Nu cred, clătină femeia din cap. Că dacă ar fi plecat, de acolo unde se afla, trimitea el măcar un rînd acasă. Nu-l împiedica nimeni să facă lucrul acesta. Ori s-a ascuns pe aici, ori e mort, că în anii aceia...

Tofan mulțumi pentru cafea și coborî. Răsufală ușurat cînd se urcă în mașina sa și ajuns la Inspectorat chemă la el lucrătorul de la laborator.

— Vreau o copie de pe clișeul acesta. Cît poți mai repede. Și vezi, să fie cît mai contrast, îi spuse întinzîndu-i aparatul de fotografiat.

★

Coborîse seara și Ștefan abia acum îndrăzni să deschidă fereastra pentru a alunga din camera Roxanei fumul gros de țigară. Petrecuse aici, cu țigările și cafeaua în față, cea mai lungă zi din viața sa. Spre prînz avu o surpriză plăcută cînd văzu apărînd după colțul blocului silueta atît de cunoscută a șefului său. Îl urmări atent prin teleobiectivul aparatului de fotografiat și cînd Tofan puse picio-

rul pe prima treaptă a scării ce ducea spre apartamentul locuit de Catinca Vlădeanu și fiul ei, apăsă pe declanșator. Zimbi mulțumit de isprava sa și, aprinzându-și o nouă țigară gîndi amuzat la figura pe care o va face Tofan cînd îi va arăta peste cîteva zile fotografia. Au fost de fapt singurele clipe de destindere din ziua aceea. Se gîndi mult la lucrul pe care-l făcea, la faptul că intervenția sa în acțiune putea însemna o greșeală imensă de care va trebui să răspundă. Era convins însă că, fiind singurul care știa că cel căutat e Petre Vlădeanu... Singurul care-l văzuse pentru o clipă. Faptul acesta putea fi hotărîtor în toată urmărirea.

După eșecul pe care-l suferise nu-i lăsaseră nici cea mai mică șansă pentru a se revanșa. Așa că fu nevoit să și-o caute el. Și, era convins că o găsisese și mai mult decît atît știa că nimic nu-l va împiedica s-o ducă la capăt. Își făcu în fugă o nouă calea și reveni în fața ferestrei tocmai în momentul în care Catinca Vlădeanu alături de fiul ei, plecau în oraș.

Trecură minute chinuitor de lungi. Gura îi era caclită de fumul zecilor de țigări, iar capul îl dărea îngrozitor. Poate de aceea cînd zări un mic fulger de lumină la una din ferestrele apartamentului acela tresări crezînd că are halucinații. Se ridică în picioare. Așteptă cu toată ființa crispată. Veni al doilea scăpănat și înțelese că acolo în întu-

neric cineva fotografia ceva. Ca un automat, cu gesturi inconștiente, ieși din apartament, se prăvăli pe scări și străbătu alergînd distanța dintre blocuri. Urcă atent scara și apăsă cu grijă mînerui ușii de la intrare a apartamentului familiei Vlădeanu. Era deschisă. Intră. Rămase cîteva clipe pe sală încercînd să se orienteze spre camera la fereastra căreia zărise fulgerul palid al Blitz-ului. Se hotărî și împinse ușa cu piciorul. Așteptă. Își auzea bătăile inimii. Ridică mîna spre comutator și în momentul acela ușa fu trîntită cu putere.

★

Toată după amiaza aceea Tofan și-o petrecuse în fața panoului de comandă ținînd permanent legătura cu lucrătorii aflați în misiune. După ce le ascultase rapoartele mai mult decît sărace, maiorul Tofan îi puse din nou „pe fugă” repartizîndu-le fiecăruia cîte o serioasă postată din acțiune. Lipsise de la această întrevvedere fulger doar locotenentul Neagoe de care și-a amintit mult mai tîrziu, abia cînd a primit semnalul său, că se afla în drum spre Constanța urmărind fata pe care domnul F. o luase să-i înfrumusețeze concediul pe litoral. Îi chemase înapoi, fără să-i explice nimic și-l trimisese acasă să se odihnească.

Cum vizita în apartamentul familiei Vlădeanu îl convinsese pe Tofan, după ce răsfoi dosarele fos-

lelor organizații fasciste din oraș, că aici se afla lucrul pe care-l căuta Lulescu dădu dispoziție să țină permanent sub observație intrarea blocului.

Așa că acum, așezat în fața monitoriului, cu stația permanent în emisie, Tofan îl aștepta pe Lulescu. Simțea că e undeva pe aproape, că asemenea lor supraveghea apartamentul așteptând momentul prielnic, pentru a sustrage tabloul de promoție, ori pur și simplu pentru a-l fotografia. Și, momentul acesta se ivise, cum nu se poate mai bine, odată cu plecarea familiei Vlădeanu în oraș. Interesul pe care i-l trezea Lulescu depășea cadrul strict al profesiei. Modul în care acționase îl pusese pe gânduri. Preferase somniferul, în cazul domnului F. când de fapt otrava l-ar fi scutit de multe neplăceri. Pe Ștefan se mulțumise să-l lovească cu patul pistolului, în loc să-i trimită un glonte ori să-i înfigă în spate un cuțit.

Nu, lucrurile acestea nu erau întâmplătoare. Nu era normal să „lucreze” așa. Asta însemna că omul își lua o rezervă de siguranță, o porțiță de salvare, oricât de mică ar fi ea în cazul când va fi prins. Înseamnă nehotărâre, înseamnă incertitudinea reușitei. Ori, cu astfel de povești nu pornești în asemenea acțiune.

Se petrecuse ceva cu el. Dar ce se petrecuse?

Colonelul Marinescu ascultându-i argumentele încercase o explicație.

— „Alta vreme cît se aflase departe, spunea ei, de locurile acestea, de familia lui, de prietenii cu care copilărise, mecanismul funcționase perfect. Venit aici însă, ceva se dereglase în el. Cine știe cîte nopți a privit ferestrele luminate ale casei sale, cine știe de cîte ori și-a urmărit de departe mama, s-a ferit din calea prietenilor de altă dată fără să se poată apropia și să-i întrebe omenește, simplu: „Ce mai faci, omule?“ Cine știe ce îndoieli l-au cuprins în aceste zile și nopți?“

Atîția ani să tresari la fiecare zbîrniit al sone-riei, la fiecare sunet al telefonului, să privești cu teamă orice om care merge o sută de pași în urma ta, să nu știi unde te vei afla mîine, lucrul acesta e mai mult, mult mai mult decît orice pedeapsă.

Și pentru toate acestea ce răsplată îl aștepta din partea stăpînilor lui? Probabil o scoatere frauduloasă din țară. Dar, lucrul acesta era astăzi irealizabil. Atunci, mai mult ca sigur moartea. La viața sa de mai înainte nu se mai putea întoarce deoarece căderea sa însemna acum căderea unei întregi rețele ținută atîta vreme în conservare.

Arestîndu-l la prima întîlnire cu el, Tofan știa că îi salvează viața. Paradoxal, dar ăsta era adevărul. Dar pe Tofan acum nu Lulescu îi interesa, ci mult mai mult și lucrul acesta îl putea obține numai dacă Lulescu se afla în libertate, numai dacă ei acționa. Asta însemna însă...

Își șterse cu balista sudoarea de pe frunte și cu gesturi înfrigurate aprinse o nouă țigară. În jurul său, de multă vreme cei doi operatori de la stație vorbeau pe șoptite. Se lăsă leneș pe spătarul scaunului în momentul în care profilul cunoscut al lui Ștefan umplu cadrul televizorului. Îi recunoscuseră costumul de pescuit, pălăria sa proverbială, îl văzu urcînd în fugă scara blocului. Tresări năucit pur și simplu de intervenția subalternului său. N-ar fi putut spune că „înghițise“ povestea aceea cu pescuitul. Știa cît de ambițios era. Dar de aici și pînă la intervenția sa într-o acțiune, pînă la încălcarea flagrantă a unei dispoziții era un pas enorm pe care nu-l făcuse nici în primele luni de muncă. Vru să transmită locotententului major Palade ordinul să intervină pentru a-l îndepărta. Rămase o clipă cu mina întinsă spre microfon. Ceva mai puternic decît acest prim impuls îl opri. Hotărî să aștepte. Trecură clipe chinuitor de lungi. În cadrul apărură un cetățean, un bătrîn ce cobora liniștit. O liniște făcută, o liniște alcătuită din mișcări reținute, nefirești. Intervenise ceva în ordinea lucrurilor și acel ceva putea foarte bine să fie Ștefan. Tofan apucă de data aceasta hotărît microfonul.

— 817... 817... Sînt „Centrul“. Lipește-te de omul care coboară scările.

— Am înțeles. Pornesc.

— 819... și 813... Dubiați-l pe 817. Dublați-l pe 817 ! Raportați orice schimbare de situație. Veți acționa la ordinul meu.

Din preajma blocului plecaseră toți lucrătorii. Cineva trebuia adus aici, cineva care trebuie să ajungă însă după ieșirea lui Ștefan.

— E ultima tîmpenie care i-o mai tolerez înaintea de pensie, gîndi în ciudat Tofan.

Calculă în gînd timpul pe care-l mai avea la dispoziție și transmise altor doi lucrători de a se apropia de careul „zero“.

— „Centrule“... Sînt 817... Mă aflu în dreptul restaurantului T. Se îndreaptă spre faaleză. L-a preluat 813.

— Am recepționat ! Continuați...

Pentru cîteva clipe Ștefan apăru din nou în cadru. Mergea șovăind, cu pălăria trasă pe ochi, gîrbovit parcă de o imensă povară, povara înfrîngerii. Tofan așteptă să treacă cîtînd ușurat. Știa bine acum că nimeni în afară de el nu-i semnalase prezența aici.

— „Centrule“. Sînt 813 !... Se îndreaptă spre port. Îl preia 819...

— Continuați, răspunse Tofan. Apoi se întoarce spre unul dintre operatori.

— Anunțați-l pe tovarășul colonel că urmărirea a început.

Puțin mai târziu colonelul Marinescu intra grăbit în încăpere fără să bage de seamă valurile de fum ce pluteau prin cameră.

— Se îndreaptă spre Docuri, raportă Tofan ridicându-se în picioare.

— Lulescu ?

— Nu tovarășe colonel. Probabil o legătură. Un om mult mai în vîrstă.

Telefonul bîzii cu turie. Mai aproape de el, colonelul îl ridică :

— Colonelul Marinescu. Da, da ! Spuneți tovarășe maior. Vă ascult. Lulescu poate ? Bine... Bine... Maiorul Tofan va fi acolo peste zece minute ! Nu, nu-i nevoie. Va veni cu mașina sa ! Bună seara !

Așeză încet receptorul în furcă și se întoarse spre Tofan.

— Băieții maiorului Dobre au scos din Dunăre acum un sfert de oră „Skoda“ albastră pe care o căutam. Au dat peste ea niște pescari !

— Unde ?

— Puțin mai sus de Uzina de apă. Dobre spune că un oarecare Lulescu se află în ea. Cel puțin așa scrie în actele sale.

— Împușcat ?

— Nu, clătină din cap colonelul. Mort fără semne de violență. Luați mașina și mergeți pînă acolo. Voi dirija eu, aici, urmărirea.

Ajunse tîrziu cînd bătrînul medic legist se urca în mașină să plece. Vru să schimbe cîteva cuvinte cu el, dar maiorul Dobre îi făcu semn să-l lase în pace și să se apropie. Blitz-ul căpitanului Vereea mai fulgeră de cîteva ori în noapte.

— Să trăiești Papa, își salută Tofan prietenu!. Aș vrea să văd și eu actele omului.

Unul din subalternii maiorului Dobre îi întinse un portofel încă ud. La lumina unei lămpi electrice Tofan privi buletinul de identitate al celui decedat. Era vorba de un oarecare Gheorghe Lalescu, născut în G., în 1923. Întoarse pagina și descoperi cu surprindere fotografia lui Petre Vlădeanu. Luă lampa electrică din mîna lucrătorului de miliție și apropiindu-se de cadavru îi luminează chipul privind-l insistent. Era într-adevăr Vlădeanu și, în clipa aceea se gîndi că Ștefan avusese dreptate.

— Il cunoști ? întrebă Dobre apropiindu-se.

— Aș fi vrut să-l cunosc, răspunse Tofan privind fluviul ce unduia leneș în noapte. Un flux de smoală topită ce se întindea de la picioarele sale pînă la capătul pămîntului. Ce spune doctorul ?

— A exclus de la bun început posibilitatea sinuciderii. Spune că va face precizarea după autopsie. Asta înseamnă încă două trei ore. Văd că e născut aici. Are cumva rude ?

— Nu, clătină Tofan gînditor din cap. A avut mai de mult. Acum nu mai are pe nimeni.

Îi strînse mîna lui Dobre și urcîndu-se în mașină se întoarse la Inspectorat. Aici, între timp băieții sosiseră cu arestatul. Îl cheamă la el în birou pe Șorcaru să-i prezinte un prim raport..

Află astfel că îl reținuseră pe individ, din ordinul colonelului, la coborîrea dintr-un vagon de marfă. Le prezentase un pașaport și carnetul de marinar pe vasul „C.” aflat sub un pavilion sud-american, ce trebuia să ridice ancora în zori. Nu s-a opus și pare că nici acum nu știe despre ce e vorba. Într-unul din nasturii uniforme fusese găsită caseta minusculă cu microfilmul. O predaseră specialistului și acum așteptau fotografiile.

— Ce-a căutat în vagonul acela ?

— A, uitasem să vă spun, se scuză locotenentul major. Controlînd vagonul am găsit acolo un costum nou de haine și un buletin de identitate distrus pe care l-a folosit pentru a circula prin oraș. Bineînțeles că nu recunoaște nimic.

— Unde-i acum ?

— În biroul meu. Moraru și Luca îi iau o primă declarație.

— Și ce spune ? întrebă Tofan ridicîndu-se să deschidă fereastra camerei.

— Nimic deocamdată. Susține că e Mario Valone, cetățean străin și întreabă cu ce drept l-am arestat.

— Valone ? Uite domnule ce mică e lumea asta ! exclamă Tofan înveselindu-se deodată.

— Își cere continuu înapoi pachetul cu țigări și bricheta. Eu le-am predat laboratorului pentru analiză.

— Ce fel de țigări ?

— Hedges. Spune că sînt singurele pe care le fumează.

Tofan deschise fișetul, luă un pachet de țigări Hedges, îl desfăcu, scoase din el o țigară și lăsînd-o pe birou, se întoarse spre Șorcaru.

— În pachet erau 19 țigări nu ?

— Exact tovarășe maior ! Ați vorbit cu locotenentul ?

Tofan zîmbi. Ridică receptorul și formînd numărul spitalului rugă pe cineva să-l cheme pe bătrînul medic legist. Trecură cîteva minute bune pînă răsună în receptor vocea voalată a dootorului.

— Ce puteți să ne spuneți deocamdată ? Da, da ! Am neapărată nevoie, altfel nu v-aș fi deranjat...Paralizia sistemului nervos ? Curara ? Aha, în genul curarei ! Bun doctore... Aștept mîine dimineață procesul verbal. Nu, lui Dobre nu trebuie să i-l mai trimiteți ! Noapte bună.

Ieși din birou urmat îndeaproape de Șorcaru. Străbătu oîteva culoare, urcă la etaj, deschise o ușă, alta și pătrunse într-o cameră unde-i găsi pe Moraru și Luca învîrtindu-se în preajma unui om în vîrstă, cu tîmplele încărunțite, care stătea neglijent pe un scaun.

Cînd îl văzură intrînd, cei doi luară poziție de drepți. Gestul acesta îl determină pe arestat să-și corecteze poziția și să-l privească pe Tofan cu un interes aparte.

— Cum vă numiți ?

Arestatul ridică privirea întrebătoare spre Moraru.

— Mario Valone, răspunse locotenentul major. Spune că nu vorbește decît italiana și germana.

— Domnul Valone vorbește foarte bine și romîna, răspunse Tofan așezîndu-se în fața sa. Acum însă se pare că a uitat-o, așa cum și-a uitat și adevăratul său nume. Iată țigările dumneavoastră.

Valone zîmbi leneș. Întinse mîna tremurînd spre pachetul de țigări și scoase una din ele.

— Dar bricheta ? întrebă el în cea mai curată limbă românească.

— Folosiți-o pe-a mea, îi recomandă Tofan.

Luă bricheta, avu o clipă de ezitare, apoi ridicînd capul întrebă :

— Pentru ce m-ați arestat ?

— L-am găsit pe colegul dumneavoastră Gheorghe Lulescu.

— Și ce v-a spus ? întrebă Valone zîbind cinic. Fără să aștepte răspunsul maiorului își aprinse țigara trăgînd cu sete din ea.

— În primul rînd, aruncă calm Tofan cuvintele, ne-a spus că de fapt e Vlădeanu și nu Lulescu și că dumneavoastră sînteți colonelul Radulian și nu Valone.

— Și altceva ? continuă arestatul trăgînd cu sete din țigară.

— Altceva, ridică nepăsător Tofan din umeri, ne-a mai povestit cu cîtă grijă l-ați expediat ieri seară în valurile Dunării după ce mai întii l-ați servit, deosebit de amabil, cu o țigară Hedges. Bineînțeles, nu din pachetul ăsta, ci din unul identic de care se ocupă acum specialiștii noștri...

Radulian rămase cîteva clipe ca paralizat. Apoi privi lung țigara din mîna lui și-o aruncă cu scîrbă în scrumieră.

— Și acum, continuă calm Tofan ridicîndu-se, pe mine vă rog să mă scuzați. Șprecuarule, domnul colonel Radulian va face declarații complete. Nu e nevoie să vă mai spun că e singurul lucru înțelept pe care-l mai are de făcut acum. La revedere domnule colonel. De data asta plăcerea de a vă cunoaște a fost de partea mea. La revedere !

Ieși din încăpere, cobori scările și se retrase în biroul său. Mascarada aceasta îl obosise îngrozitor. Nu era în firea lui să se poarte așa dar citise atita ironie în ochii lui Radulian încit meritase să-i plătească cu aceeași monedă.

Chemă la telefon laboratorul și întrebă de căpitanul Gavată. Îi răspunse chiar el.

— Ce se aude, „fachirule“ cu filmul ăla? Mai aștept mult fotocopile?

— Tovarășe maior, mi-a scos peri albi pînă am găsit soluția de developare. Rețeta obișnuită îl distruge. E în baie acum.

— Și asta ce înseamnă?

— Asta înseamnă că într-o jumătate de oră le aveți pe birou.

— Dacă o fi vorba de una armenească, mai bine mă duc să mă culc, că tot dinvineată le văd.

— Tovarășe maior, să nu-mi spuneți „fachiru“ dacă...

— Bine, bine, le aștept, îl întrerupse Tofan.

Se făcuse rece. Se ridică să închidă fereastra și în clipa aceea telefonul sună din nou. Era Ștefan.

— Ei, pescarule? Are balta pește?

— Vin de la policlinică, se scuză Ștefan abătut. Cred că am făcut o boacănă cit toate zilele de post, tovarășe maior. Aș vrea să vorbesc cu dumneavoastră.

— Fii liniștit, băiete. Totul s-a încheiat cu bine. Peste o jumătate de oră voi fi la tine să gustăm din vișinata aceea minunată.

Nu se putu ține de cuvînt. Trecuse de miezul nopții cînd ajunse în fața ușii apartamentului lui Ștefan. O găsi deschisă și intră.

Îl aștepta în camera sa, fumînd nervos. Pe masă era așezată sticluta cu vișinată, pahăruțele și un borcan cu dulceață de vișine. Cînd văzu borcanul, Tofan își țuguie buzele nemulțumit.

— Ia-l de aici că mor cînd îl văd !...

— Păi, știam că vă place ! De cîte ori ați venit la noi mama...

— Află că e ultimul lucru pe care mi-l doresc pe lumea asta. O înghițeam așa, ca să-i fac plăcere...

— Dar vișinata ? întrebă Ștefan bănuitor...

— Ei, vișinata e cu totul altceva ! Ascultă, îl întrebă Tofan gînditor. Cum ți-ai dat seama că se află cineva în apartamentul familiei Vlădeanu ?

Ștefan își frecă ochii tăcut.

— Bănuiesc că pe domnul colonel Radulian l-a trădat Blitz-ul minuscul cînd a fotografiat. N-a sesizat faptul că tabloul de promoție se află lîngă oglindă. Ai făcut o treabă bună băiete. Noi îl așteptam pe Lulescu, iar el se odihnea în apele fluviului de ieri noapte.

— A fost omorît Lulescu. De ce ? lăsa să-i scape Ștefan.

— De fapt Lulescu a fost omorît cu 21 de ani în urmă. Atunci, la graniță. Cel ce a fost omorît acum era Vlădeanu ! Aici ai avut dreptate !

— Și cînd v-am spus ! încercă Ștefan un reproș.

— Parcă puteam să te cred ? Dar, indiferent cine ar fi fost dintre ei doi, omul era condamnat de stăpîni de la începutul acțiunii. Exista pe atunci un procedeu de care mi-am amintit abia în seara asta. Cînd doi indivizi încercau să treacă granița făceau lucrul acesta cu o singură pereche de acle. Și Vlădeanu și Lulescu au avut asupra lor acte pe numele lui Lulescu.

— Nu vă înțeleg !

— E simplu în fond. Dacă unul e omorît, ori prins, celălalt să se poată mișca în voie, pentru că în nici un caz nu va mai fi căutat el. Îți amintești de hîrțile acelea ștampilate în alb care s-au găsit în portofelul victimei ? Cu ajutorul lor și prin transformarea lui „u“ în „a“ Vlădeanu s-a putut ascunde atîția ani sub numele de Gheorghe Lulescu. Acum însă venise vremea să fie scos de la naftalină pentru a face rost de tabloul de promoție din casa soției sale care ascundea de fapt lista unei rețele de spionaj ținută în conservare.

— Și ce le-a venit s-o activeze tocmai acum ?

— Și asta e simplu, răspunse Tofan jucându-se cu păhărelul de vișinată. După eșecurile consecutive înghițite de domnul W. în atragerea câtorva antene, aceasta era ultima lor șansă.

— Oare e ultima? gîndi Ștefan cu voce tare, umplînd din nou păhăruțele.

— Să spunem așa! Surprizele sînt însă surprize și trebuie să fim pregătiți ca să le primim.

— Aș fi vrut atît de mult să am o discuție cu Vlădeanu. Omul acesta mi-a lăsat multe semne de întrebare.

— Ceva se dereglase în sufletul lui. Și eu aș fi vrut să aflu cum se petrecuse lucrul acesta! După întîlnirea cu tine, Vlădeanu se refugiase pe malul Dunării lîngă Uzina de apă, unde în zori trebuia să întîlnească curierul venit să ridice microfilmul. Adică pe colonelul Radulian. După ce i-a povestit cele întîmplate i-a pus condiția că-i predă lista numai dacă va fi scos din țară, așa cum i se promisese de fapt la început. Radulian însă avea instrucțiuni precise în acest sens. Așa că...

— Dar domnul F.?

— Vlădeanu a crezut că face parte dintr-un serviciu de spionaj rival. Și atunci a hotărît să-l înlătore, curat, printr-un accident de circulație.

Pendula din perete bătu ora unu. Tofan bău vișinata din pahar și se ridică să plece.

— Tovarășe maior, murmură Ștefan încurcat. Vă rog să uitați greșeala mea. A fost o...

— Într-adevăr, răspunse Tofan zîmbind, nu cred că e nevoie s-o ținem minte amîndoi ! Noapte bună, băiete !

— Plecați ? Și cu asta ce fac ? întrebă Ștefan arătînd spre sticla cu vișinată abia începută.

— O torni la loc în damigeană, fi răspunse maiorul din prag. Vom găsi noi o vreme să rezolvăm și „cazul” ăsta.

Galați, iunie-octombrie

1972

EDITURA JUNIMEA
— IASI —

Lei 4,50